

**ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΠΜΣ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

της

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΚΟΤΤΑΡΙΔΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2021

«Μόνο αν ξέρουμε τα δυνατά μας σημεία μπορούμε με βεβαιότητα να βασιστούμε σε αυτά και μόνο αν ξέρουμε τις αδυναμίες μας είναι δυνατόν να τις ξεπεράσουμε».

Καθημερινή – Οι 17 δείκτες αξιολόγησης – 4.05.2002

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος «Οικονομικά της εκπαίδευσης» του Πανεπιστημίου Πειραιώς κι έχει σα σκοπό τη βιβλιογραφική αναφορά στη σημαντική συμβολή της αξιολόγησης στο εκπαιδευτικό έργο καθώς και την καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με την εφαρμογή της αξιολόγησης στη σχολική μονάδα.

Στο Α' μέρος το οποίο αποτελεί και το θεωρητικό τμήμα της εργασίας, γίνεται αναφορά στην έννοια και τη σημασία της αξιολόγησης ως μίας απαραίτητης κι αναγκαίας διαδικασίας της ανθρώπινης ζωής, ενώ παράλληλα επισημαίνεται, η συμβολή της στην αποτελεσματικότητα και στη βελτίωση της ποιότητας στον κλάδο της εκπαίδευσης. Κατόπιν παρουσιάζονται τα δύο μοντέλα της αξιολόγησης το τεχνοκρατικό και το ανθρωπιστικό καθώς και οι δύο μορφές της η εξωτερική και η εσωτερική αξιολόγηση ,οι οποίες έχουν άμεση σχέση με το ποιος είναι ο αξιολογητής ,με το πώς γίνεται η αξιολόγηση ,σε τι αποσκοπεί και πώς θα αξιοποιηθούν τα αποτελέσματά της. Στη συνέχεια ,γίνεται αναφορά στο "ακανθώδες ζήτημα" της μη εφαρμογής της αξιολόγησης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα κι ακολουθεί μία σύντομη παρουσίαση ευρωπαϊκών χωρών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν διεθνώς την αξιολόγηση.

Στη συνέχεια της εργασίας γίνεται εκτενής αναφορά στο πρόσφατα δημοσιευμένο ΦΕΚ-20.1.21 στο οποίο εμπεριέχονται οι οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας σχετικά με την εισαγωγή στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση ενός νέου συστήματος Συλλογικού προγραμματισμού Εσωτερικής κι Εξωτερικής αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου των Σχολικών Μονάδων, το οποίο το Υπουργείο Παιδείας φιλοδοξεί σύντομα να το εφαρμόσει. Κατόπιν για την καλύτερη κατανόηση της οργάνωσης της αυτοαξιολόγησης ,παρουσιάζονται οι δύο κύριες φάσεις της η διαγνωστική κι η διερευνητική, ενώ ακολουθούν χρήσιμες ερευνητικοί μέθοδοι , τεχνικές και εργαλεία ως προς τη συλλογή κι αξιοποίηση των σχολικών δεδομένων.

Στο Β΄ μέρος, το οποίο αποτελεί και το ερευνητικό κομμάτι της παρούσας εργασίας, παρατίθενται οι απόψεις ενός μικρού δείγματος εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την εφαρμογή της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου.

Τέλος, η εργασία ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις ως προς την εφαρμογή της διαδικασίας της αξιολόγησης στην εκπαίδευση .

ABSTRACT

The present thesis has been prepared in the context of the post-graduate program 'Economics of Education' of the University of Piraeus. It aims at the bibliographical reference to the significant contribution of evaluation in educational work, as well as recording the views of primary education teachers on the implementation of evaluation in the school unit.

Within the part A of the study, which constitutes the theoretical part of the work, reference is made to the meaning and importance of evaluation as an essential and necessary process of human life, while at the same time, its contribution to the efficiency and the improvement of the quality of the educational sector is pointed out. Then the two models of evaluation are presented, the technocratic and the humanitarian, as well as its two forms, the external and the internal evaluation, depending on who is the evaluator, how the evaluation is carried out, what is its purpose and how its results will be used. This is followed by the "thorny issue" of non-implementation of evaluation within the Greek educational system, followed by a brief presentation of European countries and how the implementation of evaluation is carried out internationally.

Then, there is an extensive reference to the recently published Government Gazette-20.1.21, which contains the instructions of the Ministry of Education regarding the introduction of a new system of Collective Planning - Internal and External evaluation of the educational work of the School Units, which aspires to soon be applied. In the context of the best organization of self-evaluation, two main phases of evaluation are presented, followed by useful research methods, techniques and tools for the collection and utilization of school data.

Part B, which also constitutes the research part of the present work, includes the presentation of the views of a small sample of primary school teachers regarding the implementation of the Evaluation of the school unit and the Educational Work.

Finally, the study draws to an end with the conclusions and suggestions regarding the implementation of the evaluation process.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ABSTRACT	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	9
1. Εισαγωγή στην αξιολόγηση	9
2. Η αξιολόγηση ως έννοια	10
2.1 Η εκπαιδευτική αξιολόγηση– έννοια και σπουδαιότητα	12
2.2 Η Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου Α.Ε.Ε.– έννοια και σπουδαιότητα	14
3. Μοντέλα και μορφές αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου	15
3.1 Μοντέλα αξιολόγησης	16
3.2 Μορφές αξιολόγησης	17
4. Ο σκεπτικισμός της αξιολόγησης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα	24
5. Η διεθνής εμπειρία σχετικά με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου	26
6. Αξιολόγηση Σχολικών Μονάδων	35
-ΦΕΚ 20-01-2021	35
6.1 Λειτουργίες Σχολικής μονάδας, θεματικοί άξονες και δείκτες	38
6.2 Εφαρμογή Εσωτερικής Αξιολόγησης	42
6.3 Εφαρμογή εξωτερικής αξιολόγησης από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Παιδαγωγικής Ευθύνης	43
6.4 Εφαρμογή εξωτερικής αξιολόγησης από το ΠΕΚΕΣ	44
7. Οργάνωση της εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας	46
8. Ερευνητικές μέθοδοι, τεχνικές κι εργαλεία εσωτερικής αξιολόγησης	49
9. Η ανάλυση PEST –SWOT	52
B. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	54
1. Σκοπός της έρευνας	54
Μέθοδος συλλογής δεδομένων και δείγμα της έρευνας	55
2. Παρουσίαση και ανάλυση συνεντεύξεων	58
• Δημογραφικά χαρακτηριστικά	58
• Απόψεις για την Αξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου	60
Ανάλυση συνεντεύξεων σε σχέση με τους ερευνητικούς άξονες	90
3. Γενικό συμπέρασμα ανάλυσης συνεντεύξεων	96
4. Προτάσεις	97
Γ. ΠΗΓΕΣ	100

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ζούμε στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα ,στην εποχή όπου η εκπαίδευση θεωρείται εν δυνάμει πόρος προστιθέμενης αξίας για την επαγγελματική και κοινωνική ανάπτυξη κάθε πολίτη και κάθε εργαζόμενου κι αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την επιβίωση του σε έναν κόσμο που αλλάζει συνεχώς με εκρηκτικούς ρυθμούς. (Cheong, 2002) (Πετροπούλου, 2011).

Μέσα σε αυτές τις νέες απαιτήσεις του παγκόσμιου γίνεσθαι, η εκπαιδευτική αξιολόγηση αναλαμβάνει τον αναβαθμισμένο ρόλο για τον εκσυγχρονισμό ,τον μετασχηματισμό της εκπαίδευσης (Πετροπούλου, Κασσιμάτη , Ρετάλης, 2015) και τον προσανατολισμό της όχι μόνο στη διδασκαλία χρήσιμων γνώσεων ,αλλά και στην ανάπτυξη ισχυρών γνωστικών, μεταγνωστικών , κοινωνικών κι επικοινωνιακών δεξιοτήτων που θα επιτρέψουν σε κάθε εκπαιδευόμενο να δημιουργεί, να διαχειρίζεται και να αξιολογεί τη γνώση ,ώστε να γίνει ένας ανεξάρτητα σκεπτόμενος κι ενεργός πολίτης ,αντάξιος του 21^{ου} αιώνα.

Είναι γεγονός, ότι σήμερα στο ελληνικό σχολείο δεν εφαρμόζεται στην ευρεία βάση του κανένα σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου. Ο λόγος είναι ότι η αξιολόγηση αποτελεί «το ακανθώδες θέμα για κάθε κυβέρνηση», λόγω των «επιθεωρητών εκπαίδευσης» που πέρασαν κατά το παρελθόν και τη σημάδεψαν με τον τρόπο που είχαν ενεργήσει, με αποτέλεσμα τον προβληματισμό και τον ενδοιασμό των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της, εξαιτίας της υπόνοιας που έχουν μέσα τους έως και σήμερα για τους τρόπους χειρισμού της ,ενδεχομένως, από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, δηλαδή ως ένα «γρανάζι ελέγχου αλλά κι απολύσεων» των εκπαιδευτικών.

Στον αντίποδα όμως όλων αυτών των παραπάνω ενδοιασμών ,έρχονται οι διεθνείς κατατάξεις του ΟΟΣΑ για την εκπαίδευση και τα διεθνή τεστ αξιολόγησης PISA και θέτουν σε βαθύ προβληματισμό την ελληνική κοινωνία: *«Κάτω από τη βάση και το 2018 » σε βασικά γνωστικά αντικείμενα , στην κατανόηση κειμένου, στα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες οι μαθητές στην Ελλάδα.*

Εύλογα ,λοιπόν, γεννούνται στην ευρύτερη κοινωνία τα εξής ερωτήματα :

*Πού βρίσκονται, λοιπόν, σήμερα τα σχολεία μας ;
Πού θέλουμε, άραγε, ως ελληνική κοινωνία να φθάσουμε;
Αλήθεια ,τι πρόοδο κάνουμε για να το πετύχουμε;*

A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Εισαγωγή στην αξιολόγηση

Η αξιολόγηση είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ανθρώπινης ζωής και δράσης. Είναι μία διαδικασία που χαρακτηρίζει τις ατομικές και συλλογικές ενέργειες κάθε οργανωμένης κοινωνίας. Η αξιολόγηση διακρίνεται σε ανεπίσημη και επίσημη, σύμφωνα με τους Worthen & Sanders(1987).

Ανεπίσημη είναι η αξιολόγηση, στην οποία προβαίνουν τα άτομα ενεργώντας αυθόρμητα και με υποκειμενικό τρόπο, σύμφωνα με τις παραστάσεις που ο καθένας φέρει μέσα του από την οικογενειακή, σχολική και κοινωνική του ζωή, υποκινούμενος από μια εσωτερική ανάγκη πρόσδοσης «αξίας» στις διάφορες δραστηριότητές του. (Barlow, 1992· Ardoino, 1993). Άτυπα τα άτομα εντάσσουν την αξιολόγηση στις καθημερινές τους δραστηριότητες τους, από το πώς από πού και σε ποια τιμή θα διαλέξουν να ψωνίσουν τα καθημερινά τους τρόφιμα, είτε στους φίλους που θα επιλέξουν για να κάνουν παρέα, είτε στην αναζήτηση του τόπου διακοπών τους και την επιλογή του κατάλληλου ξενοδοχείου διαμονής τους, είτε σε καθοριστικές αποφάσεις που πρέπει να πάρουν τα άτομα ενόψει σημαντικών γεγονότων στη ζωή τους.

Όμως η αξιολόγηση δε σταματά στην άτυπη κι ανεπίσημη μορφή της. Υπάρχει κι η επίσημη αξιολόγηση, που είναι σκόπιμη, συνειδητή και πραγματοποιείται από εξειδικευμένα άτομα με οργανωμένο και συστηματικό τρόπο, κάνοντας χρήση συγκεκριμένων εργαλείων και τεχνικών ώστε τα αποτελέσματά της να είναι αντικειμενικά, έγκυρα κι αξιόπιστα και να προσδίδουν αποτελεσματικότητα κι αξία. Τότε η έννοια της αξίας αποκτά και πρακτικό περιεχόμενο καθώς ο αξιολογητής καλείται να αποδώσει με συγκεκριμένη κλίμακα το θετικό ή αρνητικό χαρακτήρα των αξιολογούμενων αντικειμένων κι ενεργειών, εμπλέκοντας συνειδητά ή ασυνείδητα μαζί με μετρήσιμα κι άλλα στοιχεία που φέρουν το στίγμα του αξιολογητή.

2. Η αξιολόγηση ως έννοια

Αξιολόγηση, λοιπόν, σύμφωνα με την ετυμολογία της λέξης, σημαίνει απόδοση ορισμένης αξίας σε πρόσωπα, αντικείμενα, δράσεις ή προγράμματα που σταθμίζονται με βάση σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια

(Worthen & Sanders, 1973, 1987· Webster & Stufflebeam 1978 Scriven, 1967,1991·Mertens, 1998·Κασσωτάκης 1989·Δημητρόπουλος,2002).

Ο όρος “αξία” αναφέρεται συνήθως :

(α)στην απόδοση μιας ιδιότητας θετικής ή αρνητικής, σε ότι αξιολογείται

(β) στο αποτέλεσμα της σύγκρισης κάποιου πράγματος με κάποιο άλλο ομοειδές

(γ) στο βαθμό επίτευξης ορισμένου σκοπού

«Η αξιολόγηση είναι ένας πολύ ευρύς όρος, ο οποίος αναφέρεται στη συνεχή διαδικασία συλλογής πληροφοριών, κριτικής και λήψης αποφάσεων(Galloway (1975).Βασικός στόχος της αξιολόγησης είναι η μέτρηση της αποτελεσματικότητας κι η εξαγωγή συμπερασμάτων ώστε να γίνουν οι απαραίτητες βελτιώσεις (Παπαστεργίου – Κοτζακιάζη ,2002). «Η αξιολόγηση είναι ένα εργαλείο διαχείρισης και μία διαδικασία οργάνωσης σχετικά με την πρόσκτηση γνώσεων και τη δράση που οφείλει να οδηγήσει στο να βελτιωθούν από τη μια μεριά οι δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα κι από την άλλη ο μελλοντικός προγραμματισμός και η λήψη αποφάσεων»(Μ.Ηλιού-1991). Σύμφωνα με τον Μπουραντά (2002), η αξιολόγηση σχετίζεται με τον έλεγχο. «Ο έλεγχος θα μπορούσε να οριστεί ως το σύνολο των ενεργειών ή δραστηριοτήτων που εξασφαλίζουν την παρακολούθηση κι αξιολόγηση των λειτουργιών, των συμπεριφορών και των αποτελεσμάτων όλων των συντελεστών της οργάνωσης, ώστε να επιτυγχάνεται η αποτελεσματικότητα αυτής». Ο Ardoino (1993), διευκρινίζει αφενός ότι ο έλεγχος στηρίζεται στην αυστηρή συστηματική διερεύνηση κι αποτελεί το κατάλληλο λειτουργικό-εργαλειικό πλαίσιο, ώστε να επιτυγχάνεται η συμμόρφωση των υπό παρατήρηση φαινομένων με μια νόρμα, προκειμένου να καταμετρηθούν οι μεταξύ τους διαφοροποιήσεις. Ο Ardoino επισημαίνει απ’ την άλλη ότι η αξιολόγηση επιτυγχάνει κι έναν “άλλο, διαφορετικό” τρόπο θέασης του αντικειμένου, μια συνολικότερη πολυεπίπεδη προσέγγιση, που ενισχύει τον ερμηνευτικό χαρακτήρα

της , και φτάνει μέχρι του σημείου ώστε να προτείνει εναλλακτικές προσεγγίσεις και λύσεις με σκοπό τη βελτίωση και τη συμμόρφωση προς την προκαθορισμένη νόρμα, δίχως τα ασφυχτικά δεσμά του ελέγχου. Κι οι δύο αυτές λογικές, του « ελέγχου» αλλά και της «ερμηνείας», είναι αναγκαίες ,διαφορετικές, δεν επικαλύπτονται ,διατηρούν την διαφορετική πρόθεσή τους, όμως επανασυνδέονται για την πληρέστερη κατανόηση του σύνθετου όρου της αξιολόγησης, ώστε να εκτιμηθούν οι διαφορετικές όψεις της.

Βασισμένη στην οργάνωση, η αξιολόγηση αποτελεί μια διαδικασία συλλογής πληροφοριών σε διάφορες φάσεις ροής κι εκτέλεσης ενός προγράμματος, βάση των οποίων λαμβάνονται ,βελτιώνονται ή τροποποιούνται και παίρνονται αποφάσεις. Συχνά η αξιολόγηση εφαρμόζεται πριν αρχίσει η συστηματική δράση ενός προγράμματος, με την επιλογή των καταλληλότερων μέσων και της αποτελεσματικότερης μεθόδου που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ,εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια εξέλιξης μιας δραστηριότητας με σκοπό την επισήμανση πιθανών αδυναμιών ,ελλείψεων ή ατελειών, εφαρμόζεται με τη μορφή του σταδιακού και τελικού ελέγχου της εφαρμογής του αρχικού προγράμματος, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές, βελτιώσεις και τροποποιήσεις. Για την εγκυρότητα κι αξιοπιστία αυτών των πληροφοριών χρησιμοποιούνται επιστημονικές μέθοδοι που προβαίνουν σε μετρήσεις βάσει κριτηρίων που ποσοτικοποιούν αντικειμενικά χαρακτηριστικές ιδιότητες πραγμάτων, ανθρώπων ή καταστάσεων που αξιολογούνται .Η αξιολόγηση στηρίζεται τόσο στη μέτρηση, για να είναι όσο το δυνατόν ακριβέστερη κι αντικειμενική ,όσο και στην περιγραφική παρατήρηση όπου οι μετρήσεις κι οι αριθμοί λόγω της αυστηρής φύσης τους αδυνατούν να εκφράσουν με πληρότητα αυτό το οποίο προσπαθούν να μετρήσουν κι έτσι συνεκτιμούνται κι άλλα στοιχεία βασισμένα στην περιγραφή. Γιατί όπως υποστηρίζουν κάποιοι, « η αξιολόγηση δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η ποιοτική έκφραση των συγκρίσεων των ποσοτικών αποτελεσμάτων των μετρήσεων».

2.1 Η εκπαιδευτική αξιολόγηση- έννοια και σπουδαιότητα

Η Εκπαιδευτική Αξιολόγηση είναι μια συστηματική κι οργανωμένη διαδικασία κατά την οποία διεργασίες, συστήματα, άτομα, μέσα, πλαίσια ή αποτελέσματα ενός εκπαιδευτικού μηχανισμού εκτιμώνται με βάσει προκαθορισμένα κριτήρια ,μέσα και προκαθορισμένους σκοπούς» Δημητρόπουλος(1998).Οι συγγραφείς Πετροπούλου, Κασσιμάτη, Ρετάλης, 2015 επισημαίνουν ότι «σύμφωνα με την σύγχρονη παιδαγωγική επιστήμη και σύγχρονη διδακτική, η αξιολόγηση θεωρείται θεμελιώδης διαδικασία άρρηκτα συνδεδεμένη με τις διαδικασίες και της μάθησης αλλά και της διδασκαλίας. Η προστιθέμενη παιδαγωγική της αξία έγκειται στο γεγονός ότι λειτουργεί ως ένα δυναμικό εργαλείο μάθησης, εμπλέκοντας ενεργά τους εκπαιδευομένους στην αξιολόγηση των προσπαθειών τους και λειτουργεί ως μηχανισμός ανατροφοδότησης και βελτίωσης τόσο των εκπαιδευομένων (συνεχής παρακολούθηση της μαθησιακής τους πορείας, ανίχνευση των αδυναμιών-ελλείψεων τους μέσω της ανάπτυξης ισχυρών μεταγνωστικών δεξιοτήτων) όσο και των ίδιων των εκπαιδευτικών (π.χ. επαναπροσδιορισμός διδακτικών στόχων, επανασχεδιασμός κατάλληλων διδακτικών παρεμβάσεων για τη βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας) (Δημητρόπουλος, 1999· Κασσωτάκης, 2013)».

Η εκπαιδευτική αξιολόγηση προσδιορίζεται ως η «συστηματική διεργασία που αποσκοπεί στην αποτίμηση και στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας όλων των συνδετικών κρίκων που αποτελούν την πεμπτούσια της εκπαίδευσης. Η αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, των εκπαιδευτικών, της διδακτικής διαδικασίας, των αναλυτικών προγραμμάτων, των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολο του αποτελούν ορισμένες μόνο εκφάνσεις της εκπαιδευτικής αξιολόγησης».

Σύμφωνα με τους Κασσωτάκη κι Αθαν. Ρέππα(1999), η Εκπαιδευτική αξιολόγηση είναι «η συστηματική διαδικασία ελέγχου του βαθμού στον οποίο επιτυγχάνονται οι εκπαιδευτικοί στόχοι ,καθώς και εντοπισμού των αιτίων που εμποδίζουν την ενδεχόμενη μη ικανοποιητική τους επίτευξη , έτσι ώστε μέσα από τη διαδικασία ανατροφοδότησης να βελτιώνεται η ποιότητα της ίδιας της εκπαίδευσης». Η αξιολόγηση είναι μια διαδικασία μέσω της οποίας δύναται να συγκεντρωθούν οι απαραίτητες πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων σε σχέση με το επιτελούμενο

έργο στις εκπαιδευτικές μονάδες.

Η αξιολόγηση βασίζεται στη σύγκριση του αποτελέσματος με τον στόχο, στην σύγκριση της αρχικής κατάστασης με την τελική βάση κάποιων κριτηρίων. Αποτελεί τον μηχανισμό για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής πολιτικής (Σαΐτη).

Η σημασία και σπουδαιότητά της εκπαιδευτικής αξιολόγησης είναι πολυεπίπεδη. Στο παιδαγωγικό και διδακτικό επίπεδο η αξιολόγηση των διδακτικών μεθόδων βελτιώνει και ενισχύει την εκπαιδευτική διαδικασία. Στο επικοινωνιακό επίπεδο, η διαδικασία αποτίμησης και αξιολόγησης του έργου της σχολικής μονάδας, δύναται να παρέχει το κατάλληλο υλικό πληροφόρησης και ενημέρωσης προς όλους τους εμπλεκόμενους με την εκπαιδευτική διαδικασία, γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικούς, πολιτεία, αγορά εργασίας όσον αφορά την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και να υποδείξει όλα τα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ώστε να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση και αναβάθμιση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και του εκπαιδευτικού αποτελέσματος (Εκπαιδευτική αξιολόγηση - Σαΐτη 2008). Στο οικονομικό επίπεδο η αξιολόγηση είναι πολύτιμος βοηθός στην αναζήτηση βέλτιστων τρόπων διαχείρισης των χορηγούμενων πιστώσεων για την εκπαίδευση, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής ύφεσης. Στο διοικητικό επίπεδο, η αξιολόγηση κρίνεται αναγκαία για τον εντοπισμό προβλημάτων, την ιεράρχηση στόχων, την ανάδειξη δυνατοτήτων, την αξιοποίηση ερευνητικών προσπαθειών της επιστημονικής κοινότητας, την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού σχεδιασμού, την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου και τον επανασχεδιασμό του» (Ανδρέου, 1999, σ.125). Σε στρατηγικό επίπεδο και επίπεδο αποφάσεων, η εκπαιδευτική κοινότητα με την αξιολόγηση έχει σαφές μέτρο σύγκρισης προόδου της σχολικής μονάδας, γνώση της κατάστασης του σήμερα και του σχεδιασμού του μέλλοντος.

Επομένως, η αξιολόγηση αποτελεί το απαραίτητο εργαλείο εκσυγχρονισμού συνολικά της εκπαίδευσης.

2.2 Η Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου Α.Ε.Ε.- έννοια και σπουδαιότητα

Η εννοιολογική αποσαφήνιση του όρου Εκπαιδευτικό Έργο έχει απασχολήσει ιδιαίτερα τους ερευνητές και μέχρι σήμερα ο όρος έχει προσλάβει διάφορες σημασίες. Βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα των διαφόρων εννοιολογικών αποσαφηνίσεων είναι η συσχέτιση του Εκπαιδευτικού Έργου με όλους τους παράγοντες που αφορούν το ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος, τη σχολική μονάδα και το έργο συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική πράξη. Ο Παπακωνσταντίνου (1993) ορίζει ως «εκπαιδευτικό έργο το σύνολο των ενεργειών και προσπαθειών προκειμένου να εκτελεστεί να επιτευχθεί ορισμένη εργασία στο χώρο του σχολείου καθώς και το αποτέλεσμα της, και γενικότερα το προϊόν λειτουργίας συνολικά του εκπαιδευτικού συστήματος ή οποιασδήποτε εκπαιδευτικής διαδικασίας και ενασχόλησης των εκπαιδευτικών καθώς και της εκπαίδευσης ως θεσμού». Το εκπαιδευτικό έργο βάση του τελευταίου ορισμού πραγματοποιείται σε τρία αλληλοεξαρτώμενα επίπεδα:

α) στο γενικότερο επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος, ως διαδικασία και τελικό προϊόν της λειτουργίας του

β) σε επίπεδο σχολικής μονάδας, ως διαδικασία κι αποτέλεσμα οργανωμένης και σχεδιασμένης δραστηριότητας και

γ) σε επίπεδο σχολικής αίθουσας, ως αποτέλεσμα της δραστηριότητας συγκεκριμένου εκπαιδευτικού και κατά συνέπεια ως προϊόν της διδακτικής πράξης.

Πρόκειται, για μια σύνθετη διαδικασία στην οποία εμπλέκονται όλες οι παράμετροι της εκπαίδευσης σε επίπεδο εκπαιδευτικού συστήματος (μακροεπίπεδο) εκπαιδευτική νομοθεσία, προγράμματα σπουδών, σχολικά εγχειρίδια, όσο και σε επίπεδο σχολικής μονάδας και σχολικής τάξης (μικροεπίπεδο).

Η Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου ή αλλιώς ΑΕΕ, σύμφωνα με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ορίζεται ως η συστημική διαδικασία ελέγχου του βαθμού επίτευξης των εκπαιδευτικών στόχων που απορρέουν από το ιδεώδες της Αγωγής και τις

ανάγκες ένταξης των εκπαιδευομένων στο εκάστοτε κοινωνικοπολιτισμικό κι εκπαιδευτικό πλαίσιο. Η συστημική αυτή διαδικασία περιλαμβάνει τις εξής θεματικές περιοχές:

- ☒ Διαθέσιμα μέσα –πόροι
- ☒ Προγράμματα Σπουδών και εκπαιδευτικό υλικό
- ☒ Έμφυχο δυναμικό
- ☒ Διοικητικό πλαίσιο
- ☒ Θεσμικό πλαίσιο
- ☒ Παιδαγωγικό κλίμα
- ☒ Διδακτική – μαθησιακή διαδικασία
- ☒ Εκπαιδευτικά επιτεύγματα
(Παιδαγωγικό Ινστιτούτο-Πρόταση για τον σχεδιασμό και την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού έργου-2009)

Η αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου αποτελεί μία διαδικασία διασφάλισης της ποιότητας του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου κι ασχολείται με θέματα καινοτομιών, ποιότητας διδασκαλίας και μάθησης ,σχέσεων εκπαιδευτικών και μαθητών, ενδοσχολικής επιμόρφωσης κι επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών καθώς και με θέματα σχολικής οργάνωσης και διοίκησης . Έχει διαμορφωτικό ,παιδαγωγικό κι αναπτυξιακό χαρακτήρα. Στοχεύει στην αποτίμηση των προσπαθειών, την κινητοποίηση όλων των παραγόντων στη συνεχή ανατροφοδότηση κι αναβάθμιση της ποιότητας της σχολικής ζωής.

3. Μοντέλα και μορφές αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου

3.1 Μοντέλα αξιολόγησης

Βάση των σκοπών και των μεθόδων που ακολουθούνται κατά την πορεία της αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου ,ξεχωρίζουν δύο μοντέλα αξιολόγησης, το τεχνοκρατικό και το ανθρωπιστικό-πλουραλιστικό μοντέλο. Η διαφοροποίηση αυτών των δύο μοντέλων πηγάζει από τα εξής πολύ βασικά ζητήματα κι ερωτήματα: α) Ποιος είναι ο αξιολογητής, δηλαδή το υποκείμενο της αξιολόγησης; β) Ποιο είναι το αντικείμενο της αξιολόγησης κι ως προς τι αξιολογείται; γ) Ποιος είναι ο σκοπός και ποια είναι τα κριτήρια της αξιολόγησης; δ) Με ποιους τρόπους και τεχνικές διενεργείται η αξιολόγηση; ε) Ποιοι είναι οι τελικοί αποδέκτες των αποτελεσμάτων ; στ) Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα και τι επιδράσεις έχουν ;

A)Τεχνοκρατικό μοντέλο

Το μοντέλο αυτό δίνει έμφαση στο αποτέλεσμα ,στηρίζεται στην εξουσία και στον έλεγχο , θεωρεί την εκπαίδευση ως προϊόν και υιοθετεί κυρίως τη φιλοσοφία της ποσοτικής αξιολόγησης. Οι αξιολογήσεις τέτοιου τύπου είναι εξωτερικές, ιεραρχικές και συγκριτικές. Βασίζεται στον προγραμματισμό συγκεκριμένων και μετρήσιμων στόχων και με τον έλεγχο διαπιστώνει τη λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι μετρήσεις προσώπων ,πραγμάτων και καταστάσεων γίνονται σε διαβαθμισμένες κλίμακες και θεωρούνται ότι διασφαλίζουν την αντικειμενικότητα και την ανταγωνιστικότητα των αποτελεσμάτων. Το μοντέλο αυτό ανταποκρίνεται στο αίτημα για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των διαθέσιμων εκπαιδευτικών πόρων και αποδίδει λόγο στους γονείς και στις παραγωγικές τάξεις που χρηματοδοτούν την εκπαίδευση. Σε γραφειοκρατικά συστήματα, διατηρεί τον ενιαίο χαρακτήρα της εκπαίδευσης και διευκολύνει τη διοικητική λειτουργία, μέσω της συμμόρφωσης προς κεντρικά προσδιορισμένες επιλογές(Ανδρέου ,2003).

Το μοντέλο αυτό έχει δεχτεί έντονη κριτική, για το ότι πρώτον αδυνατεί να εντοπίσει τα αρνητικά και τα δυνατά σημεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μη δίνοντας σημασία στα ενδιάμεσα εξελικτικά στάδια της, δεύτερον για το ότι δεν λαμβάνει υπόψη ότι στην εκπαίδευση τα πάντα δεν είναι μετρήσιμα καθώς υπάρχουν

διαδικασίες οι οποίες αναπτύσσουν μακροπρόθεσμα μια εσωτερική ποιότητα ,μη μετρήσιμη.

B)Ανθρωπιστικό -Πλουραλιστικό μοντέλο

Λόγω της αδιέξοδης πορείας του προηγούμενου μοντέλου, το νέο πλαίσιο που διαμορφώθηκε θέτει τον εκπαιδευτικό στο επίκεντρο της διαδικασίας, να αναλαμβάνει το ρόλο του ερευνητή κι αξιολογητή ,να κατανοεί πρώτα ο ίδιος, και στη συνέχεια να βελτιώνει τη δράση του(Ανδρέου 2003, Βερέβη2003).Το μοντέλο αυτό επικεντρώνεται όχι μόνο στην επίτευξη των στόχων και του αποτελέσματος αλλά και στους παράγοντες που συνδιαμορφώνουν την εκπαίδευση. Το ανθρωπιστικό μοντέλο ακολουθεί τις αρχές της αναπτυξιακής λειτουργίας του σχολείου που διαφοροποιείται από την επιχειρηματική αντίληψη, ενισχύει την αλληλεπίδραση των εκπαιδευτικών, την ενδυνάμωση, τη βελτίωση , την ποιοτική αξιολόγηση. Η διαδικασία αξιολόγησης εξελίσσεται παράλληλα με την εκπαιδευτική διαδικασία ώστε να γίνεται η ανατροφοδότηση και η συνεχής βελτίωση. Ο αξιολογητής γίνεται περισσότερο ένας σύμβουλος ή ένας κριτικός φίλος, (MacBeath, 2001α) , ο οποίος έρχεται να βοηθήσει τον αξιολογούμενο να εντοπίσει τα θετικά κι αρνητικά σημεία του, και να καλλιεργήσει την ικανότητα της αυτοαξιολόγησής του.

Κι αυτό όμως το μοντέλο έχει υποστεί κριτική, για έντονο υποκειμενισμό ,για τη μη χρησιμοποίηση προκαθορισμένων αντικειμενικών κριτηρίων από τους αξιολογητές, οι οποίοι απαιτείται να έχουν ιδιαίτερες ικανότητες για την αξιολόγηση και επίσης ότι είναι χρονοβόρο στην απόδοση των καρπών του.(Κατσαρού,2008-Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου- Παναγιώτης Μαντάς, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο)

3.2 Μορφές αξιολόγησης

Τα είδη αξιολόγησης διακρίνονται ανάλογα:

A) με τον φορέα που τη διεξάγει,

B)την πορεία εκτέλεσης της αξιολόγησης,

Γ)τα κριτήρια και τα μέσα έκφρασης που χρησιμοποιεί η αξιολόγηση.

A. Με βάση τη θέση του φορέα που διεξάγει την αξιολόγηση

-Εξωτερική αξιολόγηση

Η εξωτερική αξιολόγηση πραγματοποιείται από φορείς που τοποθετούνται εκτός σχολείου και ανήκουν σε ανώτερες βαθμίδες της διοίκησης(Σαΐτη,2008). Δίνεται έμφαση στην αποτίμηση και την κρίση του εκπαιδευτικού έργου με κριτήρια που έχει ορίσει η κεντρική εκπαιδευτική διοίκηση που αποτελεί και τον κύριο αποδέκτη των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης. Επειδή ο αξιολογητής δεν ανήκει στη σχολική μονάδα, προσδίδει στην κρίση του την αξία του 'αντικειμενικού' αξιολογητή. (Καραλής,2006).

Υπάρχουν διάφορες μορφές εξωτερικής αξιολόγησης. Η πιο συνηθισμένη είναι η επιθεώρηση ,η οποία κι εμφανίστηκε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα με την εμφάνιση της μαζικής εκπαίδευσης. Κύριος στόχος της είναι ο έλεγχος της εφαρμογής της εκπαιδευτικής νομοθεσίας, εστιασμένος στην ποιότητα της διδασκαλίας και τα μαθησιακά αποτελέσματα (ΥΠΑΙΘΑ, ΙΕΠ,2012). Οι υπέρμαχοι της επιθεώρησης υποστηρίζουν ότι η αξιολόγηση διενεργείται από άτομα κύρους και συμβάλλει στη συγκρισιμότητα και την αξιοπιστία των κρίσεων. Βοηθά στην επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών, δεν προσθέτει περισσότερη απασχόληση στους εκπαιδευτικούς, διεξάγεται σε περιορισμένο χρόνο, εντοπίζει πιθανά προβλήματα και συντελεί στην εξεύρεση λύσεων. Οι αντιτιθέμενοι στην επιθεώρηση της επισυνάπτουν ότι προάγει τον ατομισμό κι όχι την αυτογνωσία και το συλλογικό πνεύμα, επικεντρώνεται σε μετρήσιμα στοιχεία παραμερίζοντας άλλα που ενδεχομένως συμβάλλουν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, τα αποτελέσματά της δεν γίνονται κτήμα των εκπαιδευτικών κι έτσι δεν συμβάλουν στη δραστηριοποίηση τους για τη βελτίωση του σχολείου, ενώ δημιουργούνται συνθήκες άγχους που απορρυθμίζουν τη σχολική λειτουργία.

-Εσωτερική αξιολόγηση

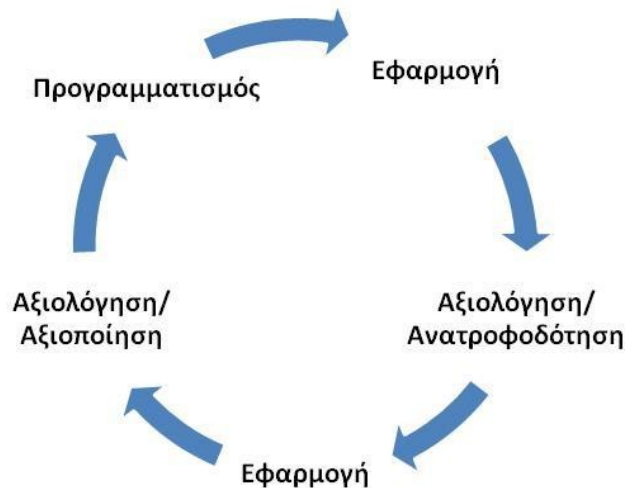
Η εσωτερική αξιολόγηση πραγματοποιείται από τους ίδιους τους παράγοντες της σχολικής μονάδας που σχεδιάζουν ,υλοποιούν κι εποπτεύουν τις διαδικασίες. Εφαρμόζεται τις τελευταίες δεκαετίες σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες παράλληλα με την εξωτερική αξιολόγηση (Αγγλία, Ιταλία, Γερμανία, Σουηδία, Φινλανδία κτλ.)

Η εσωτερική αξιολόγηση στοχεύει στην ενεργοποίηση των ίδιων των εκπαιδευτικών, στην εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων, στη συνεχή ανασυγκρότηση των εκπαιδευτικών πρακτικών και στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου(Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα Υ.ΠΑΙ.Θ.)

Ως πρώτο βήμα για την εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας αποτελεί η γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου τη δεδομένη χρονική στιγμή. Ως δεύτερο βήμα ,ακολουθεί ο προβληματισμός, οι στόχοι και το σχολικό όραμα το οποίο όλοι οι εκπαιδευτικοί με συνυπευθυνότητα θα υπηρετήσουν. Ως τρίτο βήμα, ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησης για να γίνει η αποτίμηση της συμβολής του κάθε ατόμου στην πραγμάτωση των στόχων. Στο τέταρτο βήμα της διαδικασίας διερευνάται κατά πόσο υπήρξε βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και βελτίωση της εικόνας του σχολείου με βάση τους στόχους και του οράματος που τέθηκαν εξ αρχής από όλους , και τέλος στο πέμπτο και τελευταίο βήμα γίνεται η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης μπορεί να αποτυπωθεί ως μία κυκλική ροή διεργασιών, με αφετηρία τον προγραμματισμό της σχολικής μονάδας , στη συνέχεια την εφαρμογή των όσων σχεδιάστηκαν και σε επόμενο στάδιο την αξιολόγησή τους. Η επόμενη διαδικασία της ανατροφοδότησης που ακολουθεί διασφαλίζει κι οδηγεί σε νέα βελτιωμένα δεδομένα, τα οποία όταν εκ νέου εφαρμοστούν, θα υποστούν επανααξιολόγηση, προτού γίνει η τελική αξιοποίησή τους. Η ροή της αξιολόγησης δε σταματά ,είναι συνεχής και προχωρά στον επόμενο προγραμματισμό ,ο οποίος εμπεριέχει την πολύτιμη εμπειρία ολόκληρης της προηγούμενης διαδικασίας, η οποία θα είναι αξιολογημένη και βελτιωμένη ως προς τα αδύναμα σημεία της κι ενισχυμένη ως προς τα δυνατά της ,

ώστε την επόμενη φορά να γίνεται ποιοτικότερο και πιο αποτελεσματικό το εκπαιδευτικό έργο σε μια σχολική μονάδα.

ΠΗΓΗ: Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση -Υ.ΠΑΙ.Θ. -Τόμος Ι:Βασικό πλαίσιο- Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα

Σε μια σχολική μονάδα στην οποία εφαρμόζεται η αυτοαξιολόγηση, είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν και να αποτιμηθούν διάφορα στοιχεία τα οποία θα προκύπτουν από αυτήν ,όπως :

α) Στοιχεία συλλογικών διαδικασιών των ομάδων εργασίας και του Συλλόγου Διδασκόντων, με σκοπό τη διαμόρφωση της Ετήσιας Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης του σχολείου ,

β) Στοιχεία αξιολόγησης-ομότεχνων εκπαιδευτικών, ανταλλαγής εμπειριών, επιστημονικών συνεργασιών προώθησης μορφών αυτομόρφωσης κι επιμόρφωσης,

γ) Στοιχεία προγραμματισμού κι εφαρμογής έρευνας και σχεδίων δράσης για τη βελτίωση της ποιότητας της σχολικής μονάδας) ,

δ) Στοιχεία θεμελίωσης ενδοσχολικής επιμόρφωσης που υποστηρίζει την επιστημονική κι επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

ε) Στοιχεία της «από κάτω προς τα πάνω» (bottom – up)αξιολόγησης, όπου οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν το εκπαιδευτικό υλικό, τα εκπαιδευτικά μέσα, τις διαδικασίες και τα στελέχη της εκπαίδευσης και ακολουθεί η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του σχολείου προς τα ανώτερα κλιμάκια, ώστε να προταθούν νέοι άξονες και δράσεις εκπαιδευτικής πολιτικής μέσα από την πράξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Βασικός στόχος της «Αυτοαξιολόγησης» του σχολείου είναι, εκτός από την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, η σταδιακή ανάπτυξη κι εδραίωση σχέσεων συνευθύνης , συνεργασίας, εμπιστοσύνης και «κουλτούρας αξιολόγησης» που θα στηρίζεται στη συναίνεση , στην αποδοχή και την ενεργό συμμετοχή των ίδιων των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας στις διαδικασίες του σχολείου, ώστε να είναι εποικοδομητικό κι ωφέλιμο το αποτέλεσμα για όλους.

Η Ιεραρχική κι η Συλλογική εσωτερική αξιολόγηση

Δύο είναι οι επικρατέστεροι τύποι της εσωτερικής αξιολόγησης:

α) η Ιεραρχική εσωτερική αξιολόγηση

β) η Συλλογική εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση. (Σαϊτή, 2008)

α) Η **Ιεραρχική εσωτερική** αξιολόγηση υλοποιείται από παράγοντες του εκπαιδευτικού οργανισμού ,όταν οι διοικητικά ανώτεροι εντός της σχολικής μονάδας κρίνουν υφισταμένους τους. Λειτουργεί ως συμπληρωματική μορφή της εξωτερικής ιεραρχικής αξιολόγησης. Θεωρείται όμως ότι δεν συμβάλλει στην ανάπτυξη της απαραίτητης συνευθύνης και του συλλογικού πνεύματος στην εκπαιδευτική μονάδα .

β) Η **Συλλογική εσωτερική αξιολόγηση** ή αυτοαξιολόγηση εμφανίζεται σε αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα και συνυπάρχει ως ανάγκη πλέον άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής. Βασίζεται στη λογική ανάπτυξης κι ανάληψης ευθύνης των σχολικών μονάδων για τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα που παράγουν. Πραγματοποιείται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας, στηρίζεται στην άμεση και προσωπική συμμετοχή του εκπαιδευτικού στις

διαδικασίες αξιολόγησής του, στην ανάπτυξη συνεργασίας του εκπαιδευτικού με τους άλλους συναδέλφους του, στην ανάληψη πρωτοβουλιών, δράσεων για την επίτευξη των στόχων της αξιολόγησης, (Κατσαρού & Δεδούλη, 2008). Διεισδύει ευκολότερα στην εκπαιδευτική πραγματικότητα, ανιχνεύοντάς την εκ των έσω, ενώ ανατροφοδοτεί και βελτιώνει το εκπαιδευτικό έργο.

Πλεονεκτήματα της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης ή αυτοαξιολόγησης είναι η κινητοποίηση όλων των παραγόντων του σχολείου, η ικανότητα εκπαιδευτικού σχεδιασμού κι αυτοελέγχου της σχολικής μονάδας, η επικέντρωσή στις ιδιαιτερότητες του κάθε οργανισμού, η ευαισθητοποίηση κι η ενίσχυση της γνώσης και της αυτοπεποίθησης, η συνύπαρξη πνεύματος συλλογικότητας και συνεργασίας, η καλλιέργεια κλίματος συνευθύνης των εμπλεκομένων στις διαδικασίες και η αυτοδέσμευσή τους για βελτίωση του έργου τους.

Μειονεκτήματα της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης ή αυτοαξιολόγησης είναι η τάση εσωστρέφειας της σχολικής μονάδας, η ανεπάρκεια των γνώσεων των εκπαιδευτικών κι η έλλειψη εγκυρότητας κι αξιοπιστίας, η δημιουργία εσωτερικών συγκρούσεων, η επικέντρωση σε ζητήματα ήσσονος σημασίας, η ανυπαρξία της αντικειμενικής θεώρησης και των συγκριτικών δεδομένων, οι χρονοβόρες διαδικασίες. (Αυτοαξιολόγηση, Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα Αθανασούλα Ρέππα κ.α., 1999: 39-40).

-Συνδυασμός εσωτερικής κι εξωτερικής αξιολόγησης

Στις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται ο συνδυασμός εσωτερικής κι εξωτερικής αξιολόγησης, γίνεται αλληλοσυμπλήρωση των πλεονεκτημάτων τους κι επιτυγχάνονται θετικά αποτελέσματα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η αξιολόγηση δύναται να πάρει 3 μορφές :

α) Την **παράλληλη μορφή**, όπου η ομάδα εξωτερικής αξιολόγησης και η σχολική μονάδα διενεργούν ξεχωριστά τις αξιολογήσεις τους και στο τέλος αντιπαραβάλλουν τα αποτελέσματά τους κι εξάγουν συμπεράσματα.

β) Τη **διαδοχική μορφή**, όπου η εξωτερική ομάδα χρησιμοποιεί και βασίζεται στα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης για να βγάλει τα δικά της συμπεράσματα. Ισχύει κι αντίστροφα.

γ) Τη **συνεργατική μορφή**, όπου οι ομάδες εσωτερικής κι εξωτερικής αξιολόγησης συζητούν για τα κριτήρια ποιότητας που θα χρησιμοποιήσει η κάθε μία τους, ανάλογα με την ιδιαίτερη οπτική γωνία αξιολόγησης της σχολικής μονάδας. (Πρόταση για τον σχεδιασμό και την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού έργου-2009 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο)

B. Με βάσει την πορεία εκτέλεσης της αξιολόγησης

Πρώτος ο M. Scriven, το 1967, με βάσει το σκοπό της αξιολόγησης προτείνει την κλασική κατάταξη αξιολογήσεων :

α) την **προκαταρκτική ή διαγνωστική αξιολόγηση**, που υλοποιείται πριν την έναρξη της διαδικασίας, ώστε να αποτιμηθούν καλύτερα εξ αρχής οι δυνατότητες κι οι αδυναμίες των επιμέρους παραγόντων, ώστε να γίνει σωστότερος ο προγραμματισμός και να είναι μεγαλύτερο το ποσοστό επιτυχίας του προγράμματος,

β) την **ενδιάμεση, συνεχή ή διαμορφωτική αξιολόγηση**, που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος κι είναι πολύτιμη πηγή ανατροφοδότησης κι εντοπισμού αδυναμιών στην εξελικτική πορεία που πρέπει να αντιμετωπιστούν και να γίνουν διορθωτικές παρεμβάσεις,

γ) την **τελική ή απολογιστική**, που γίνεται μετά την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού έργου για αποτύπωση αποτελέσματος,

δ) τη **μεταπαρακολούθηση**, που διενεργείται μετά από αρκετό χρόνο, για τη διαπίστωση της συνολικής αποτελεσματικότητας κι ωφελιμότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Γ. Με βάσει τα κριτήρια και τα μέσα έκφρασης που χρησιμοποιεί η αξιολόγηση

α) Ποσοτική αξιολόγηση

Εξυπηρετεί την τεχνοκρατική αντίληψη .Τοποθετεί τα δεδομένα σε βαθμολογική κλίμακα, βάση αντικειμενικών κριτηρίων και τη σύγκρισή τους. Μετράει το τελικό αποτέλεσμα και ιεραρχεί.

Αμφισβητείται για την αξιοπιστία της αντικειμενικότητάς της εξαιτίας της επικέντρωσή της μονάχα στον βαθμό ως το μοναδικό μέσο πληροφόρησης κι ανατροφοδότησης, δίχως να υπολογίζει κι άλλους εσωτερικούς κι εξωτερικούς παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν το εκπαιδευτικό έργο.

β) Ποιοτική ή περιγραφική αξιολόγηση

Ταιριάζει με την ανθρωπιστική αντίληψη. Ερμηνεύει το σύνολο μιας διαδικασίας με τα δυνατά κι αδύναμα σημεία της, με στόχο να υπάρξει βελτίωση. Εξατομικεύει , και δεν εστιάζει μόνο στο αποτέλεσμα της.

4. Ο σκεπτικισμός της αξιολόγησης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα

Από το 1982 έως και σήμερα, αρχές του 2021 ,στην ευρεία βάση του ελληνικού σχολείου δεν εφαρμόζεται κανένα σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου.

Μετά την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή το 1982 ,αλλεπάλληλες κι ανεπιτυχείς ήταν οι προσπάθειες ρύθμισης του προβλήματος της αξιολόγησης με προεδρικά διατάγματα ,εγκυκλίους ,επιτροπές ,ομάδες εργασίας ,σχέδια, νέα θεσμικά πλαίσια, νέους μηχανισμούς αξιολόγησης. Μνήμες ,διάρκειας 150 χρόνων από την απαρχή της ελληνικής εκπαίδευσης, συνδεδεμένες με την εποχή του σώματος επιθεωρητών και με τη συνεχή επιτήρηση των εκπαιδευτικών μέσα σε ένα

αυταρχικό, διοικητικό και γραφειοκρατικό πλαίσιο(Μπουζάκης, 2003: 62),επανερχονται ,και καθιστούν συνεχώς δύσκολη την επανατοποθέτηση του θεσμού της αξιολόγησης στο πλαίσιο της διοικητικής εκπαίδευσης, εξαιτίας των έντονων φαινομένων της καχυποψίας, της επιφυλακτικότητας, του ελέγχου της νομιμοφροσύνης, της καταπίεσης και των διωγμών που υπέστησαν εκπαιδευτικοί όλο εκείνο το χρονικό διάστημα, με την εμπλοκή Επιθεωρητών Εκπαίδευσης. (Παπακωνσταντίνου, 1993).

Έτσι αργότερα, τα εκπαιδευτικά συνδικάτα ανέπτυξαν εκτενή και μαχητική επιχειρηματολογία, καταδίκάζαν ως «αναχρονιστικές» τις εκάστοτε πολιτικές προτάσεις για αξιολόγηση στην εκπαίδευση ,ότι θύμιζαν εποχές «επιθεωρητισμού», και κατέκριναν τις όποιες μεταρρυθμίσεις, ότι διατηρούσαν στοιχεία ενός αυταρχικού τεχνοκρατικού-γραφειοκρατικού διοικητικού μηχανισμού. Τέθηκαν και τίθενται, έως και σήμερα , υπό συνεχή και συχνά βάσιμη αμφισβήτηση ζητήματα αξιοκρατίας κι αντικειμενικότητας της διαδικασίας , ερωτήματα για το ποιος θα αξιολογεί, με ποιο τρόπο ,με ποια κριτήρια, και με ποιον τρόπο θα αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Προβάλλεται, δε, έντονα η άποψη ότι μέσω του μηχανισμού της αξιολόγησης επιχειρείται η ιδεολογική χειραγώγηση, η οικονομική εξάρτηση, η υπηρεσιακή συμμόρφωση κι η ευπείθεια ,η παιδαγωγική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών από κεντρικά ελεγχόμενες φορμαλιστικές διδακτικές επιλογές.(Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου1 - Τάνια Κολυμπάρη)

Το ζήτημα της αξιολόγησης συνεχίζει έως και σήμερα να αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ακανθώδη εκπαιδευτικά θέματα, γιατί ενώ για κάποιους αποτελεί το οργανωτικό-λειτουργικό "γρανάζι ελέγχου" της διοίκησης του εκπαιδευτικού συστήματος έναντι των υφισταμένων της, για άλλους η αξιολόγηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, (Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου - Τάνια Κολυμπάρη), κι αποτελεί ένα καινοτόμο εγχείρημα αλλαγής κουλτούρας, αλλαγής δομών για ένα ποιοτικότερο, δυναμικό και με όραμα σχολείο προσαρμοσμένο στις σύγχρονες επιταγές της καινοτομίας και της τεχνολογίας του 21^{ου} αιώνα.

5. Η διεθνής εμπειρία σχετικά με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου

Ιταλία

Η Ιταλία διαθέτει ένα εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο χαρακτηρίζεται ως αρκετά συγκεντρωτικό με τη βασική ευθύνη να βρίσκεται στα χέρια του αρμόδιου Υπουργού Παιδείας. Ωστόσο, συναντώνται αρκετές μορφές αποκεντρωμένης διοίκησης, όπως τα Κεντρικά Εποπτικά Συμβούλια, τα Περιφερειακά Εποπτικά Συμβούλια και τα Σχολικά Συμβούλια, τα οποία φέρουν αρμοδιότητες που αφορούν στη λειτουργία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων παρέχοντας, παράλληλα, συμβουλευτικές και συντονιστικές υπηρεσίες (Σκλείδα, 2012). Παρά το γεγονός ότι δεν εφαρμόζεται κάποιο σύστημα αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο, ωστόσο εφαρμόζεται ένας ειδικός τύπος αξιολόγησης μεμονωμένων εκπαιδευτικών και Διευθυντών σε περιπτώσεις που κάτι τέτοιο κριθεί απαραίτητο (Hopes, 1997).

Πολωνία

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Πολωνίας χαρακτηρίζεται, επίσης, ως συγκεντρωτικό ενώ η αξιολόγηση των στελεχών του εκπαιδευτικού συστήματος που κατέχουν θέσεις ευθύνης αποτελεί κοινή αρμοδιότητα της Σχολικής Διοίκησης και του Εκπαιδευτικού Επόπτη της αρμόδιας Περιφέρειας. Η διενέργεια της προαναφερθείσας αξιολόγησης δε γίνεται σε τακτική βάση αλλά σε οποιαδήποτε στιγμή του σχολικού έτους, χωρίς να υπερβαίνει το όριο της μίας αξιολόγησης ανά έτος, ενώ η απόφαση για τη διενέργειά της είναι δυνατό να ληφθεί από τον Εκπαιδευτικό Επόπτη, την Σχολική Αρχή, το Σχολικό Συμβούλιο, το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων ή τον ίδιο το Διευθυντή της σχολικής μονάδας (Smoczyska, 2014).

Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που έλαβε χώρα το 2009 περιελάμβανε πρόβλεψη για εφαρμογή ενός νέου μοντέλου αξιολόγησης, η οποία πλέον διακρίνεται σε εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης που συνδέεται έμμεσα με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού (Αντωνίου, 2017).

Η εξωτερική αξιολόγηση διεξάγεται από μία ομάδα επιθεωρητών, οι οποίοι συντάσσουν μία τελική έκθεση που δημοσιεύεται σε επίσημη διαδικτυακή τοποθεσία του Υπουργείου είναι διαθέσιμη σε όλους τους πολίτες. Από την άλλη, φορείς της εσωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων αποτελούν ο Διευθυντής της, το εκπαιδευτικό προσωπικό και οι Παιδαγωγικοί Σύμβουλοι. Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας, στην αρχή κάθε σχολικού έτους, καταρτίζει ένα σχέδιο εποπτείας του παιδαγωγικού έργου, όπου αναφέρονται οι στόχοι, το αντικείμενο και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της εσωτερικής αξιολόγησης καθώς και μία αξιολόγηση της καταλληλότητας των εφαρμοζόμενων εκπαιδευτικών πρακτικών. Στη συνέχεια, λίγο πριν τη λήξη του σχολικού έτους, ο Διευθυντής ενημερώνει τον αρμόδιο παιδαγωγικό σύμβουλο σχετικά με το εκπαιδευτικό έργο του σχολείου (Αντωνίου, 2017).

Αγγλία

Στον αντίποδα βρίσκεται το βρετανικό εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο χαρακτηρίζεται ως αποκεντρωτικό αφού η λειτουργία του εποπτεύεται από τις Τοπικές Εκπαιδευτικές Αρχές, οι οποίες αποτελούν φορείς αποκεντρωμένης διοίκησης. Υπεύθυνο φορέα για τη διενέργεια της εξωτερικής αξιολόγησης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας αποτελεί μία Ανεξάρτητη Αρχή με τον τίτλο Office for Standards in Education (OfSTED) . Η διαδικασία αξιολόγησης των ατόμων που στελεχώνουν το εκπαιδευτικό σύστημα σε θέσης ευθύνης, δηλαδή οι διευθυντές των σχολικών μονάδων γίνεται σε τετραετή βάση και αναπτύσσεται σε πέντε (5) στάδια (Νίκα, 2008):

- Προκαταρτική συνάντηση των εμπλεκόμενων μελών, δηλαδή των ατόμων που διενεργούν και υφίστανται την αξιολόγηση
- Παρακολούθηση του εκπαιδευτικού έργου και της εφαρμοζόμενης διδακτικής πρακτικής
- Διενέργεια συνεδρίας αξιολόγησης όπου προσδιορίζονται οι στόχοι
- Προεργασία για τη σύνταξη της αξιολογικής έκθεσης

- Προσδιορισμός επόμενων δράσεων και διεξαγωγή απολογιστικής συνεδρίας μεταξύ των εμπλεκόμενων μελών

Σημειώνεται ότι από το 2009, η συχνότητα των επιθεωρήσεων συνδέθηκε άμεσα με τα αποτελέσματα της προηγούμενης επιθεώρησης ενώ διενεργείται και αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων με βάση τα δημοσιευμένα στοιχεία για τις επιδόσεις των μαθητών (Αντωνίου, 2017).

Το σύνολο των εκθέσεων αξιολόγησης αξιοποιούνται για τη σύνταξη μίας συνολικής ετήσιας αναφοράς, η οποία λαμβάνεται σοβαρά υπόψη κατά τη χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής που εφαρμόζει η εκάστοτε κυβέρνηση καθώς και στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης για τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, η ετήσια αξιολόγηση ενσωματώνει και τις απόψεις γονέων και μαθητών σχετικά με το εκπαιδευτικό έργο και τη λειτουργία της σχολικής μονάδας, οι οποίες επιδρούν σημαντικά στην ετήσια επιλογή των σχολικών μονάδων προς επιθεώρηση (Αντωνίου, 2017).

Σουηδία

Σε περίοπτη θέση ανάμεσα στα αποκεντρωτικά εκπαιδευτικά συστήματα του κόσμου βρίσκεται το σουηδικό σύστημα εκπαίδευσης, στα πλαίσια του οποίου η αξιολόγηση κατέχει κεντρική θέση. Η έννοια της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στα πλαίσια του σουηδικού εκπαιδευτικού συστήματος είναι σύνθετη και περιλαμβάνει την αξιολόγηση των ακαδημαϊκών επιδόσεων των μαθητών και της επίτευξης μαθησιακών στόχων τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο τάξης, εκτός σχολικού περιβάλλοντος και σε γενικές εξετάσεις. Επιπλέον, περιλαμβάνει την αξιολόγηση της αποδοτικότητας του εκπαιδευτικού προσωπικού εντός σχολικού περιβάλλοντος καθώς και την αξιολόγηση της αποδοτικότητας των σχολικών μονάδων και της εφαρμοζόμενης εκπαιδευτικής πολιτικής. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή της λαμβάνει χώρα μέσω επιθεωρήσεων των σχολικών μονάδων, της αξιολόγησης σε επίπεδο περιφέρειας, της αξιολόγησης των δεικτών αποδοτικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και των στοχευμένων

αξιολογήσεων εφαρμοζόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων (Παρατηρητήριο ΑΕΕ).

Οι βασικότεροι φορείς που εμπλέκονται στην εφαρμογή του συστήματος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στη χώρα περιλαμβάνουν:

- 290 περιφέρειες που αποτελούν τους κατεξοχήν υπεύθυνους φορείς για την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος
- Εθνικές Αρχές με βασική αρμοδιότητα τη θέσπιση και εφαρμογή των προτύπων στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Οι μηχανισμοί κατανάλωσης και αγοράς

Σκοτία

Στα πλαίσια του εκπαιδευτικού συστήματος της Σκοτίας, η αξιολόγηση λαμβάνει κυρίως τη μορφή της αυτοαξιολόγησης των σχολικών μονάδων. Βασικό βοηθητικό εργαλείο που έχουν στα χέρια τους τα σχολεία στην προσπάθειά τους για τη διενέργεια της αυτοαξιολόγησης αποτελεί το σχετικό εγχειρίδιο που εκδόθηκε από το αρμόδιο Υπουργείο, όπου προσδιορίζονται και περιγράφονται τριάντα τρεις (33) δείκτες επιδόσεων. Επιπλέον, λειτουργεί και σώμα επιθεωρητών, το οποίο, ωστόσο, έχει επικουρικές αρμοδιότητες (Θεριανός, 2005).

Γαλλία

Το γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα χαρακτηρίζεται ως αρκετά συγκεντρωτικό όπου η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών κατέχει κεντρική θέση. Βασικούς φορείς κεντρικής διοίκησης του εκπαιδευτικού συστήματος αποτελούν το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και το Υπουργείο Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας, οι οποίοι φέρουν την ευθύνη για την εφαρμογή και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής πολιτικής, τη στελέχωση και χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και την ανάπτυξη των σχολικών προγραμμάτων. Με απαρχή τη δεκαετία του 1980, καταβάλλεται μία προσπάθεια για μερική αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας

μέσω της απόδοσης ορισμένων αρμοδιοτήτων στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίες αφορούν, μεταξύ άλλων, την κατασκευή, συντήρηση και εξοπλισμό των σχολικών εγκαταστάσεων και την οργάνωση δράσεων εκπαιδευτικού, πολιτιστικού και αθλητικού χαρακτήρα. Ωστόσο, η ευθύνη του σχεδιασμού της εκπαιδευτικής πολιτικής εξακολουθεί να αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της κεντρικής κυβέρνησης (Βασιλοπούλου, 2015).

Το σύστημα αξιολόγησης που εφαρμόζεται στο γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα περιλαμβάνει διαδικασίες τόσο εξωτερικής όσο και εσωτερικής αξιολόγησης. Η πρώτη στοχεύει στην αξιολόγηση της λειτουργίας του συστήματος διοίκησης και διαχείρισης, της αποδοτικότητας των εφαρμοζόμενων εκπαιδευτικών πολιτικών, του έργου των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών και την ακαδημαϊκή απόδοση των μαθητών. Από την άλλη πλευρά, η εσωτερική αξιολόγηση αφορά στην αξιολόγηση των σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέσω δεικτών αξιολόγησης ποιότητας που διαφέρουν μεταξύ Γυμνασίων και Λυκείων και επικαιροποιούνται σε διετή βάση καθώς και στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού από το Διευθυντή του κάθε σχολείου (Βασιλοπούλου, 2015).

Ισπανία

Η Ισπανία χαρακτηρίζεται από ένα αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, στο οποίο βασικό ρόλο διαδραματίζουν οι Αυτόνομες Κοινότητες, οι οποίες ανέρχονται σε δεκαεπτά (17) και διαθέτουν ευρεία αυτονομία σε νομοθετικό και εκτελεστικό επίπεδο. Μία από τις αρμοδιότητες των Αυτόνομων Κοινοτήτων αποτελεί και η εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης των Αναλυτικών Προγραμμάτων και την επιθεώρηση του εκπαιδευτικού έργου στα πλαίσια της περιοχής ευθύνης τους. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου διακρίνεται σε εξωτερική και εσωτερική (Βασιλοπούλου, 2015).

Βασικό εργαλείο εξωτερικής αξιολόγησης αποτελεί η Επιθεώρηση, η οποία διενεργείται τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Η Εκπαιδευτική Επιθεώρηση που διενεργείται σε εθνικό επίπεδο φέρει την αρμοδιότητα της συνολικής εποπτείας της λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος και του

συνόλου των σχολικών μονάδων. Η εν λόγω επιθεώρηση λαμβάνει χώρα σε ένα διάστημα που κυμαίνεται μεταξύ 3-6 ετών ανάλογα με την περιφέρεια. Αντιθέτως, η Εκπαιδευτική Επιθεώρηση που διενεργείται σε περιφερειακό επίπεδο αποτελεί αρμοδιότητα των εκάστοτε Αυτόνομων Κοινοτήτων και περιορίζεται στην περιοχή που βρίσκεται στην αρμοδιότητά τους (Βασιλοπούλου, 2015).

Όσον αφορά την εσωτερική αξιολόγηση, αυτή αποτελεί ευθύνη των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που τη διεκπεραιώνουν με την καθοδήγηση και επικουρία των εκπαιδευτικών αρχών της χώρας. Σημειώνεται πως η αυτοαξιολόγηση έχει προαιρετικό χαρακτήρα σε όλες τις Αυτόνομες Κοινότητες της Ισπανίας (Βασιλοπούλου, 2015).

Δανία

Στη χώρα λειτουργεί ήδη από το 1999 ένα Ινστιτούτο Αξιολόγησης, το οποίο αποτελεί ανεξάρτητο φορέα που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας. Στόχο του εν λόγω ιδρύματος αποτελεί η ανάπτυξη δεικτών αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Παρά το γεγονός ότι το ισχύον εκπαιδευτικό σύστημα δίνει έμφαση στην αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων, ωστόσο αυτή δεν έχει βρει ουσιαστική εφαρμογή (Θεριανός, 2005).

Φινλανδία

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Φινλανδίας, το οποίο χαρακτηρίζεται ως αποκεντρωμένο, θεωρείται ως ένα από τα κορυφαία του κόσμου. Στον τομέα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου μεγάλη έμφαση δίνεται στην αυτοαξιολόγηση των εκπαιδευτικών, η οποία αποτελεί βασικό μοχλό για την επαγγελματική τους ανάπτυξη. Η αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων θεσπίστηκε το 1993 από το Φινλανδικό Εθνικό Συμβούλιο Εκπαίδευσης και αποτελεί υποχρέωση όλων των εκπαιδευτικών μονάδων από το 1999. Μέσα στα πλαίσια της αποκέντρωσης που χαρακτηρίζει το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας, δίνεται το δικαίωμα σε κάθε σχολική μονάδα να αναπτύξει τη δικής της μέθοδο

αυτοαξιολόγησης ενώ η κεντρική διοίκηση λειτουργεί συμβουλευτικά καταθέτοντας προτάσεις σχετικά με τις θεματικές στις οποίες, ενδεχομένως, θα έπρεπε να επικεντρωθούν οι αυτοαξιολογητικές διαδικασίες καθώς και με τα πιθανά μοντέλα αυτοαξιολόγησης (Αντωνίου, 2017).

Επιπλέον, διενεργείται και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού έργου με στόχο την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, της αποδοτικότητας των εφαρμοζόμενων πρακτικών και το σχεδιασμό νέων αποτελεσματικών πρακτικών προκειμένου να διασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Επιπλέον, τα αποτελέσματα των εξωτερικών αξιολογήσεων αξιοποιούνται και στα πλαίσια διεθνών αξιολογήσεων (Αντωνίου, 2017).

Γερμανία

Το γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα χαρακτηρίζεται ως αποκεντρωμένο με βασικούς αρμόδιους φορείς την Ομόσπονδη Κυβέρνηση, τα ομόσπονδα κρατίδια και τις τοπικές αρχές. Οι αποφάσεις που αφορούν τη σχολική εκπαίδευση των Γερμανών πολιτών αποτελούν αρμοδιότητα των ομόσπονδων κρατιδίων ενώ, αντιθέτως, οι αντίστοιχες αποφάσεις που αφορούν την ανώτατη εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτισή τους αποτελεί κοινή αρμοδιότητα της Ομοσπονδίας και των ομόσπονδων κρατών, με έντονη εμπλοκή και των κοινωνικών εταίρων. Αξίζει να σημειωθεί ότι παρόλο που η χρηματοδότηση που παρέχεται στον τομέα της εκπαίδευσης βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο των κρατών- μελών του ΟΟΣΑ, ωστόσο δεν έχει υποστεί περικοπές κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Η εν λόγω χρηματοδότηση προέρχεται, κατά κανόνα, από τον κρατικό προϋπολογισμό, ωστόσο, η εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα είναι έντονη, κυρίως σε επαγγελματικά προγράμματα στα πλαίσια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Αντωνίου, 2017).

Ο θεσμός της αξιολόγησης στη Γερμανία εισήχθη κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 ενώ οι διαδικασίες αξιολόγησης εφαρμόζονται σχεδόν ομοίμορφα σε όλα τα ομόσπονδα κρατίδια της χώρας σύμφωνα με τα πρότυπα εκπαίδευσης που

έχουν θεσπιστεί από Μόνιμη Διάσκεψη Υπουργών Παιδείας και Πολιτισμού στις αρχές της δεκαετίας του 2000 (Βασιλοπούλου, 2015).

Οι διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης εφαρμόζονται σχεδόν στο σύνολο των ομόσπονδων κρατιδίων υπό την αιγίδα των σχολικών εποπτικών αρχών και των Ινστιτούτων Σχολικής Παιδαγωγικής. Η εξωτερική αξιολόγηση διενεργείται από τους Επιθεωρητές και υλοποιείται σε τρία (3) επίπεδα (Βασιλοπούλου, 2015):

- Ακαδημαϊκή εποπτεία
- Νομική εποπτεία
- Εποπτεία στελεχών της σχολικής μονάδας

Από την άλλη, οι διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης περιλαμβάνουν την ιεραρχική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού από το Διευθυντή του σχολείου και τη συλλογική εσωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Ο χαρακτήρας της εσωτερικής αξιολόγησης είναι υποχρεωτικός (Βασιλοπούλου, 2015).

Επιπροσθέτως, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου περιλαμβάνει την αξιολόγηση των ακαδημαϊκών επιδόσεων των μαθητών μέσω της διενέργειας εξετάσεων με καθολική ή αντιπροσωπευτική συμμετοχή των μαθητών, τα αποτελέσματα της οποίας λαμβάνονται σοβαρά υπόψη κατά τη χάραξη της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής. Επιπλέον, σε διετή βάση λαμβάνει χώρα η σύνταξη εκ μέρους διαφόρων επιστημονικών φορέων και δημοσίευση εκ μέρους της Ομοσπονδίας μίας κοινής αναφοράς αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου με στόχο την ενημέρωση των πολιτών (Βασιλοπούλου, 2015).

Κύπρος

Το κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα χαρακτηρίζεται ως συγκεντρωτικό με περιορισμένα στοιχεία αποκέντρωσης. Ο σχεδιασμός της εφαρμοζόμενης εκπαιδευτικής πολιτικής αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου ενώ

βασικό υπεύθυνο φορέα για την εποπτεία της εφαρμογής της επιλεγμένης πολιτικής αποτελεί το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της χώρας. Στις αρμοδιότητες του προαναφερθέντος υπουργείου περιλαμβάνονται η εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων που αφορούν την εκπαίδευση, την κατάρτιση του προϋπολογισμού του εκπαιδευτικού συστήματος, τη σύνταξη και προώθηση σχετικών νομοσχεδίων, την κατασκευή σχολικών εγκαταστάσεων, το σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών και των σχολικών εγχειριδίων (Βασιλοπούλου, 2015).

Οι διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού συστήματος διακρίνονται σε διαδικασίες εξωτερικής και εσωτερικής αξιολόγησης. Οι διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης, με τη σειρά τους, διακρίνονται σε διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού προσωπικού και των σχολικών μονάδων. Οι πρώτες αξιολογούν το έργο των εκπαιδευτικών σε όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους με ευθύνη των Επιθεωρητών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και ολοκληρώνονται με τη σύνταξη μίας αξιολογητικής αξιολόγησης. Οι δεύτερες αξιολογούν συνολικά το εκπαιδευτικό έργο και τη σχολική πρακτική και διενεργούνται από ομάδες Επιθεωρητών υπό την εποπτεία του Γενικού Επιθεωρητή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Οι προαναφερθείσες ομάδες Επιθεωρητών αντλούν τις πληροφορίες τους σχετικά με τη σχολική μονάδα από όλους τους εμπλεκόμενους, συμπεριλαμβανομένου του Διευθυντή, τους αναπληρωτές Διευθυντές, αντιπροσώπους των μαθητών, το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, από την παρακολούθηση μαθημάτων, από τη μελέτη μαθητικών εργασιών και άλλων επίσημων εγγράφων. Το τελικό στάδιο της εξωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων αποτελεί η σύνταξη, εκ μέρους του Γενικού Επιθεωρητή, μίας έκθεσης αξιολόγησης που περιλαμβάνει προτάσεις και συστάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας των σχολικών μονάδων. Σημειώνεται πως οι προαναφερθείσες προτάσεις και συστάσεις δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τις σχολικές μονάδες (Βασιλοπούλου, 2015).

Όσον αφορά την εσωτερική αξιολόγηση, αυτή περιλαμβάνει τόσο την ιεραρχική εσωτερική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προσωπικού από το Διευθυντή του κάθε σχολείου και την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας μέσω της σύνταξης μίας άτυπης έκθεσης αξιολόγησης που αφορά στη λειτουργία της. Σημειώνεται ότι

βασικός συντάκτης της εν λόγω έκθεσης αποτελεί ο Διευθυντής του Σχολείου σε συνεργασία με το υπόλοιπο εκπαιδευτικό προσωπικό που στελεχώνει τη σχολική μονάδα (Βασιλοπούλου, 2015).

6. Αξιολόγηση Σχολικών Μονάδων

-ΦΕΚ 20-01-2021

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι πρόσφατες οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας σχετικά με την εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων και του σχολικού έργου, όπως αυτές δημοσιεύονται στο ΦΕΚ 20-01-2021 με τίτλο «Συλλογικός προγραμματισμός, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο». Σκοπός της εσωτερικής αξιολόγησης είναι η συνεχής βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας και στο σύνολο του εκπαιδευτικού συστήματος.

Γίνεται αναφορά στην εισαγωγή ενός νέου συστήματος Συλλογικού προγραμματισμού κι Εσωτερικής κι Εξωτερικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου των Σχολικών Μονάδων- (ΦΕΚ-20.1.21), όπου η ίδια η σχολική μονάδα τίθεται στο επίκεντρο , με τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς να κινητοποιούνται , να συλλέγουν συστηματικά στοιχεία από ποικίλες πηγές , να συνεργάζονται και να εμπλέκονται δυναμικά σε Δράσεις εντοπισμού των θετικών σημείων και των σημείων που χρήζουν βελτίωση στη σχολική μονάδα, να αυτοαξιολογούν συλλογικά και τεκμηριωμένα, να αναστοχάζονται και στη συνέχεια με υπεύθυνο τον διευθυντή/ντρια να συντάσσουν την ετήσια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Η Έκθεση αυτή παράλληλα με τις ετήσιες Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης των σχολικών μονάδων που σχηματίζονται από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Παιδαγωγικής Ευθύνης Σ.Ε.Ε. και το Π.Ε.Κ.Ε.Σ. , υποβάλλονται συνολικά προς επεξεργασία στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή του Ι.Ε.Π ,το οποίο

συνεργάζεται σε εθνικό επίπεδο με την Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. κη οποία στο τέλος διαμορφώνει τις τελικές εισηγήσεις της και προτάσεις της τις οποίες και υποβάλλει στον /στην υπουργό Παιδείας.

Αναλυτικότερα, όπως αναφέρεται στο προαναφερθέν ΦΕΚ, ο συλλογικός προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας είναι άμεσα συνυφασμένος με τη διαδικασία της αξιολόγησης. Επιμέρους στοιχεία του συλλογικού προγραμματισμού αποτελούν ο προσδιορισμός των εκπαιδευτικών στόχων και ο σχεδιασμός των αντίστοιχων συλλογικών δράσεων που αποσκοπούν στην πρόληψη, εποπτεία και αντιμετώπιση ενδεχόμενων προβλημάτων προκειμένου να ενισχυθεί η ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Υπεύθυνος φορέας για την διεκπεραίωση των δύο προαναφερθέντων διαδικασιών, του συλλογικού προγραμματισμού και της εσωτερικής αξιολόγησης αποτελεί η Διεύθυνση της σχολικής μονάδας, η οποία καλείται κατά το πέρας κάθε διδακτικού έτους, σε συνεργασία με το Σύλλογο Διδασκόντων, να συντάσσει στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή του Ι.Ε.Π. μία Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης. Πριν τη σύνταξη της εν λόγω έκθεσης, συγκαλείται το Σχολικό Συμβούλιο ώστε να γνωμοδοτήσει σε θέματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά της και οι απόψεις που εκφράζονται από αυτό λαμβάνονται υπόψη κατά τη σύνταξη της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης.

Η εσωτερική αξιολόγηση συνιστά μία κυκλική διαδικασία τριών (3) σταδίων, τα οποία επαναλαμβάνονται κυκλικά:

- **Σχεδιασμός:** περιλαμβάνει τον ετήσιο συλλογικό προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας και τον προσδιορισμό των θεματικών αξόνων οι οποίοι θεωρούνται πρωταρχικής σημασίας για τη διαδικασία μάθησης και τη λειτουργία του σχολείου και επιδέχονται βελτίωσης. Στο σχεδιασμό εμπλέκεται ο Σύλλογος Διδασκόντων, ο οποίος καθορίζει τους στόχους και συγκροτεί ομάδες εκπαιδευτικών με την αρμοδιότητα να σχεδιάζουν Σχέδια Δράσης που σχετίζονται με την υλοποίηση των τεθέντων στόχων. Στην ειδική συνεδρίαση που ορίζεται να γίνει πριν την 10^η Οκτωβρίου, εκτός του Σ.Ε.Ε. Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου Παιδαγωγικής Ευθύνης μπορούν να προσκληθούν και στελέχη του

Π.Ε.Κ.Ε.Σ. ,του Κ.Ε.Σ.Υ., του Κ.Π.Ε., μέλη ΔΕΠ, εγκεκριμένοι Ερευνητές κι Ερευνητικά Κέντρα εποπτευόμενα από το Υ.ΠΑΙ.Θ. Λαμβάνοντας υπ όψιν ο Σύλλογος την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του προηγούμενου σχολικού έτους, τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις του Σ.Ε.Ε. ,της απόψεις του Σχολικού Συμβουλίου, τις νέες συνθήκες λειτουργίας ή τις ενδεχόμενες αλλαγές, προχωρά στον προγραμματισμό του σχολικού έργου και στον σχεδιασμό Ομάδων Δράσεων Α΄ και Β΄ με τη συμμετοχή 2-5 συνεργαζόμενων εκπαιδευτικών. Είναι σημειωτέον ότι ο κάθε εκπαιδευτικός δηλώνει συμμετοχή σε δύο τουλάχιστον Ομάδες Δράσης ενώ είναι υποχρεωτική για όλους η συμμετοχή στην υλοποίηση Σχεδίου Δράσης στον πρώτο θεματικό άξονα «Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση». Ο Συλλογικός Προγραμματισμός ,οι στόχοι βελτίωσης και οι τίτλοι των Σχεδίων Δράσης καταχωρούνται στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή του Ι.Ε.Π. κι αναρτώνται στην ιστοσελίδα του σχολείου.

- **Υλοποίηση:** περιλαμβάνει την εφαρμογή του συλλογικού προσδιορισμού και την υλοποίηση των Σχεδίων Δράσης. Στο στάδιο αυτό εμπλέκεται ο Σύλλογος Διδασκόντων και οι επιμέρους Ομάδες Δράσης, οι οποίοι υλοποιούν, συλλέγουν, μελετούν, αναλύουν και αποτιμούν τα σχετικά δεδομένα, προσαρμόζοντας, τροποποιώντας και εφαρμόζοντας διορθωτικές δράσεις εάν αυτό κριθεί απαραίτητο. Οι συνεδριάσεις του Συλλόγου λαμβάνουν χώρα μετά από πρόσκληση του Διευθυντή του σχολείου τουλάχιστον μία φορά ανά δύο μήνες. Εάν ο Σύλλογος το κρίνει απαραίτητο, γίνεται εκ νέου προγραμματισμός κι ανασχεδιασμός αξιοποιώντας και τις προτάσεις του Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου Παιδαγωγικής Ευθύνης. Δίνεται η δυνατότητα παρουσίασης των εργασιών των συνεργαζόμενων ομάδων σε ειδικές σχολικές εκδηλώσεις ή σε εκπαιδευτικές ημερίδες με στόχο τη διάχυση καλών πρακτικών.
- **Αξιολόγηση:** Περιλαμβάνει την εκτίμηση, αφενός, της λειτουργίας της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού έργου και, αφετέρου, των

επιμέρους Σχεδίων Δράσης που έχουν καταρτιστεί από τις Ομάδες του Συλλόγου Διδασκόντων. Σημειωτέον, οι Ομάδες Δράσης προβαίνουν στη λεκτική αυτοαξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί, αναφορικά με τις παραμέτρους των Σχεδίων Δράσης, ως 1. Μη επαρκής, 2. Επαρκής, 3. Καλή, 4. Εξαιρετική, με κριτήρια τις βελτιώσεις, τον εμπλουτισμό, τον εκσυγχρονισμό και τις αλλαγές που επήλθαν στη σχολική μονάδα από τις συνεργαζόμενες πρακτικές των μελών των Ομάδων Δράσης.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας γίνεται στη βάση τριών (3) βασικών λειτουργιών της: παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία, διοικητική λειτουργία και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Κάθε μία από τις εν λόγω λειτουργίες περιλαμβάνει δεκατέσσερις (14) επιμέρους θεματικούς άξονες, οι οποίοι περιγράφονται μέσω μίας σειράς δεικτών που συγκροτούν ένα ενδεικτικό πλαίσιο αναφοράς του περιεχομένου του εκάστοτε άξονα και, ως εκ τούτου, αξιολογούνται συνολικά.

6.1 Λειτουργίες Σχολικής μονάδας, θεματικοί άξονες και δείκτες

A. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

1. Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση

- Προγραμματισμός διδακτικού έργου
- Εφαρμογή καινοτόμων/ εναλλακτικών διδακτικών πρακτικών
- Ενίσχυση ήπιων δεξιοτήτων (softskills) και ψηφιακών δεξιοτήτων μαθητών και μαθητριών
- Ενίσχυση της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών
- Υλοποίηση δράσεων για την ανάπτυξη του γλωσσικού και επιστημονικού εγγραμματισμού
- Εφαρμογή εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης

- Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για την υποστήριξη της διδασκαλίας των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων
- Αναστοχασμός και ανατροφοδότηση για τη βελτίωση των πρακτικών διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης

2. Ενιαία ενταξιακή εκπαίδευση

- Υποστήριξη μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Εφαρμογή πρακτικών διαφοροποιημένης μάθησης
- Εφαρμογή εξατομικευμένων παρεμβάσεων
- Υποστήριξη για την ένταξη παιδιών προσφύγων

3. Πρόληψη και αντιμετώπιση σχολικής βίας και εκφοβισμού

- Λήψη μέτρων πρόληψης και παρέμβασης
- Ενημέρωση και συνεργασία με το οικογενειακό περιβάλλον
- Αξιοποίηση υποστηρικτικών δομών

4. Συμμετοχή του σχολείου και υποστήριξη σε δράσεις διακρίσεις μαθητών/ μαθητριών

- Υποστήριξη των ενδιαφερόντων μαθητών/ μαθητριών
- Προετοιμασία για συμμετοχή σε σχολικούς διαγωνισμούς, σε πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και αθλητικές δράσεις

5. Φοίτηση- σχολική διαρροή

- Πρόληψη/ περιορισμός περιστασιακών απουσιών μαθητών/ μαθητριών
- Πρόληψη/ περιορισμός φαινομένων διακοπής φοίτησης
- Μέριμνα για την ομαλή μετάβαση μεταξύ βαθμίδων

6. Σχέσεις μεταξύ μαθητών/ μαθητριών

- Ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ μαθητών
- Διαμόρφωση κλίματος αλληλοσεβασμού και εμπιστοσύνης- Σεβασμός της διαφορετικότητας
- Διαμόρφωση τρόπων διαχείρισης εντάσεων και συγκρούσεων

7. Σχέσεις μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών

- Έμφαση στην πρόληψη και στην τήρηση των κανόνων
- Ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών
- Καλλιέργεια κλίματος σεβασμού και εμπιστοσύνης μεταξύ μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών

8. Σχέσεις σχολείου- οικογένειας

- Ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας
- Υποστήριξη δράσεων ενημέρωσης, συνεργασίας και επιμόρφωσης γονέων για θέματα κοινού ενδιαφέροντος

B. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

9. Ηγεσία- Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας

- Στοχοθεσία και προτεραιοποίηση στόχων
- Συλλογικότητα κατά τη λήψη αποφάσεων
- Οργάνωση της ενημέρωσης εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων
- Αποτελεσματική αξιοποίηση του εκπαιδευτικού προσωπικού
- Υποστήριξη της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών
- Διασφάλιση της εφαρμογής του σχολικού κανονισμού

10. Διαχείριση υλικών πόρων και υποδομών

- Κατανομή πόρων
- Προστασία και αξιοποίηση σχολικών χώρων- υποδομών
- Εκσυγχρονισμός και εμπλουτισμός υποδομών

11. Σχολείο και κοινότητα

- Πρωτοβουλίες για τη διαμόρφωση σχολικών δικτύων
- Ενίσχυση σχέσεων και επιδίωξη συνεργασιών με φορείς (κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς, τοπική κοινωνία κλπ)
- Εξωστρέφεια και προβολή του έργου της σχολικής μονάδας
- Διάχυση καλών πρακτικών

Γ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

12. Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις

- Συμμετοχή σε ενδοσχολικές επιμορφώσεις
- Συμμετοχή σε επιμορφώσεις από αρμόδιους φορείς

13. Ανάληψη επιμορφωτικών πρωτοβουλιών του σχολείου για τη βελτίωση της διδασκαλίας, της μάθησης και της αξιολόγησης

- Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων για επιμέρους ειδικότητες ή ομάδες ειδικοτήτων
- Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων με τη μορφή της ετεροπαρατήρησης
- Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων σε συνεργασία με άλλα σχολεία

14. Συμμετοχή του προσωπικού σε άλλες δράσεις (προγράμματα Erasmus, συνεργασία με άλλα σχολεία κλπ)

- Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα (Erasmus κλπ)
- Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε δράσεις κοινωνικού ενδιαφέροντος κλπ
- Δικτύωση με άλλα σχολεία

6.2 Εφαρμογή Εσωτερικής Αξιολόγησης

Στα πλαίσια της ειδικής συνεδρίασης του Συλλόγου Διδασκόντων που λαμβάνει χώρα κατά το πέρας του διδακτικού έτους, συντάσσεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης. Η καταληκτική ημερομηνία καταχώρησης της εν λόγω έκθεσης στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή του Ι.Ε.Π. είναι η 25^η Ιουνίου και περιλαμβάνει:

- Σύντομη αναφορά των χαρακτηριστικών ταυτότητας της σχολικής μονάδας (μαθητικό δυναμικό, στελέχωση, υποδομές, ιδιαίτερα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά σχολικής μονάδας κλπ)
- Το αποτελέσματα της αξιολόγησης των τριών λειτουργιών της σχολικής μονάδας με ιδιαίτερη έμφαση στους 14 θεματικούς άξονες εστίασης, αποτυπωμένα με τεκμηριωμένο τρόπο σε 4βάθμια κλίμακα
- Την τεκμηρίωση της εν λόγω αξιολόγησης με επισύναψη των σχετικών τεκμηρίων
- Τα δυνατά και αδύναμα σημεία των τριών λειτουργιών της σχολικής μονάδας
- Τους στόχους βελτίωσης που είχαν προσδιοριστεί στα πλαίσια του Συλλογικού Προγραμματισμού με ιδιαίτερη έμφαση στις προτεραιότητες της σχολικής μονάδας
- Τα κυριότερα αποτελέσματα των υλοποιηθέντων Δράσεων και το βαθμό επίτευξης των τεθέντων στόχων

- Τις δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την εφαρμογή των Δράσεων
- Την ενδεχόμενη ανάδειξη καλών πρακτικών με προτάσεις για αξιοποίησή τους
- Προτάσεις για απαραίτητες επιμορφώσεις
- Προτάσεις περαιτέρω βελτίωσης ή ανάληψης πρωτοβουλιών για το προσεχές σχολικό έτος

Σημειώνεται πως μία συνοπτική έκδοση της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της σχολικής μονάδας

6.3 Εφαρμογή εξωτερικής αξιολόγησης από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Παιδαγωγικής Ευθύνης

Η εξωτερική αξιολόγηση από τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Παιδαγωγικής Ευθύνης υλοποιείται μέσω της σύνταξης δύο εκθέσεων.

Α. Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης για κάθε σχολική μονάδα

Οι Σ.Ε.Ε. Παιδαγωγικής ευθύνης, αφού μελετήσουν τις εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων που ανήκουν στην περιοχή αρμοδιότητάς τους, συντάσσουν μία Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης για κάθε σχολείο ευθύνης τους, την οποία αναρτούν έως τις 20 Ιουλίου κάθε έτους στη ψηφιακή εφαρμογή του Ι.Ε.Π. Δικαίωμα πρόσβασης στην εν λόγω έκθεση έχουν τόσο ο Σύλλογος Διδασκόντων της σχολικής μονάδας όσο και το οικείο Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Το περιεχόμενο της εν λόγω έκθεσης αφορά:

- Παρατηρήσεις ανατροφοδότησης και προτάσεις υποστήριξης και βελτίωσης αναφορικά με το Συλλογικό Προγραμματισμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση των Σχεδίων Δράσης της σχολικής μονάδας
- Τεκμηριωμένη αξιολόγηση των λειτουργιών της σχολικής μονάδας ανά θεματικό άξονα, σε δεκαβάθμια κλίμακα

- Συνολική αποτίμηση των δυνατών και αδύναμων σημείων της σχολικής μονάδας αναφορικά με τις τρεις (3) λειτουργίες της και προτάσεις βελτίωσης

Σημειώνεται ότι κατά τη σύνταξη εξωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας ο Σ.Ε.Ε. Παιδαγωγικής Ευθύνης οφείλει να συνυπολογίζει τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας, τα ιδιαίτερα κοινωνικο-πολιτισμικά χαρακτηριστικά της, τις πρωτοβουλίες των στελεχών της σχολικής μονάδας και το γενικότερο κλίμα της.

Β. Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης σχολείων ευθύνης του Σ.Ε.Ε.

Οι Σ.Ε.Ε. συντάσσουν και αναρτούν στη ψηφιακή εφαρμογή του Ι.Ε.Π. μία Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης που αφορά το σύνολο των σχολικών μονάδων που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά τους με καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 30ή Ιουλίου κάθε έτους. Το περιεχόμενο της εν λόγω έκθεσης αφορά:

- Τα δυνατά και αδύναμα σημεία των σχολικών μονάδων ευθύνης των Σ.Ε.Ε.
- Προτάσεις για την ενίσχυση της λειτουργίας τους και την κάλυψη των επιμορφωτικών αναγκών του προσωπικού τους
- Συνολική αξιολόγηση των Δράσεων των σχολικών μονάδων ευθύνης τους με ιδιαίτερη παράθεση των βασικότερων αποτελεσμάτων τους, των καλών πρακτικών που αναδείχθηκαν, των ζητημάτων που χρήζουν διερεύνησης στο άμεσο μέλλον και προτάσεων για την αντιμετώπισή τους.

6.4 Εφαρμογή εξωτερικής αξιολόγησης από το ΠΕΚΕΣ

Μετά τη μελέτη των ετήσιων Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και των Εκθέσεων των Σ.Ε.Ε., το Π.Ε.Κ.Ε.Σ. συντάσσει και αναρτά στην ψηφιακή εφαρμογή του Ι.Ε.Π. μία Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης των σχολικών μονάδων ευθύνης του με καταληκτική ημερομηνία την 31^η Αυγούστου κάθε έτους.

Το περιεχόμενο της εν λόγω έκθεσης αφορά:

- Διατύπωση συνολικών συνοπτικών παρατηρήσεων σχετικά με την υλοποίηση των Σχεδίων Δράσης στα σχολεία της Περιφερειακής Διεύθυνσης ανά θεματικό άξονα
- Διατύπωση προτάσεων βελτίωσης ανά βαθμίδα και ανά τύπο σχολικής μονάδας
- Καταγραφή καλών πρακτικών που αναδείχθηκαν με παρουσίαση του παραγόμενου υλικού που προτείνεται για την εφαρμογή σε άλλες σχολικές μονάδες
- Διατύπωση προτάσεων για τη μετάδοση πρακτικών που αναπτύχθηκαν στις σχολικές μονάδες και κρίθηκαν ως επιτυχημένες
- Διατύπωση προτάσεων για αναγκαίες δράσεις επιμόρφωσης
- Καταγραφή των αναγκών και των τάσεων που αναδείχθηκαν στα πλαίσια των Εκθέσεων των σχολικών μονάδων της Περιφέρειας
- Διατύπωση άλλων επισημάνσεων κατά την κρίση του Π.Ε.Κ.Ε.Σ.

Την ευθύνη παρακολούθησης και συντονισμού της διαδικασίας Συλλογικού προγραμματισμού και της Εσωτερικής κι Εξωτερικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου των Σχολικών Μονάδων φέρουν σε περιφερειακό επίπεδο το Π.Ε.Κ.Ε.Σ. και σε εθνικό η Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.

Η Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε αξιοποιώντας το περιεχόμενο της ψηφιακής εφαρμογής του Ι.Ε.Π. κι εστιάζοντας κυρίως στις Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης των Π.Ε.Κ.Ε.Σ. συντάσσει συνολική ετήσια Έκθεση την οποία και υποβάλλει στον/στην Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων με τις εισηγήσεις και τις προτάσεις της.

7. Οργάνωση της εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας

Στο πλαίσιο του Συλλογικού Προγραμματισμού της Εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας ,υπάρχει η δυνατότητα προσέγγισης κι αποτίμησης όλων των λειτουργιών ,των θεματικών αξόνων και δεικτών της σχολικής μονάδας ώστε να γίνει σε πρώτη φάση η Γενική Εκτίμηση της Εικόνας του σχολείου και σε δεύτερη φάση να ακολουθήσει η επικέντρωση κι η Συστηματική Διερεύνηση Δεικτών που έχουν κριθεί από τις Ομάδες Δράσης ότι η βελτίωσή τους παίζει σημαντικό ρόλο στην ενδυνάμωση της θετικής εικόνας της σχολικής μονάδας. Επομένως μιλάμε δύο κύριες φάσεις αυτοαξιολόγησης:

- α) για τη διαγνωστική
- β) και τη διερευνητική

Κύριος στόχος της διαγνωστικής φάσης είναι η συνολική εκτίμηση της λειτουργίας ενός σχολείου μέσα από τη μελέτη και καταγραφή των λειτουργιών ,των θεματικών αξόνων και των Δεικτών της σχολικής μονάδας.

Κύριος στόχος της διερευνητικής φάσης είναι η συστηματική έρευνα κι η αποτίμηση των επιλεγμένων Δεικτών ποιότητας του σχολικού έργου σε σχέση με επιλεγμένα κριτήρια τα οποία θα τεθούν από την Ομάδα Δράσης .

Καταρχάς ,η κάθε Ομάδα Δράσης στη διερευνητική φάση χρειάζεται:

1^ο στάδιο : Να ασχοληθεί με τα κριτήρια, τα στοιχεία του κάθε δείκτη τα οποία χρήζουν μελέτης. Να θέσει τους στόχους της διερεύνησης και να εξετάσει τι είδους πληροφορίες χρειάζεται να συλλέξει. Να επιλέξει τα κατάλληλα διερευνητικά εργαλεία που θα χρησιμοποιήσει(ερωτηματολόγιο, παρατήρηση, συνέντευξη, ανάλυση περιεχομένου...)

2^ο στάδιο : Να καταγράψει τις κοινές αποφάσεις μαζί με τις διαφοροποιήσεις των μελών της Ομάδας στην ολομέλεια και να ξεκινήσει την αναλυτική διερεύνηση του δείκτη με την κατασκευή των ερευνητικών εργαλείων ,τη συλλογή και καταγραφή των πληροφοριών , την ανάλυση των δεδομένων, την κωδικοποίηση των

απαντήσεων σε ερωτηματολόγια ,τη συσχέτιση των δεδομένων ,τον εντοπισμό των πιθανών αιτιών με τα αποτελέσματα.

3^ο στάδιο: Να αναλογιστεί τις αιτίες που προκάλεσαν τα αποτελέσματα ,να κρίνει τις διερευνητικές διαδικασίες που ακολούθησε, τα εργαλεία, τις στάσεις και τις απόψεις που ακούστηκαν και να διατυπώσει συμπεράσματα για τους θεματικούς άξονες Δράσης και τις προτεινόμενες ενέργειες βελτίωσης.

4^ο στάδιο: Να συμβάλει για να γίνει η σύνταξη έκθεσης της διερευνητικής φάσης.

(Ε. Σοφού. Η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας)

Παράδειγμα διερευνητικής φάσης:

«Ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/τριών»

1^ο στάδιο: Προετοιμασία κριτηρίων. Μια ολιγομελής ομάδα αυτοαξιολόγησης αναλαμβάνει να διερευνήσει την ποιότητα των ενδοσχολικών σχέσεων των μαθητών της σχολικής μονάδας . Επομένως, η Ομάδα Δράσης απευθύνεται στην Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία της σχολικής μονάδας ,με επικέντρωση στον θεματικό άξονα «6. Σχέσεις μεταξύ μαθητών /τριών» και στον Δείκτη «Ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/τριών»

Η ομάδα ορίζει ως κριτήριο "τις ενδοσχολικές ευκαιρίες διαμόρφωσης ομαδικότητας και συνεργασίας". Τίθενται ερωτήματα σχετικά με τις δυνατότητες που δίνονται από το σχολείο για ομαδικές δημιουργικές δράσεις και συνεργασίες. Στη συνέχεια μελετάται από την ομάδα ο παιδαγωγικός τρόπος χειρισμού τυχόν ενδοσχολικών περιστατικών λεκτικών προσβολών ,διαπληκτισμών ή και συγκρούσεων μεταξύ των μαθητών, η λήψη μέτρων πρόληψης κι αποφυγής παρόμοιων περιστατικών καθώς και η λήψη των κατάλληλων παιδαγωγικών μέτρων καλλιέργειας της ομαδικότητας και της συνεργασίας στις ενδοσχολικές σχέσεις των μαθητών, .

Η ομάδα επιλέγει ως καταλληλότερες πηγές άντλησης πληροφοριών τους ίδιους τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και το βιβλίο της σχολικής ζωής. Τα δεδομένα πρέπει να διασταυρώνονται τριγωνικά, από διαφορετικές πηγές πληροφόρησης, ώστε να είναι αξιόπιστα. Επιλέγονται οι μέθοδοι, τα κατάλληλα ερευνητικά εργαλεία, οι τεχνικές συλλογής των πληροφοριών. Προσδιορίζονται συγκεκριμένες δραστηριότητες από τις Ομάδες Δράσης κι ορίζεται το κατάλληλο χρονοδιάγραμμα διαδικασιών.

2^ο στάδιο: Συλλογή και καταγραφή δεδομένων. Η ομάδα συλλέγει τα δεδομένα που αφορούν τη διερεύνηση του συγκεκριμένου δείκτη ποιότητας των σχέσεων των μαθητών του σχολείου, κατασκευάζει τα κατάλληλα εργαλεία (ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, σχάρα παρατήρησης). Συλλέγει δεδομένα από ερωτηματολόγια απευθυνόμενα προς τους μαθητές, δεδομένα από συνεντεύξεις προς τους εκπαιδευτικούς, δεδομένα από φαινόμενα επιτόπιας παρατήρησης συμπεριφορών μαθητών στο διάλειμμα, αναλύει σημαντικά περιστατικά συμπεριφοράς των μαθητών τα οποία είναι καταγεγραμμένα στο βιβλίο Σχολικής Ζωής. Η ομάδα, στη συνέχεια, καταγράφει τη διαδικασία και τα αποτελέσματα και προβαίνει σε μια πρώτη ερμηνεία αποτελεσμάτων.

3^ο στάδιο: Ερμηνεία δεδομένων και λήψη αποφάσεων. Τα δεδομένα περιέχουν όλες εκείνες τις αξιολογικές κρίσεις σχετικά με την ποιότητα του συγκεκριμένου Δείκτη και προσδιορίζονται από τα μέλη της ομάδας τα αδύνατα σημεία που χρήζουν βελτίωσης. Η λήψη των αποφάσεων γίνεται από την Ολομέλεια, η οποία ακούει, αξιολογεί και διατυπώνει αποτελεσματικές πρακτικές βελτίωσης.

4^ο στάδιο: Σύνταξη έκθεσης της διερευνητικής φάσης. Γίνεται περιγραφή των διαδικασιών που ακολούθησε η ομάδα, διατυπώνονται τα συμπεράσματα αξιολόγησης του Δείκτη «Ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/τριών», τίθενται οι πρακτικές και η κατάρτιση προγράμματος για δράσεις βελτίωσης.

8. Ερευνητικές μέθοδοι, τεχνικές κι εργαλεία εσωτερικής αξιολόγησης

Για τη λήψη αποφάσεων βελτίωσης κι αναβάθμισης της σχολικής μονάδας παρατίθενται παρακάτω μέθοδοι και τεχνικές αυτοαξιολόγησης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αναφορικά με τη συλλογή δεδομένων. (Κατσαρού -Δεδούλη 2008 , Ε. Σοφού , Αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας).

Συλλογή δεδομένων

Η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας αποτελεί μία διαδικασία συλλογής αξιόπιστων πληροφοριών και δεδομένων για τη λήψη κατάλληλων αποφάσεων βελτίωσης, το δε αντικείμενο διερεύνησης καθορίζει το είδος των πληροφοριών που θα συγκεντρωθούν .Πηγές αξιόπιστης πληροφόρησης μπορούν να θεωρηθούν το αρχειακό υλικό του σχολείου, οι ομάδες εκπαιδευτικών, οι μαθητές κι οι γονείς. Η μέθοδος της ‘τριγωνοποίησης ‘ ,του συνδυασμού και της σύγκρισης διαφορετικών περιγραφών της ίδιας περίπτωσης από πολλές πηγές, βοηθά στη σφαιρική θεώρηση καταστάσεων.

Οι σημαντικότερες μέθοδοι, τεχνικές κι εργαλεία συλλογής πληροφοριών είναι οι εξής:

1. Ανάλυση κειμένων/κριτηρίων

Στο σχολείο υπάρχουν πολλές πηγές άντλησης στοιχείων πληροφόρησης για την διενέργεια της αυτοαξιολόγησης. Ενδεικτικά αναφέρουμε το αρχειακό υλικό του σχολείου ,τα πρακτικά του Συλλόγου Διδασκόντων, το βιβλίο Σχολική Ζωής, τους ελέγχους των μαθητών, τα απουσιολόγια, τα ποινολόγια , τα στατιστικά στοιχεία, το σχολικό ημερολόγιο, τις γραπτές εργασίες των μαθητών, τις εκθέσεις ,τα διαγωνίσματα ,τις δημιουργικές δραστηριότητες ,τις ζωγραφιές ,τη μαθητική εφημερίδα. Ανάλογα με την κατηγορία των δεδομένων που θα αξιολογηθεί, επιλέγονται κι οι αντίστοιχες πηγές πληροφόρησης.

2. Η παρατήρηση

Αποτελεί χρήσιμο εργαλείο εκτίμησης της ποιότητας διδασκαλίας και μάθησης. Μπορεί να πάρει τη μορφή ετεροπαρατήρησης ενός εκπαιδευτικού από τον άλλον, μέσα σε ένα κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης ώστε να επισημανθούν πολύτιμα στοιχεία αξιολόγησης κι ανατροφοδότησης για τον παρατηρούμενο.

Η παρατήρηση ενδέχεται να είναι είτε ελεύθερη, είτε εστιασμένη σε κάποιο συγκεκριμένο θέμα. Καλό θα ήταν, πριν από κάθε παρατήρηση να προηγηθεί μία συζήτηση μεταξύ του παρατηρητή και του εκπαιδευτικού για τον σκοπό της παρατήρησης, για το ποια συμπεριφορά πρόκειται να αξιολογηθεί, ποια είναι τα σημεία επικέντρωσης και ποια τα σημεία συλλογής των πληροφοριών.(Σολομών ,1999), Κατσαρού -Δεδούλη 2008 Π.Ι.

3. Η συνέντευξη

Οι συνεντεύξεις διευκολύνουν την άντληση πληροφοριών σε προσωπικό επίπεδο, δίνουν τη δυνατότητα για περισσότερες λεπτομέρειες κι απευθύνονται στους εκπαιδευτικούς ,στους μαθητές, στους γονείς, στον διευθυντή ή στα μέλη της τοπικής κοινωνίας. Ανάλογα με το πλήθος των ατόμων που θα ερωτηθούν, διακρίνονται σε ατομικές και σε ομαδικές κι ανάλογα με τον βαθμό ελευθερίας των ερωτώμενων, οι συνεντεύξεις μπορεί να είναι ανοικτές αφηγηματικού τύπου ή κλειστές. Επίσης, διακρίνονται στις δομημένες συνεντεύξεις όταν περιέχουν συγκεκριμένες ερωτήσεις και στις μη δομημένες, όταν οι ερωτήσεις δεν είναι αυστηρά προκαθορισμένες και υπάρχει το περιθώριο να τεθούν επιπρόσθετες ερωτήσεις .

4. Το ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο προσφέρει το πλεονέκτημα της ανωνυμίας. Χρησιμοποιείται για τη συλλογή τυποποιημένων απαντήσεων, ώστε κατά την επεξεργασία να μπορούν να συγκριθούν ευκολότερα. Οι ερωτήσεις μπορεί να είναι κλειστού ή ανοικτού τύπου. Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου είναι ευκολότερες στην κωδικοποίηση και στην επεξεργασία από ότι οι ανοικτού τύπου που προσφέρουν ελευθερία απαντήσεων.

5. Φωτογράφιση- Μαγνητοφώνηση- Βιντεοσκόπηση

Οι τρεις τεχνικές συλλογής δεδομένων χρησιμεύουν στο να επισημάνουν δράσεις κι αλληλεπιδράσεις της σχολικής κοινότητας για να υποβοηθήσουν στη βελτίωση του τρόπου διδασκαλίας. Η μαγνητοφώνηση δίνει ηχητικά στοιχεία από μια διαδικασία διδασκαλίας. Οι φωτογραφίες λειτουργούν συμπληρωματικά με άλλες πηγές πληροφόρησης, ως βοήθημα σε μη λεκτικά στοιχεία. Η βιντεοσκόπηση συνδυάζει τα πλεονεκτήματα της μαγνητοφώνησης και της εικονικής αμεσότητας της παρατήρησης και παρέχει μία ολοκληρωμένη καταγραφή της διαδικασίας της διδασκαλίας. Σίγουρα όμως προκαλεί περιορισμό κι ένα δυσάρεστο συναίσθημα στον διδάσκοντα αλλά και στους μαθητές όταν γνωρίζουν ότι βιντεοσκοποούνται ,διότι όπως είναι φυσικό δεν αφήνει την ίδια ελευθερία και το εύρος κινήσεων μέσα στην τάξη. Και οι τρεις αυτές τεχνικές εγείρουν θέματα δεοντολογίας και προσωπικών δεδομένων. Είναι απαραίτητο να υπάρχει η απαραίτητη συναίνεση των συμμετεχόντων και να γνωρίζουν γιατί, πότε, και το πώς διενεργούνται οι παραπάνω διαδικασίες.

6. Ομάδες εστιασμένης συζήτησης

Αποτελεί μία μορφή ομαδικής συνέντευξης. Σύμφωνα με τον Ιωσιφίδη στις ομάδες εστιασμένης συζήτησης τίθεται ένα συγκεκριμένο θέμα υπό διερεύνηση και ύστερα από μια οργανωμένη φύσεως συζήτηση, αντλούνται οι απαραίτητες πληροφορίες μέσα από την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων. Βασικό μέλημα του συντονιστή της ομάδας είναι η ελεύθερη έκφραση των απόψεων των συμμετεχόντων.

7. Το ημερολόγιο

Στο ημερολόγιο αποτυπώνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα προσωπικές καταγραφές σημαντικών σχολικών δράσεων, σχέσεις ατόμων ,σχόλια ,εντυπώσεις ,συναισθήματα .Στο ημερολόγιο εκφράζονται ελεύθερα απόψεις ,σκέψεις ,ιδέες κι οτιδήποτε απασχολεί τους εκπαιδευτικούς. Από το ημερολόγιο μπορούν να αντληθούν στοιχεία για την ερμηνεία κι αποσαφήνιση δεδομένων. Το ημερολόγιο μπορεί να είναι ατομικό, εάν αφορά έναν εκπαιδευτικό ή μαθητή ,μπορεί όμως και

να αφορά μια ομάδα αξιολόγησης όπου καταγράφονται σε αυτό οι διάφορες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα ή και να αφορά τις σχολικές δραστηριότητες όπως καταγράφονται από τον Σύλλογο Διδασκόντων.

9. Η ανάλυση PEST –SWOT

Η ανάλυση SWOT αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο προγραμματισμού της σχολικής μονάδας, μία χρήσιμη τεχνική προσδιορισμού των αδύναμων και δυνατών σημείων του κάθε δείκτη του σχολείου, που λαμβάνει υπόψη την επήρεια του ευρύτερου περιβάλλοντος . Από τη μια μεριά έχουμε τους εσωτερικούς ενδοσχολικούς παράγοντες τους οποίους μπορεί να επηρεάσει σημαντικά η σχολική μονάδα κι αναφερόμαστε στα σημεία υπεροχής (Strengths) και στις αδυναμίες αντίστοιχα (Weaknesses)κι από την άλλη μεριά έχουμε τους εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου, οι οποίοι δημιουργούν άλλοτε ευκαιρίες (Opportunities) κι άλλοτε εμπόδια (Threats).

Αναλυτικότερα, η λέξη **SWOT** προέρχεται από τα αρχικά των κάτωθι σημείων:

Strengths – Τα πλεονεκτήματα- Η ανάλυση επιτρέπει τη μελέτη των δυνατών σημείων, των θετικών χαρακτηριστικών, των σημείων υπεροχής, των επιτευγμάτων του σχολείου, τα οποία σε συνδυασμό με τις ευκαιρίες , πρέπει να διατηρηθούν και να ενισχυθούν σε μια σχολική μονάδα π. χ. οι επιτυχίες του σχολείου σε ρητορικούς αγώνες ,οι διακρίσεις σε διαγωνισμούς της ελληνικής μαθηματικής εταιρείας , η συμμετοχή σε προγράμματα ERASMUS κλπ.

Weaknesses - Τα μειονεκτήματα κι οι αδυναμίες -Ο εντοπισμός των αδυναμιών και των προβλημάτων που επηρεάζουν αρνητικά τη λειτουργία της σχολικής μονάδας αποτελεί ευκαιρία αντιμετώπισης, παρέμβασης και βελτίωσης π. χ. η προσπάθεια αντιστροφής του κλίματος της έλλειψης συνεργασίας στη σχολική μονάδα ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς

Opportunities- Οι ευκαιρίες- Η αξιοποίηση των ευκαιριών βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου π.χ. μια ευεργετική δωρεά διαδραστικών πινάκων στις τάξεις

Threats - Οι απειλές Τα εμπόδια που τίθενται κι επηρεάζουν αρνητικά την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου π.χ. μια ανεπαρκής χρηματοδότηση

Η ανάλυση **PEST** αποτελεί μία χρήσιμη τεχνική προσδιορισμού του εξωτερικού περιβάλλοντος το οποίο επηρεάζει τη λειτουργία ενός σχολικού οργανισμού. Η λέξη προέρχεται από τα αρχικά των εξής παραγόντων:

Political Αυτός ο παράγοντας περιλαμβάνει τις κυβερνητικές αποφάσεις και τις μεταρρυθμίσεις για την εκπαίδευση, τη νομοθεσία που ψηφίζεται, τις εγκυκλίους που εκδίδονται και ρυθμίζουν τη λειτουργία του σχολείου

Economical Ο οικονομικός παράγοντας περιλαμβάνει τις δαπάνες και τον τρόπο χρηματοδότησης των σχολικών μονάδων

Social Ο κοινωνικός παράγοντας συμπεριλαμβάνει τα ιδιαίτερα κοινωνικά χαρακτηριστικά λειτουργίας της περιοχής του σχολείου

Technological Αυτός ο παράγοντας αφορά την τεχνολογία και την καταλυτική επίδρασή της σε μια σχολική μονάδα

B. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Σκοπός της έρευνας

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να καταγράψει και να ερμηνεύσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως καταγράφηκαν στις αρχές του έτους 2021, σχετικά με την εφαρμογή της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και της Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού επιλέχθηκαν οι παρακάτω θεματικές περιοχές ως βασικοί άξονες της έρευνας από τις οποίες και προέκυψαν κι οι σχετικές ερωτήσεις των ερωτηματολογίων.

- Θεώρηση της εφαρμογής της Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου σε μια σχολική μονάδα.
- Προηγούμενη ενημέρωση Εκπαιδευτικών κι επιμόρφωση Διευθυντών των σχολικών μονάδων από επιστημονικούς φορείς
- Προηγούμενη συμμετοχή σε ομάδες Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας
- Θεώρηση της θετικής επίδρασης της αξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα
- Βασικά εμπόδια για τη μη εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα
- Απαραίτητες δικλείδες ασφαλείας για αντικειμενική κι αξιόπιστη Αυτοαξιολόγηση
- Εσωτερικοί κι εξωτερικοί αξιολογητές κι οι τελικοί αποδέκτες της αξιολόγησης
- Σύνδεση της Αυτοαξιολόγησης με κίνητρα απόδοσης
- Το επιπρόσθετο έργο της Αυτοαξιολόγησης
- Οι κλίμακες της αξιολόγησης κι ο υπαρκτός κίνδυνος κατηγοριοποίησης των σχολείων

Μέθοδος συλλογής δεδομένων και δείγμα της έρευνας

Το ερευνητικό μέρος της παρούσας εργασίας πραγματοποιήθηκε μέσω δομημένων συνεντεύξεων και για την ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν υιοθετήθηκε η μέθοδος της ποιοτικής έρευνας προκειμένου να επιτευχθεί μία συνολική εικόνα των στάσεων και απόψεων των συμμετεχόντων αναφορικά με το εξεταζόμενο ζήτημα . Σύμφωνα με τους Cohen&Manion (2000), η μέθοδος της δομημένης συνέντευξης παρουσιάζει ορισμένα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα σε σχέση με τις άλλες μεθόδους έρευνας. Βασικό πλεονέκτημα της δομημένης συνέντευξης αποτελεί το γεγονός ότι παρέχει τη δυνατότητα μεγαλύτερης εμβάθυνσης στο εξεταζόμενο ζήτημα σε σχέση με άλλες ερευνητικές μεθόδους, ενώ βασικό της μειονέκτημα αποτελεί το γεγονός ότι τα αποτελέσματα επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από τις υποκειμενικές απόψεις του ερευνητή.

Ο πληθυσμός- στόχος της παρούσας έρευνας περιλαμβάνει τους Διευθυντές και εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ενώ το δείγμα της έρευνας αποτελείται από τρεις (3) Διευθυντές και τέσσερις (4) εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Αττικής. Για την επιλογή του δείγματος χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της τυχαίας δειγματοληψίας ευκολίας. Οι πέντε (5) συνεντεύξεις έγιναν δια ζώσης μετά από σχετική έκφραση προθυμίας των εκπαιδευτικών ενώ οι άλλες δύο (2) συνεντεύξεις διενεργήθηκαν μέσω διαδικτύου αφού είχε προηγηθεί η αποστολή του ερωτηματολογίου της έρευνας προκειμένου οι εκπαιδευτικοί να έχουν τον απαραίτητο χρόνο για να προετοιμάσουν τις απαντήσεις τους.

Όσον αφορά τους περιορισμούς της παρούσας έρευνας και λαμβάνοντας υπόψη τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της επιλεγμένης ερευνητικής μεθόδου, η διεξαγωγή μίας αντίστοιχης μελλοντικής έρευνας με βάση την ποσοτική μέθοδο και με μεγαλύτερο δείγμα σε πανελλήνια βάση κρίνεται απαραίτητη για την εξαγωγή περισσότερο αξιόπιστων αποτελεσμάτων.

Περιγραφή και δομή του ερωτηματολογίου της συνέντευξης

Σε αυτήν την έρευνα επιχειρήθηκε να καταγραφούν οι απόψεις Εκπαιδευτικών και Διευθυντών/ντριών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με τη μέθοδο της συνέντευξης. Στην αρχή της διαδικασίας δόθηκαν τα ερωτηματολόγια ,ώστε ο ερωτώμενος να έχει αρκετό χρόνο να προετοιμαστεί και να σκεφτεί, να επιλέξει την διαβάθμιση που επιθυμεί στις κλιμακωτές ερωτήσεις ακόμα και να κρατήσει κάποιες σημειώσεις. Στη συνέχεια ακολούθησε η συνέντευξη, η οποία ηχογραφήθηκε και καταγράφηκε με τη σύμφωνη συναίνεση των ερωτηθέντων. Οι περισσότερες συνεντεύξεις έγιναν δια ζώσης .Δύο εξ αυτών πραγματοποιήθηκαν εξ αποστάσεως, μέσω skype.

Τα ερωτηματολόγια που δόθηκαν διακρίνονται σε 2 τύπους I και II κι απευθύνονται αντίστοιχα σε Διευθυντές των σχολικών μονάδων και σε εκπαιδευτικούς. Η δομή των ερωτηματολογίων αποτελείται από δύο μέρη. Στο Α΄ μέρος καταγράφονται τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτηθέντων .Στο Β΄ μέρος παρατίθενται οι ερωτήσεις. Το ερωτηματολόγιο I απευθύνεται σε Διευθυντές/ντριες και περιλαμβάνει έναν συνδυασμό 15 ερωτήσεων ανοικτού και κλειστού τύπου, ενώ αρκετές ερωτήσεις εμπεριέχουν κλίμακα διαβάθμισης Likert. Το ερωτηματολόγιο II απευθύνεται σε Εκπαιδευτικούς ,περιλαμβάνει έναν συνδυασμό 13 ερωτήσεων ανοικτού και κλειστού τύπου ,με αρκετές ερωτήσεις να εμπεριέχουν κλίμακα διαβάθμισης Likert. Οι περισσότερες ερωτήσεις είναι κοινές και στα δύο ερωτηματολόγια.

Οι βασικοί ερευνητικοί άξονες, πάνω στους οποίους δομούνται οι ερωτήσεις των ερωτηματολογίων I και II είναι οι εξής :

ΒΑΣΙΚΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
	ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
Θεώρηση της εφαρμογής της Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου σε μια σχολική μονάδα.	1, 15	1,13, 14
Προηγούμενη ενημέρωση Εκπαιδευτικών κι επιμόρφωση Διευθυντών των σχολικών μονάδων από επιστημονικούς φορείς	2, 4	2
Προηγούμενη συμμετοχή σε ομάδες Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας	3	3
Θεώρηση της θετικής επίδρασης της αξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα	5	4
Βασικά εμπόδια για τη μη εφαρμογή της Αυτοαξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα	6, 13	5
Απαραίτητες δικλείδες ασφαλείας για αντικειμενική κι αξιόπιστη Αυτοαξιολόγηση	7, 12	6
Εσωτερικοί κι εξωτερικοί αξιολογητές κι οι τελικοί αποδέκτες της αξιολόγησης	8,9, 11	7,8,10
Σύνδεση της Αυτοαξιολόγησης με κίνητρα απόδοσης	10	9
Το επιπρόσθετο έργο της Αυτοαξιολόγησης	13	11
Οι κλίμακες της αξιολόγησης κι ο κίνδυνος κατηγοριοποίησης των σχολείων	14	12

2. Παρουσίαση και ανάλυση συνεντεύξεων

- **Δημογραφικά χαρακτηριστικά**

Διευθυντές Α' / β' βαθμιας εκπαίδευσης

Στην παρούσα έρευνα το σύνολο των τριών (3) συμμετεχόντων εκπαιδευτικών οι οποίοι κατέχουν διευθυντική θέση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ,υπηρετούν σε σχολεία της Β' Ανατολικής Αττικής. Δύο εξ αυτών είναι γυναίκες κι ο τρίτος είναι άνδρας. Οι ηλικίες τους διαφοροποιούνται , ωστόσο καλύπτουν ένα σχετικά περιορισμένο ηλικιακό φάσμα αφού ο ένας ανήκε στην κατηγορία 40-45, ο άλλος στην κατηγορία 45-50 και ο τρίτος στην κατηγορία 50-55. Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση των συμμετεχόντων, δύο από αυτούς δήλωσαν έγγαμοι ενώ η τρίτη διαζευγμένη. Και οι τρεις ανέφεραν ότι έχουν δύο (2) παιδιά, οι ηλικίες εκ των οποίων καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα από το δημοτικό έως την κατοχή τίτλου σπουδών Ανώτατης εκπαίδευσης.

Αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της θέσης εργασίας τους, και οι τρεις συμμετέχοντες διευθυντές δήλωσαν πως εργάζονται ως μόνιμοι εκπαιδευτικοί και υπηρετούν ως διευθυντές σε πρωτοβάθμιες σχολικές μονάδες ενώ η εργασιακή τους εμπειρία κυμαίνεται μεταξύ 17-27 έτη. Επιπλέον, και οι τρεις διευθυντές που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως είναι κάτοχοι, πέραν του βασικού πτυχίου Παιδαγωγικών, και ενός μεταπτυχιακού τίτλου. Επιπροσθέτως, δύο από τους συμμετέχοντες δήλωσαν πως κατέχουν τίτλο διδακτορικού, ενώ μία διευθύντρια δήλωσε πως έχει λάβει και μετεκπαίδευση στη Μαράσλειο πάνω στο εργασιακό της αντικείμενο.

Εκπαιδευτικοί Α' / β' βαθμιας εκπαίδευσης

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στα πλαίσια της παρούσας έρευνας απαντήθηκε και από πέντε (5) εκπαιδευτικούς της Α' / β' βαθμιας εκπαίδευσης, όλοι εκ των οποίων υπηρετούν σε σχολεία της Αττικής με την πλειοψηφία εξ αυτών (3) να απασχολούνται σε σχολικές μονάδες της περιοχής της Β' Ανατολικής Αττικής ενώ οι

υπόλοιποι δύο διδάσκουν σε σχολεία της Β' Αθήνας και στο 12θέσιο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ομοίως με την ομάδα των διευθυντών, πλειοψηφούν οι γυναίκες (3 γυναίκες, έναντι 2 ανδρών), ενώ οι συμμετέχοντες παρουσίασαν εδώ μεγαλύτερο ηλικιακό εύρος με το νεότερο να ανήκει στην κατηγορία 25-30 ετών και το μεγαλύτερο στην ομάδα 45-50 ετών. Φυσικά το γεγονός αυτό εξηγείται ότι η κατοχή μίας διευθυντικής θέσης προϋποθέτει, εκτός των άλλων, και σημαντική εργασιακή εμπειρία, η οποία σχετίζεται άμεσα με την ηλικία του ατόμου και άρα όλοι οι διευθυντές ανήκαν σε ένα περισσότερο περιορισμένο ηλικιακό φάσμα μεγαλύτερης ηλικίας. Χαρακτηριστική απόδειξη αποτελεί το γεγονός ότι στην κατηγορία των εκπαιδευτικών, η εργασιακή εμπειρία των συμμετεχόντων παρουσιάζει μεγάλο εύρος, 3-20 έτη, σε αντίθεση με την αντίστοιχη εργασιακή εμπειρία των διευθυντών που παρουσίαζε περιορισμένο εύρος και, σε κάθε περίπτωση, υπερέβαινε τα 17 έτη.

Όσον αφορά την οικογενειακή τους κατάσταση, η πλειοψηφία (60%) των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών δήλωσαν πως είναι άγαμοι ενώ δύο (40%) εξ αυτών δήλωσαν πως είναι έγγαμοι και έχουν παιδιά που φοιτούν σε κάποια τάξη του Δημοτικού. Σημειώνεται πως το σύνολο των άγαμων εκπαιδευτικών δήλωσαν πως δεν έχουν παιδιά.

Αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της εργασιακής τους θέσης, η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (80%) δήλωσαν πως εργάζονται ως μόνιμοι με εξαίρεση τη νεότερη εκπαιδευτικό που δήλωσε πως απασχολείται ως αναπληρώτρια δασκάλα. Το σύνολο των συμμετεχόντων που ανήκαν σε αυτή την ομάδα δήλωσαν πως δεν κατέχουν κάποια θέση ευθύνης. Επιπλέον, με εξαίρεση έναν εκπαιδευτικό, η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων (80%), δήλωσαν πως, πέραν του πτυχίου στον τομέα των Παιδαγωγικών, έχουν παρακολουθήσει κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, ενώ μία συμμετέχουσα, κάτοχος μεταπτυχιακού, δήλωσε πως είναι κάτοχος και δεύτερου προπτυχιακού τίτλου σπουδών. Σημειώνεται πως δύο από τους εκπαιδευτικούς δήλωσαν πως δεν είναι ακόμα κάτοχοι του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών τους δεδομένου ότι αυτό βρίσκεται εν εξελίξει.

- **Απόψεις για την Αξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου**

Διευθυντές Α/βάθμιας εκπαίδευσης

Ερώτηση 1: Ποια είναι η άποψή σας για την εφαρμογή της Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου σε μια σχολική μονάδα ;

Οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους διευθυντές της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που έλαβαν μέρος στην έρευνα παρουσίαζαν σημαντικές αποκλίσεις. Η πλειοψηφία των δύο (2) από τους τρεις (3) διευθυντές να αξιολογούν την εν λόγω εφαρμογή θετικά ή μάλλον θετικά ενώ η άλλη διευθύντρια την αξιολόγησε μάλλον αρνητικά.

Ερώτηση 2: Ως Διευθυντής/ντρια έχετε επιμορφωθεί σχετικά με την εφαρμογή της Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου σε μια σχολική μονάδα; Ποιος ήταν ο επιστημονικός φορέας επιμόρφωσής σας;

Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης που έχουν λάβει ως διευθυντές, σχετικά με την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου σε μία σχολική μονάδα, και οι τρεις την έκριναν μάλλον ανεπαρκή αφού οι δύο (2) εξ' αυτών την χαρακτήρισαν «λίγη» και ένας (1) ακόμα τη χαρακτήρισε μέτρια. Οι φορείς που αναφέρθηκαν ως υπεύθυνοι για την επιμόρφωση που έχουν λάβει ήταν, κατά σειρά, η συντονίστρια εκπαιδευτικού έργου της Περιφέρειας, τα Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕΚΕΣ) και οι σχολικοί σύμβουλοι.

Ερώτηση 3: Έχετε ποτέ συμμετάσχει σε ομάδα Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας και πώς εξελίχθηκε η όλη διαδικασία ;

Και οι τρεις Διευθυντές που έλαβαν μέρος στις συνεντεύξεις απάντησαν ότι έχουν λάβει μέρος σε κάποια τέτοια Ομάδα Αυτοαξιολόγησης, ωστόσο οι δύο (2) από τους

ερωτηθέντες δήλωσαν πως η εμπειρία τους δεν ήταν ικανοποιητική, αφού είτε δε λάβανε κάποια ενημέρωση και ανατροφοδότηση σχετικά με τα αποτελέσματα της έκθεσης αξιολόγησης που προέκυψε ως αποτέλεσμα των εργασιών της Ομάδας Αυτοαξιολόγησης, είτε η διαδικασία ήταν καθαρά διεκπεραιωτική χωρίς ουσιαστική εμπλοκή των συμμετεχόντων. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμα και στην περίπτωση της Διευθύντριας Γ', η οποία έκρινε θετικά την εμπειρία της συμμετοχής της σε Ομάδα Αυτοαξιολόγησης με στοχοθεσία κι επικέντρωση για την επόμενη σχολική χρονιά στην υλικοτεχνική υποδομή της σχολικής μονάδας αλλά και σε κάποιους μαθησιακούς στόχους, αναφέρθηκε πως, τελικά, δεν υπήρξε εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης που διενεργήθηκε.

Ερώτηση 4: Πιστεύετε ότι είναι ενήμεροι οι εκπαιδευτικοί γενικά πάνω στο θέμα της αξιολόγησης και συγκεκριμένα στη σημασία της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας;

Στη συνέχεια, ζητήθηκε η άποψη των συμμετεχόντων σχετικά με το επίπεδο γενικής ενημέρωσης των εκπαιδευτικών πάνω στο ζήτημα της αξιολόγησης, ιδιαιτέρως όσον αφορά τη σημασία της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Στη συγκεκριμένη ερώτηση υπήρξε πλήρης ομοφωνία των ερωτηθέντων αφού και οι τρεις (3) Διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης δήλωσαν πως οι εκπαιδευτικοί της Ελλάδας είναι λίγο ενημερωμένοι για το εν λόγω ζήτημα.

Ερώτηση 5: Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα έχει θετική επίδραση η εσωτερική συλλογική διαδικασία Αξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου;

Στην αναβάθμιση του διδακτικού και παιδαγωγικού έργου του εκπαιδευτικού

Αναφορικά με το συγκεκριμένο τομέα, και οι τρεις Διευθυντές που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως η αξιολόγηση θα έχει θετική επίδραση με το επίπεδο συμφωνίας τους να διαφοροποιείται και οι απαντήσεις τους να κυμαίνονται από «Συμφωνώ λίγο», σε «Συμφωνώ αρκετά» έως και «Συμφωνώ πολύ».

Στον περιορισμό των φαινομένων χαλάρωσης κι αδιαφορίας εντός κι εκτός της τάξης

Επιπλέον, και οι τρεις (3) διευθυντές συμφώνησαν ότι η εφαρμογή της Αξιολόγησης θα επιδράσει θετικά και στον περιορισμό των φαινομένων χαλάρωσης και αδιαφορίας εντός και εκτός τάξης ενώ και πάλι οι απαντήσεις τους παρουσίαζαν το ίδιο εύρος με το προηγούμενο ερώτημα, από «Συμφωνώ λίγο», σε «Συμφωνώ αρκετά» έως και «Συμφωνώ πολύ».

Στην ενεργό συμμετοχή και δράση του εκπαιδευτικού σε προγράμματα και συνεργασίες, εντός σχολείου αλλά και με άλλα σχολεία

Στη συγκεκριμένη ερώτηση, και οι τρεις (3) Διευθυντές συμφώνησαν ότι θα είναι θετική. Σημειώνεται πως σε αυτή την περίπτωση το επίπεδο συμφωνίας τους ήταν υψηλότερο από τα δύο προηγούμενα ερωτήματα, δεδομένου ότι οι απαντήσεις κυμαίνονταν από «Συμφωνώ αρκετά» έως «Συμφωνώ απόλυτα».

Στη συνεχή επιμόρφωση και την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού

Στον τομέα της συνεχούς επιμόρφωσης και επαγγελματικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού, η συμφωνία των συμμετεχόντων Διευθυντών σχετικά με τη σχετική επίδραση της Αξιολόγησης ήταν ακόμα εντονότερη αφού οι απαντήσεις τους κυμάνθηκαν από «Συμφωνώ πολύ» έως «Συμφωνώ απόλυτα».

Στην ανάδειξη ικανοτήτων οργάνωσης, συνεργασίας, επικοινωνίας και καινοτομίας

Όσον αφορά το συγκεκριμένο τομέα, οι απόψεις των τριών (3) Διευθυντών παρουσίασαν έντονη διακύμανση αφού ένας από αυτούς (Διευθυντής Β) δήλωσε την απόλυτη συμφωνία του σχετικά με τη θετική επίδραση της Αξιολόγησης στον εν λόγω τομέα, οι άλλοι δύο εξέφρασαν περισσότερες επιφυλάξεις δηλώνοντας πως συμφωνούν αρκετά (Διευθύντρια Α') ή λίγο (Διευθύντρια Γ') με την άποψη αυτή.

Στη βελτίωση κι αναβάθμιση της οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας

Παρομοίως και σε αυτόν τον τομέα, οι απόψεις των τριών (3) Διευθυντών παρουσίασαν έντονη διακύμανση αφού ένας από αυτούς (Διευθυντής Β) δήλωσε πάρα πολύ σχετικά με τη θετική επίδραση της Αξιολόγησης στον εν λόγω τομέα, οι άλλοι δύο εξέφρασαν περισσότερες επιφυλάξεις δηλώνοντας πως συμφωνούν αρκετά (Διευθύντρια Γ') ή λίγο (Διευθύντρια Α') με την άποψη αυτή.

Στην καλλιέργεια κλίματος αυτοδέσμευσης και συλλογικής συνευθύνης για βελτίωση του σχολικού έργου

Αναφορικά με το συγκεκριμένο τομέα, οι δύο από τους τρεις Διευθυντές (Α' και Γ') δήλωσαν μερική συμφωνία με την άποψη ότι θα επηρεαστεί θετικά από την εφαρμογή της Αξιολόγησης ενώ ένας συμμετέχοντας (Διευθυντής Β') δήλωσε την απόλυτη συμφωνία του με την άποψη αυτή.

Στην ποιοτική αναβάθμιση ολόκληρης της σχολικής μονάδας

Τέλος, αναφορικά με τη θετική επίδραση της εφαρμογής της Αξιολόγησης στην συνολική ποιοτική αναβάθμιση της σχολικής μονάδας, δύο από τους ερωτηθέντες (Διευθυντές Β' και Γ') εξέφρασαν την απόλυτη συμφωνία τους ενώ μία συμμετέχουσα (Διευθύντρια Α') δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά με την εν λόγω άποψη.

Ερώτηση 6: Ποια θεωρείτε ότι είναι κατά τη γνώμη σας έως σήμερα , τα πιο βασικά εμπόδια για τη μη εφαρμογή της αξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα;

Οι ανησυχίες των εκπαιδευτικών ως προς την αξιολόγηση, για τυχόν μείωση της αυτονομίας του διδακτικού έργου τους και για ενίσχυση της παθητικής συμμόρφωσής τους σε ανωτέρους.

Οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους Διευθυντές στα πλαίσια της συγκεκριμένης ερώτησης παρουσίασαν αρκετή διάσταση. Η πλειοψηφία των δύο (2) από τους ερωτηθέντες (Διευθυντές Α' και Γ') δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ ή απόλυτα με την εκφρασμένη άποψη ενώ ο Διευθυντής Β' δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με αυτή.

Οι επιφυλάξεις των εκπαιδευτικών για αναξιοκρατικές διαδικασίες και προώθηση εκπαιδευτικών που συνδέονται με άλλου είδους σχέσεις με τους αξιολογητές.

Οι Διευθυντές που συμμετείχαν στην έρευνα φάνηκε να έχουν παρόμοιες απόψεις σχετικά με τη σημαντική επίδραση του συγκεκριμένου εμποδίου, αφού οι δύο (2) εξ αυτών (Διευθυντές Α' και Γ') δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ πως αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα για την εφαρμογή της αξιολόγησης ενώ ένας δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά (Διευθυντής Β').

Ο φόβος χειρισμού της αξιολόγησης ως 'γρανάζι ελέγχου' από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, με συνέπειες μισθολογικές αλλά κι απολύσεις των εκπαιδευτικών

Ο συγκεκριμένος παράγοντας αναδείχθηκε ως σημαντικό εμπόδιο από τους τρεις Διευθυντές που συμμετείχαν στην έρευνα, αφού οι δύο (2) από αυτούς (Διευθυντές Α' και Γ') δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ με την άποψη αυτή και ένας (1) δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά (Διευθυντής Β').

Η έλλειψη ενημέρωσης των εκπαιδευτικών πάνω σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο εφαρμογής της αξιολόγησης με αξιοκρατικά κι αντικειμενικά κριτήρια

Οι τρεις Διευθυντές που συμμετείχαν στην έρευνα συμφώνησαν πως η ανεπαρκής ενημέρωση των εκπαιδευτικών αποτελεί ένα από το πιο πλέον σημαντικό εμπόδιο στην εφαρμογή της Αξιολόγησης αφού οι απαντήσεις τους κυμάνθηκαν από το

«Συμφωνώ πολύ» (Διευθυντής Γ΄) έως το «Συμφωνώ απόλυτα» (Διευθυντές Α΄ και Β΄).

Η έλλειψη ουσιαστικού διαλόγου πολιτείας κι εκπαιδευτικών για εύρεση κοινής αποδεκτής λύσης και διασφάλισης όρων εφαρμογής

Αναφορικά με τη σημασία του προαναφερθέντος παράγοντα υπήρξε μεγάλη διχογνωμία μεταξύ των ερωτηθέντων Διευθυντών αφού δύο (2) από αυτούς απάντησαν πως συμφωνούν απόλυτα με την άποψη ότι συνιστά σημαντικό εμπόδιο στην εφαρμογή της Αξιολόγησης (Διευθυντές Α΄ και Β΄) ενώ η Διευθύντρια Γ΄ δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με την άποψη αυτή.

Οι έντονες αντιδράσεις των αντιπολιτευόμενων κομμάτων κι οι απεργίες των συνδικαλιστικών οργανώσεων

Τέλος, όσον αφορά τις αντιδράσεις που εκφράζονται από τα αντιπολιτευόμενα κόμματα και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις σχετικά με την Αξιολόγηση, δύο (2) Διευθυντές (Β΄ και Γ΄) δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ με την άποψη ότι αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την εφαρμογή του εν λόγω θεσμού ενώ μία Διευθύντρια (Α΄) δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά με την προαναφερθείσα άποψη.

Ερώτηση 7: Ποιες ,κατά τη γνώμη σας , μπορούν να θεωρηθούν κατάλληλες δικλίδες ασφαλείας για την εφαρμογή μιας αξιόπιστης Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου;

Πιστεύετε ότι θα ήταν χρήσιμο ,για την εξασφάλιση της αντικειμενικότητας , η ενεργοποίηση κι άλλων εμπλεκόμενων παραγόντων εκτός των εκπαιδευτικών , όπως γονέων και μαθητών στη διαδικασία της Αυτοαξιολόγησης ;

Στο πρώτο σκέλος της ερώτησης, σχετικά με τους παράγοντες που θα εξασφαλίσουν την αξιοπιστία κατά την εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου, απάντησαν οι δύο πρώτοι Διευθυντές, οι οποίοι έδωσαν

διαφορετικές απαντήσεις. Η Διευθύντρια Α΄ επεσήμανε τη σημασία της σωστής ενημέρωσης των εκπαιδευτικών μέσω των θεσμικών και συνδικαλιστικών τους οργάνων ενώ ως πιθανούς φορείς διασφάλισης της αξιοπιστίας του θεσμού της αυτοαξιολόγησης πρότεινε τη σύσταση σχετικών επιτροπών ή την ανάδειξη εκπροσώπων των εκπαιδευτικών μέσω εκλογικών διαδικασιών. Από την άλλη πλευρά, ο Διευθυντής Β΄ δήλωσε πως βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης αποτελεί η επιλογή των κατάλληλων αντικειμενικών δεικτών, οι οποίοι θα είναι εύκολα μετρήσιμοι.

Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, δηλαδή την ανάγκη ενεργοποίησης άλλων εμπλεκόμενων φορέων (γονείς, μαθητές) στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης προκειμένου να διασφαλιστεί η αντικειμενικότητα της, οι δύο από τους ερωτηθέντες εξέφρασαν διαφωνία με το ενδεχόμενο αυτό (Διευθύντριες Α΄ και Γ΄) ενώ ο Διευθυντής Β΄ εξέφρασε τη συμφωνία του υπό όρους. Η διαφωνία των Διευθυντριών Α΄ και Γ΄ σχετικά με την εμπλοκή των γονέων απορρέει από την πεποίθησή τους ότι αυτοί δε διαθέτουν την κατάλληλη αποστασιοποίηση ώστε να διεξάγουν αντικειμενική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας ενώ, όσον αφορά τους μαθητές και οι δύο δηλώνουν πως υπάρχει ουσιαστική αξιολόγηση του έργου τους από τους μαθητές μέσα στην τάξη αλλά, ιδιαιτέρως η Διευθύντρια Γ΄, σημειώνει πως αυτοί δε διαθέτουν το κατάλληλο επίπεδο ωριμότητας ώστε να εμπλακούν ενεργά στη διαδικασία αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Από την άλλη πλευρά, ο Διευθυντής Β΄ δήλωσε τη συμφωνία του με την εμπλοκή γονέων και μαθητών θέτοντας, όμως, ως προϋποθέσεις, αφενός, την εμπλοκή μόνο των μαθητών σε επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και, αφετέρου, την καλλιέργεια μίας συνολικής κουλτούρας αυτοαξιολόγησης και αξιολόγησης στην κοινωνία.

Ερώτηση 8: Ποιους κατά τη γνώμη σας θα θεωρούσατε κατάλληλους να συμμετέχουν σε ομάδες εσωτερικής κι εξωτερικής Αξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου ;

Στα πλαίσια της συγκεκριμένης ερώτησης, η ερευνήτρια παρείχε κάποιες προτεινόμενες απαντήσεις στους ερωτηθέντες ενώ τους ρώτησε εάν είχαν να

προσθέσουν και κάποιον άλλο φορέα που δεν είχε αναφερθεί. Οι φορείς που επιλέχθηκαν και από τους τρεις Διευθυντές ομόφωνα ως κατάλληλοι να συμμετάσχουν σε ομάδες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης σχολικής μονάδας και εκπαιδευτικού έργου περιλαμβάνουν το Διευθυντή του σχολείου, το Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής μονάδας, , Επιτροπές Συντονιστών του ΠΕΚΕΣ και Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου και Εκπαιδευτικής Ευθύνης. Επιπλέον, η Διευθύντρια Α΄ επέλεξε, επιπλέον, την απάντηση «Μία ομάδα συναδέλφων», ενώ ο Διευθυντής Β΄ επέλεξε τους γονείς και μόνο τους μαθητές της δευτεροβάθμιας (με τις προϋποθέσεις που είχε αναφέρει στο προηγούμενο ερώτημα) και επεσήμανε πως οποιοσδήποτε εξωτερικός φορέας είναι απαραίτητο να αποκτήσει μία πλήρη και σαφή εικόνα της σχολικής μονάδας πριν εμπλακεί στη διαδικασία αξιολόγησής της. Τέλος, η Διευθύντρια Γ΄, πρότεινε, επίσης, τις Πανεπιστημιακές Επιτροπές και τις Επιτροπές Ερευνητικών Κέντρων εγκεκριμένων από το ΥΠΑΙΘ.

Ερώτηση 9: Πιστεύετε ότι η ενεργοποίηση της από «κάτω προς τα πάνω» αξιολόγησης , μπορεί να συμβάλλει θετικά στην ποιοτική αναβάθμιση της σχολικής μονάδας ;

Η άποψη των Διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα σχετικά με τη συμβολή της «από κάτω προς τα πάνω» αξιολόγησης στην ποιοτική αναβάθμιση της σχολικής μονάδας ήταν θετική αφού οι απαντήσεις τους στη συγκεκριμένη ερώτηση κυμάνθηκαν μεταξύ του «Συμφωνώ αρκετά», «Συμφωνώ πολύ» και του «Συμφωνώ απόλυτα».

Ερώτηση 10: Πιστεύετε ότι ένα σύστημα αυτοαξιολόγησης θα έπρεπε να συνδέεται με κίνητρα απόδοσης ως προς την επίτευξη ή μη των προκαθορισμένων στόχων της σχολικής μονάδας ;

Με μισθολογική αύξηση ,ως θετικό κίνητρο απόδοσης

Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων ανέδειξαν μία έλλειψη ή περιορισμένη συμφωνία των συμμετεχόντων με το συγκεκριμένο κίνητρο αφού οι απαντήσεις

τους κυμάνθηκαν μεταξύ του «Δε συμφωνώ», «Συμφωνώ λίγο», έως το «Συμφωνώ αρκετά».

Με επαγγελματική εξέλιξη , ως θετικό κίνητρο απόδοσης

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (Διευθυντές Α' και Γ') δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ με την παροχή του συγκεκριμένου κινήτρου απόδοσης ενώ ο Διευθυντής Β' δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με αυτό.

Με συνεχείς επιμορφώσεις για την επίτευξη των στόχων , ως αρνητικό κίνητρο απόδοσης

Οι απαντήσεις των Διευθυντών σχετικά με τη χρήση του συγκεκριμένου κινήτρου ήταν πλειοψηφικά θετικές, χωρίς όμως να είναι ταυτόσημες ,δηλαδή οι Διευθυντές Α' και Γ' δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ με την παροχή του συγκεκριμένου κινήτρου απόδοσης ενώ ο Διευθυντής Β' δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με αυτό.

Με τοποθέτηση σε άλλη θέση , ως αρνητικό κίνητρο απόδοσης

Αναφορικά με τη χρήση του συγκεκριμένου κινήτρου, δύο από τους Διευθυντές (Β' και Γ') δήλωσαν τη διαφωνία τους ενώ η Διευθύντρια Α' δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά. Πιο αναλυτικά, η Διευθύντρια Α' ανέφερε πως ένας εκπαιδευτικός που αδυνατεί να αποδώσει ικανοποιητικά στη σχολική μονάδα μπορεί να φανεί εξαιρετικά χρήσιμος σε κάποια άλλη θέση, δεδομένου ότι πρόκειται για κάποιο μορφωμένο επαγγελματία. Αντιθέτως, ο Διευθυντής Β' δήλωσε πως το βασικό πρόβλημα είναι ανυπαρξία κουλτούρας αξιολόγησης εκπαιδευτικών παρόλο που οι ίδιοι αξιολογούν μαθητές. Τόνισε τη σημασία του εσωτερικού κινήτρου στο χώρο της εκπαίδευσης κι ότι στην περίπτωση των εκπαιδευτικών που δεν υποκινούνται από κάποιο εσωτερικό κίνητρο ώστε να αποδώσουν επαρκώς στην εργασία τους, η χρήση των προαναφερθέντων κινήτρων (θετικών και αρνητικών) δε θα φέρει σημαντικά αποτελέσματα.

Ερώτηση 11: Ποιοι από τους εμπλεκόμενους παράγοντες και ποιοι φορείς κατά τη γνώμη σας δικαιούνται να έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας ;

Στα πλαίσια της συγκεκριμένης ερώτησης, η ερευνήτρια παρείχε κάποιες προτεινόμενες απαντήσεις στους ερωτηθέντες ενώ τους ρώτησε εάν είχαν να προσθέσουν και κάποιον άλλο φορέα που δεν είχε αναφερθεί. Οι φορείς που επιλέχθηκαν ομόφωνα και από τους τρεις Διευθυντές ως έχοντες το δικαίωμα πρόσβασης στα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της Σχολικής Μονάδας περιλαμβάνουν το Διευθυντή της σχολικής μονάδας, το Σύλλογο Διδασκόντων, τον Προϊστάμενο Εκπαίδευσης, την Επιτροπή Συντονιστών του ΠΕΚΕΣ και τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου – Εκπαιδευτικής Ευθύνης. Επιπλέον, μόνο οι δύο Διευθυντές Β΄ και Γ΄ επέλεξαν και το Δήμο και το ΥΠΑΙΘ. Τέλος, αξίζει να σημειώσουμε ότι ο Διευθυντής Β΄ επέλεξε όλες τις διαθέσιμες απαντήσεις ,συμπεριλαμβανομένου επιπλέον στους εμπλεκόμενους φορείς, τους γονείς, τους μαθητές ,τον οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο με τις αναρτήσεις της ιστοσελίδας του σχολείου , εκτός από τους ερευνητικούς φορείς του ΥΠΑΙΘ και τις Πανεπιστημιακές Επιτροπές.

Ερώτηση 12: Πώς μπορεί να εξασφαλιστεί η αντικειμενικότητα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε σχολικές τάξεις ή και σε σχολεία διαφορετικών ταχυτήτων, οι οποίοι έχουν να αντιμετωπίσουν δύσκολες συνθήκες διαχείρισης μαθητών και τάξεων ,τόσο μαθησιακά όσο και παιδαγωγικά, με μαθητές με οικογενειακά ,οικονομικά αλλά και κοινωνικά προβλήματα, τα οποία αναμφίβολα επηρεάζουν τις σχολικές τους επιδόσεις αλλά και την κοινωνική τους συμπεριφορά;

Το σύνολο των Διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως κατά την εφαρμογή της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας είναι εξαιρετικά σημαντικό να ληφθούν υπόψη όλοι οι παράγοντες που μπορεί να επηρεάζουν την απόδοση των μαθητών και το εκπαιδευτικό έργο, όπως η ύπαρξη

μαθησιακών δυσκολιών και το κοινωνικο-οικονομικό προφίλ των μαθητών. Συνεπώς, η βασική λύση που προκρίθηκε μέσα από τις απαντήσεις των Διευθυντών ήταν η μη εφαρμογή οριζόντιας αξιολόγησης αλλά μίας αξιολόγησης που λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε σχολικής μονάδας. Ως βασικοί φορείς και εργαλεία ενημέρωσης σχετικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε σχολικής μονάδας αναφέρθηκαν οι Διευθυντές των σχολείων (Διευθυντής Β΄) και τα αρχεία του σχολείου (Διευθύντρια Γ΄).

Ερώτηση 13: Κατά τη γνώμη σας, τι είδους επιπτώσεις μπορεί να επιφέρει στους εκπαιδευτικούς η επιπρόσθετη ενασχόλησή τους με την διαδικασία Αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου, λαμβάνοντας υπ' όψη το ήδη επιβαρυνόμενο διδακτικό κι εκπαιδευτικό τους έργο εντός κι εκτός της τάξης, το οποίο συνεχίζεται και στο σπίτι, με τη μορφή της καθημερινής προετοιμασίας αλλά και των διορθώσεων των γραπτών εργασιών των μαθητών ;

Σχετικά με τις επιπτώσεις της ενασχόλησης των εκπαιδευτικών με τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Σχολικού Έργου, και οι τρεις Διευθυντές συμφώνησαν ότι αυτές θα είναι ιδιαίτερα εμφανείς, ειδικότερα οι Διευθύντριες Α΄ και Γ΄ δήλωσαν πως θα επιβαρυνθεί το καθημερινό πρόγραμμά των εκπαιδευτικών κι ο Διευθυντής Β΄ ότι ενδεχομένως να υπάρξει άγχος στην αρχή. Ωστόσο, σε αντίθεση με τη Διευθύντρια Α΄ που επεσήμανε τις αρνητικές επιπτώσεις γενικότερα της επιπρόσθετης ενασχόλησης των εκπαιδευτικών με την αυτοαξιολόγηση, οι άλλοι δύο Διευθυντές επεσήμαναν πως οι επιπτώσεις στους εκπαιδευτικούς θα είναι προσωρινές αφού μετά την πάροδο ενός διαστήματος, η ενασχόλησή τους με τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης θα ενταχθεί στο καθημερινό εργασιακό τους πρόγραμμα.

Ερώτηση 14: Πιστεύετε ότι οι Εκθέσεις Εσωτερικής κι Εξωτερικής Αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, οι οποίες θα εμπεριέχουν αντίστοιχα τετραβάθμιες και δεκαβάθμιες κλίμακες αξιολόγησης, θα οδηγήσουν στον ανταγωνισμό και στην

κατηγοριοποίηση των σχολείων , με αρνητικές συνέπειες κάποια στιγμή για τις ανεπαρκείς μονάδες;

Οι απαντήσεις των Διευθυντών στη συγκεκριμένη ερώτηση παρουσίασαν διχογνωμία αφού δύο (2) από αυτούς δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ ή απόλυτα με την άποψη που διατυπωνόταν στην ερώτηση (Διευθύντριες Α' και Γ') ενώ ένας (1) δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με αυτή. Πιο αναλυτικά, οι Διευθύντριες Α' και Γ' επεσήμαναν πως η εφαρμογή κλιμάκων αξιολόγησης, ενδεχομένως, θα οδηγήσει στο κλείσιμο ορισμένων σχολείων, τα οποία δε θα παρουσιάζουν την επιθυμητή απόδοση. Μάλιστα, η Διευθύντρια Α' ανέφερε το παράδειγμα της Μ. Βρετανίας όπου κάποια σχολεία δε λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση, γεγονός που απειλεί τη βιωσιμότητά τους, ενώ άλλα πριμοδοτούνται ως συνέπεια του υπερβολικού φόρτου εργασίας που αναλαμβάνει το εκπαιδευτικό προσωπικό τους. Η Διευθύντρια Γ' αφενός επισήμανε ότι ενδεχομένως μια αξιολογική κλίμακα να αποτελέσει κίνητρο για τη βελτίωση των σχολικών μονάδων, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει αρνητικές συνέπειες για αυτές τις μονάδες, αφετέρου ότι μια πλήρως αντικειμενική αξιολόγηση βάση κλίμακας δεν μπορεί να υπάρξει λόγω ύπαρξης πάρα πολλών παραγόντων που πρέπει να εξεταστούν, ώστε να συγκρίνονται πλήρως μεταξύ τους τα σχολεία. Από την άλλη πλευρά, ο Διευθυντής Β' επισημαίνει ότι οι συνέπειες των Εκθέσεων Εσωτερικής και Εξωτερικής Αξιολόγησης αποτελούν άμεση συνάρτηση του τρόπου με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν. Πιο αναλυτικά, ο Διευθυντής Β' εξηγεί πως εάν οι προαναφερθείσες εκθέσεις χρησιμοποιηθούν για την κατηγοριοποίηση των σχολείων, τη διαφοροποίηση των επιπέδων χρηματοδότησης και την πριμοδότηση εκπαιδευτικών με τα κίνητρα που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο ερώτημα, τότε θα έχουν αρνητικές συνέπειες για τη λειτουργία των σχολικών μονάδων. Ωστόσο, εάν αυτές χρησιμοποιηθούν με σωστό τρόπο, δηλαδή για τον εντοπισμό και την ενίσχυση των αδύναμων σημείων της κάθε σχολικής μονάδας, τότε θα αποτελέσουν ένα χρήσιμο εργαλείο βελτίωσης της λειτουργίας τους.

Ερώτηση 15: Μήπως έχετε κάτι άλλο να συμπληρώσετε ,το οποίο δεν προαναφέρθηκε;

Οι Διευθυντές /ντριες ,κλείνοντας τις συνεντεύξεις τους σχετικά με τις απόψεις τους περί της Αξιολόγησης της Σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου , συμπλήρωσαν τα εξής: η μεν Διευθύντρια Α΄ θεωρεί ότι η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών θέλει την αξιολόγηση, με την προϋπόθεση να είναι κι οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί συμμετοχοί. Προτείνει να προηγηθεί ένας ανοικτός διάλογος για την αξιολόγηση με όλους, ώστε να τεθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις που θα δίνουν έμφαση στον τρόπο με τον οποίο θα γίνεται η αξιολόγηση ,η οποία θα λαμβάνει σοβαρά υπόψη τον ανθρώπινο παράγοντα και θα θέτει ως στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για μια καλύτερη παιδεία.

Ο Διευθυντής Β΄ δηλώνει ότι το βασικό πρόβλημα στη χώρα μας είναι η ανυπαρξία κουλτούρας αξιολόγησης ακόμα ,κι ότι ενώ οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν τους μαθητές τους, δεν την αποδέχονται εύκολα από άλλους. Οι συνάδελφοι στο εξωτερικό ,προσθέτει ,δεν είναι τόσο προκατειλημμένοι με την αξιολόγηση όπως στην Ελλάδα, ίσως γιατί βρήκανε τις σωστές μεθόδους, τα σωστά κριτήρια, τον τρόπο για να θεωρείται και να είναι αντικειμενική. Τέλος, η Διευθύντρια Γ΄ τονίζει ότι η απόδοση μιας σχολικής μονάδας δεν είναι μόνο θέμα στοχοθεσίας κι επάρκειας εκπαιδευτικών, είναι και θέμα πολλών άλλων κοινωνικοοικονομικών παραγόντων οι οποίοι επηρεάζουν σοβαρά το εκπαιδευτικό έργο.

Εκπαιδευτικοί Α/ βάθμιας εκπαίδευσης

Ερώτηση 1: Ποια είναι η άποψή σας για την εφαρμογή της Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου σε μια σχολική μονάδα ;

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών, σε ποσοστό 60%, δήλωσαν πως έχουν θετική ή μάλλον θετική άποψη για την εφαρμογή της Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου σε μία σχολική μονάδα (Εκπαιδευτικοί Ε΄, Ζ΄, Η΄). Αντιθέτως,

ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως έχει μάλλον αρνητική άποψη (εκπαιδευτικός Δ΄) ενώ ακόμα ένας δήλωσε πως δεν έχει ούτε θετική ούτε αρνητική άποψη για την εφαρμογή του μέτρου, σημειώνοντας ότι εξαρτάται από τον τρόπο εφαρμογής της αξιολόγησης και τον σκοπό της. (εκπαιδευτικός ΣΤ΄).

Ερώτηση 2: Είστε επαρκώς ενημέρος/η για τη διαδικασία εφαρμογής της Αυτοξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου; Μπορείτε να μου πείτε από πού είναι οι πηγές ενημέρωσής σας;

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που συλλέχθηκαν, η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (80%) χαρακτηρίζουν ως ανεπαρκές το επίπεδο ενημέρωσής τους σχετικά με την αυτοαξιολόγηση αφού το 40% δήλωσαν πως είναι λίγο ενημερωμένοι (Εκπαιδευτικοί Δ΄, Ε΄). και το 40% πως είναι μετρίως ενημερωμένοι (Εκπαιδευτικοί Η΄, ΣΤ΄). και ως βασικές πηγές ενημέρωσής τους ανέφεραν τα ΦΕΚή τη συμμετοχή τους σε παλαιότερη διαδικασία του Υπουργείου η οποία όμως δεν ολοκληρώθηκε, τα ΜΜΕ, ενώ ένα 20% δήλωσε μέτρια ενημερωμένο από μάθημα μεταπτυχιακού προγράμματος σχετικό με την αυτοαξιολόγηση. Μόνο ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως είναι πολύ ενημερωμένος σχετικά με το ζήτημα της αυτοαξιολόγησης (Εκπαιδευτικός Ζ΄) και ανέφερε ως βασικές πηγές ενημέρωσής του ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης σχολικών συμβούλων σε επίπεδο περιφέρειας και τα επίσημα ΦΕΚ του ΥΠΑΙΘ.

Ερώτηση 3: Έχετε ποτέ συμμετάσχει σε ομάδα Αυτοξιολόγησης σχολικής μονάδας και πώς εξελίχθηκε η όλη διαδικασία ;

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (60%) δήλωσαν πως διαθέτουν εμπειρία συμμετοχής σε ομάδα αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας ενώ δύο (2) από αυτούς δήλωσαν πως δεν είχαν κάποια σχετική εμπειρία στο παρελθόν (Εκπαιδευτικοί Ε΄, ΣΤ΄). Αξίζει να σημειωθεί ότι και οι τρεις (3) εκπαιδευτικοί που είχαν συμμετάσχει σε ομάδες αυτοαξιολόγησης ανέφεραν πως η διαδικασία δεν απέδωσε κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα καθώς δεν υπήρξαν περαιτέρω εξελίξεις επί του θέματος.

Πιο αναλυτικά, ο Εκπαιδευτικός Δ΄ επεσήμανε πως η όλη διαδικασία έλαβε χώρα λόγω άνωθεν εντολής και το αποτέλεσμα ήταν μια θετική αποτίμηση προς όλες τις εξεταζόμενες παραμέτρους.. Ο εκπαιδευτικός Ζ΄ δήλωσε πως συμμετείχε στην επιτροπή που επέβλεπε το πρόγραμμα αυτοαξιολόγησης που διενεργούνταν σε επίπεδο Περιφέρειας και λάμβανε τις τελικές αναφορές. Σύμφωνα με όσα δήλωσε, παρά το γεγονός ότι στις τελικές αναφορές που κατατέθηκαν γινόταν αναφορά στα αδύναμα σημεία και τα σημεία που χρήζουν περαιτέρω προσοχής στις σχολικές μονάδες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, δεν έγινε καμία δράση λόγω των έντονων αντιδράσεων που είχαν διατυπωθεί. Τέλος, ο Εκπαιδευτικός Η΄ ανέφερε πως έλαβε μέρος σε μία ομάδα αυτοαξιολόγησης ως μέλος του Συλλόγου Διδασκόντων, ωστόσο επεσήμανε πως η απόφαση του συλλόγου για αποχή από τη διαδικασία λειτούργησε ανασταλτικά στην ολοκλήρωσή της.

Ερώτηση 4: Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα έχει θετική επίδραση η εσωτερική συλλογική διαδικασία Αξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου;

Στην αναβάθμιση του διδακτικού και παιδαγωγικού έργου του εκπαιδευτικού

Σχετικά με την επίδραση της αξιολόγησης στην αναβάθμιση του διδακτικού και παιδαγωγικού έργου, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών (60%) δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ (Εκπαιδευτικοί ΣΤ΄, Ζ΄) ή απόλυτα (Εκπαιδευτικός Ε΄) πως αυτή θα έχει θετικό πρόσημο ενώ και ένας ακόμα εκπαιδευτικός δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά με την εν λόγω άποψη (Εκπαιδευτικός Η΄). Ωστόσο, ένας από τους ερωτηθέντες δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με τη συγκεκριμένη άποψη, επισημαίνοντας πως, κατά τη γνώμη του, η Αξιολόγηση δε θα έχει ιδιαίτερη επίδραση στο παιδαγωγικό έργο.

Στον περιορισμό των φαινομένων χαλάρωσης κι αδιαφορίας εντός κι εκτός της τάξης

Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα, σε ποσοστό 60%, έδειξαν μία μερική συμφωνία ,εφόσον δήλωσαν ότι συμφωνούν αρκετά με την άποψη ότι η Αξιολόγηση θα έχει θετική επίδραση στον εν λόγω τομέα. Ωστόσο,

υπήρξαν και δύο εκπαιδευτικοί που εξέφρασαν αντιδιαμετρικά αντίθετες απόψεις, με τον έναν να συμφωνεί πολύ με την άποψη ότι η Αξιολόγηση θα επιδράσει θετικά στο συγκεκριμένο τομέα (Εκπαιδευτικός Ε'), ενώ ο άλλος δήλωσε ότι διαφωνεί με αυτή (Εκπαιδευτικός Δ').

Στην ενεργό συμμετοχή και δράση του εκπαιδευτικού σε προγράμματα και συνεργασίες εντός σχολείου αλλά και με άλλα σχολεία

Αναφορικά με τη θετική επίδραση της Αξιολόγησης στον εν λόγω τομέα, δύο εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι συμφωνούν πολύ με την άποψη αυτή (Εκπαιδευτικοί Ε', Ζ') ενώ ακόμα δύο εκπαιδευτικοί επέλεξαν την απάντηση «Συμφωνώ αρκετά» (Εκπαιδευτικοί ΣΤ', Η'). Μάλιστα, ο εκπαιδευτικός ΣΤ' επεσήμανε τα αποτελέσματα σχετικών ερευνών σύμφωνα με τα οποία η συνεργασία μεταξύ των σχολικών μονάδων έχει θετική επίδραση στην καταπολέμηση των διακρίσεων και την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση. Από την άλλη πλευρά, ο εκπαιδευτικός Δ' δήλωσε πως συμφωνεί μόνο λίγο με την άποψη αυτή επισημαίνοντας πως η Αξιολόγηση δε μπορεί να λειτουργήσει ως κίνητρο για συνεργασία αλλά ότι αυτή επαφίεται στην προδιάθεση κάθε εκπαιδευτικού.

Στη συνεχή επιμόρφωση και την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού

Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα συμφώνησαν πολύ (Εκπαιδευτικοί ΣΤ', Ζ') ή απόλυτα (Εκπαιδευτικός Ε') με την άποψη ότι η Αξιολόγηση θα επιδράσει θετικά στον εν λόγω τομέα. Ειδικότερα ο Εκπαιδευτικός ΣΤ' επεσήμανε πως οι δράσεις ενημέρωσης θα πρέπει να έχουν συγκεκριμένη διάρκεια και συχνότητα ώστε να μην επιβαρυνθεί σε μεγάλο βαθμό το πρόγραμμα και το έργο των εκπαιδευτικών. Αντιθέτως, ο Εκπαιδευτικός Δ' δήλωσε τη διαφωνία του με την άποψη αυτή επισημαίνοντας, και πάλι, πως η συνεχής επιμόρφωση και η επαγγελματική ανάπτυξη αποτελούν προσωπική επιλογή του κάθε εκπαιδευτικού και δε θα πρέπει να λειτουργούν ως φόβητρο. Τέλος, ο εκπαιδευτικός Η' δήλωσε

πως συμφωνεί αρκετά με τη θετική επίδραση της Αξιολόγησης στο συγκεκριμένο τομέα.

Στην ανάδειξη ικανοτήτων οργάνωσης, συνεργασίας, επικοινωνίας και καινοτομίας

Όσον αφορά την επίδραση της Αξιολόγησης στο συγκεκριμένο τομέα, η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (80%) δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ (Εκπαιδευτικοί ΣΤ', Η') ή απόλυτα (Εκπαιδευτικοί Ε', Ζ') ότι θα είναι θετική, ενώ μοναδικός που εξέφρασε την ακριβώς αντίθετη άποψη ήταν ο Εκπαιδευτικός Δ', επισημαίνοντας πως στον τομέα αυτό καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει ο Διευθυντής του Σχολείου.

Στη βελτίωση κι αναβάθμιση της οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων, σε ποσοστό 60%, δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ με την άποψη ότι η αξιολόγηση θα επιδράσει θετικά στο συγκεκριμένο τομέα (Εκπαιδευτικοί Ε', Ζ', Η') ενώ, αντιθέτως, ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά (Εκπαιδευτικός ΣΤ'), εκφράζοντας, ωστόσο, ορισμένες αμφιβολίες σχετικά με αυτό και ένας άλλος εκπαιδευτικός (Δ') δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με την προαναφερθείσα άποψη.

Στην καλλιέργεια κλίματος αυτοδέσμευσης και συλλογικής συνευθύνης για βελτίωση του σχολικού έργου

Οι απαντήσεις που δόθηκαν στη συγκεκριμένη ερώτηση ήταν μοιρασμένες μεταξύ της απάντησης «Συμφωνώ πολύ» (Εκπαιδευτικοί Ε', Ζ') και της απάντησης «Συμφωνώ αρκετά» (Εκπαιδευτικοί ΣΤ', Η') ενώ ένας εκπαιδευτικός (Δ') απάντησε πως διαφωνεί με την άποψη ότι η Αξιολόγηση θα επιδράσει θετικά στον εν λόγω τομέα. Ο ένας εκπαιδευτικός που δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά (Εκπαιδευτικός ΣΤ'), δήλωσε ωστόσο, ότι δεν θεωρεί απαραίτητη την αξιολόγηση για την καλλιέργεια κλίματος συλλογικής συνευθύνης για βελτίωση του σχολικού έργου.

Στην ποιοτική αναβάθμιση ολόκληρης της σχολικής μονάδας

Δύο από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ με την άποψη ότι η Αξιολόγηση θα έχει θετική επίδραση στη συνολική αναβάθμιση της σχολικής μονάδας (Εκπαιδευτικοί Ε', Ζ') ενώ άλλοι δύο δήλωσαν πως συμφωνούν αρκετά με την άποψη αυτή (Εκπαιδευτικοί ΣΤ', Η'). Μάλιστα, ο Εκπαιδευτικός ΣΤ' επεσήμανε πως η επίδραση της Αξιολόγησης θα είναι θετική μόνο εάν αυτή έχει καθοδηγητικό και όχι συγκριτικό χαρακτήρα. Τέλος, ο Εκπαιδευτικός Δ' δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με την άποψη αυτή.

Ερώτηση 5: Ποια θεωρείτε ότι είναι κατά τη γνώμη σας έως σήμερα , τα πιο βασικά εμπόδια για τη μη εφαρμογή της αξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα;

Οι ανησυχίες των εκπαιδευτικών ως προς την αξιολόγηση, για τυχόν μείωση της αυτονομίας του διδακτικού έργου τους και για ενίσχυση της παθητικής συμμόρφωσής τους σε ανωτέρους

Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών συμφώνησε με το συγκεκριμένο εμπόδιο αφού δύο από τους ερωτηθέντες δήλωσαν πως συμφωνούν απόλυτα (Δ', Ζ') ενώ ακόμα ένας δήλωσε πως συμφωνεί πολύ (Η'). Ωστόσο, δύο από τους εκπαιδευτικούς διατύπωσαν επιφυλάξεις σχετικά με την επίδραση του συγκεκριμένου εμποδίου επιλέγοντας την απάντηση «Συμφωνώ λίγο» ή «Συμφωνώ αρκετά», με τον τελευταίο μάλιστα εκπαιδευτικό να επισημαίνει ότι η παρουσία ενός αξιολογητή θα του δημιουργούσε άγχος, όμως δεν θα του περιόριζε τη δημιουργικότητά στο έργο του.

Οι επιφυλάξεις των εκπαιδευτικών για αναξιοκρατικές διαδικασίες και προώθηση εκπαιδευτικών που συνδέονται με άλλου είδους σχέσεις με τους αξιολογητές

Κατά πλειοψηφία ,το 80% των εκπαιδευτικών συμφωνούν με τέτοιου είδους επιφυλάξεις. Οι δε τρεις από τους παραπάνω τους εκπαιδευτικούς που έλαβαν μέρος στην έρευνα δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ με την επίδραση του συγκεκριμένου εμποδίου (Εκπαιδευτικοί ΣΤ',Ζ',Η'), μάλιστα ο πρώτος (ΣΤ')εκπαιδευτικός αιτιολόγησε πως, δυστυχώς, οι αρετές της δικαιοσύνης και της αξιοκρατίας εκλείπουν κι από τον χώρο της εκπαίδευσης ,ενώ ακόμα ένας δήλωσε πως συμφωνεί απόλυτα (Δ'), γιατί όπως σχολίασε στην Ελλάδα ζούμε. Τέλος, κανείς δεν εξέφρασε διαφωνία ,αφού ο τελευταίος εκπαιδευτικός(Ε') δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά.

Ο φόβος χειρισμού της αξιολόγησης ως ' γρανάζι ελέγχου' από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, με συνέπειες μισθολογικές αλλά κι απολύσεις των εκπαιδευτικών

Στη συγκεκριμένη ερώτηση η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών, δηλαδή το 60%,επέλεξαν την απάντηση «Συμφωνώ πολύ» (Εκπαιδευτικοί Δ', ΣΤ', Η'), ενώ το 40%,οι δύο εξ αυτών, επέλεξαν την απάντηση «Συμφωνώ λίγο» (Εκπαιδευτικοί Ε', Ζ').

Η έλλειψη ενημέρωσης των εκπαιδευτικών πάνω σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο εφαρμογής της αξιολόγησης με αξιοκρατικά κι αντικειμενικά κριτήρια

Το συγκεκριμένο εμπόδιο αναδείχθηκε ως πάρα πολύ σημαντικό από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα, αφού τρεις από αυτούς δήλωσαν πως συμφωνούν απόλυτα (Εκπαιδευτικοί Ε', Ζ', Η'), συμπληρώνοντας μάλιστα ο Εκπαιδευτικός Η' ότι η έλλειψη ενημέρωσης ως προς τα κριτήρια και τον αντικειμενικό τρόπο αξιολόγησης επηρεάζει τη μη εφαρμογή της , επιπλέον ακόμα ένας δήλωσε πως συμφωνεί πολύ (Εκπαιδευτικός ΣΤ'), εξηγώντας πως ο φόβος κι ανασφάλεια των εκπαιδευτικών έχει ως αφετηρία στην ελλιπή ενημέρωση καθώς και στην έλλειψη των σαφών τρόπων εφαρμογής της εκπαιδευτικής αξιολόγησης. Τέλος, ακόμα ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά (Εκπαιδευτικός Δ').

Η έλλειψη ουσιαστικού διαλόγου πολιτείας κι εκπαιδευτικών για εύρεση κοινής αποδεκτής λύσης και διασφάλισης όρων εφαρμογής

Κι αυτό το εμπόδιο αναδείχθηκε ως υψίστης σημασίας για τη μη εφαρμογή της αξιολόγησης αφού στους τέσσερις από τους πέντε συμμετέχοντες ,δηλαδή το 80% , δήλωσαν πως, είτε συμφωνούν πολύ με αυτή την άποψη (Δ΄, ΣΤ΄, Η΄) μιλώντας μάλιστα ο ένας εξ αυτών (Εκπαιδευτικός ΣΤ΄) και για χάσμα ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και τους φορείς της εξουσίας, είτε όπως δήλωσε ο Εκπαιδευτικός Ε΄ πως συμφωνεί απόλυτα με αυτήν. Αντιθέτως, ένας μόνο εκπαιδευτικός ,το 20%,, εξέφρασε επιφυλάξεις δηλώνοντας πως συμφωνεί λίγο με την προαναφερθείσα άποψη (Εκπαιδευτικός Ζ΄).

Οι έντονες αντιδράσεις των αντιπολιτευόμενων κομμάτων κι οι απεργίες των συνδικαλιστικών οργανώσεων

Οι απαντήσεις σε αυτή την ερώτηση παρουσίασαν μεγάλη διακύμανση αφού κυμάνθηκαν μεταξύ της απάντησης «Δε συμφωνώ» έως την απάντηση «Συμφωνώ πολύ». Πιο αναλυτικά, ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως διαφωνεί με την ύπαρξη του συγκεκριμένου εμποδίου (Εκπαιδευτικός Δ΄), ένας δήλωσε πως συμφωνεί λίγο (Εκπαιδευτικός ΣΤ΄), δύο δήλωσαν πως συμφωνούν αρκετά (Εκπαιδευτικοί Ε΄, Η΄) και ένας δήλωσε πως συμφωνεί πολύ (Εκπαιδευτικός Ζ΄). Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δήλωσαν πως οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δική τους άποψη ,η οποία δεν εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον συνδικαλισμό.

Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός Δ΄ θεωρεί ως βασικό εμπόδιο εφαρμογής της αξιολόγησης, την αδυναμία αποτίμησης του έργου των εκπαιδευτικών μέσα από τις επιδόσεις των παιδιών, διότι ελλοχεύει ενδεχομένως ο κίνδυνος αποτύπωσης εξωγενών κοινωνικοοικονομικών παραγόντων που μερικές φορές επιδρούν ανασταλτικά στην πρόοδο κάποιων μαθητών, να επηρεάσουν έμμεσα κι αρνητικά και τη δική τους αξιολόγηση. Ο εκπαιδευτικός Η΄ συμπληρώνει ως επιπλέον εμπόδιο της μη εφαρμογής της αξιολόγησης ,την έλλειψη μιας ενιαίας πολιτικής

αξιολόγησης και στις τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης, η οποία θα είναι ανεξάρτητη από κυβερνητικές αλλαγές και θα έχει σα σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας εκπαίδευσης. Ο εκπαιδευτικός Ζ΄ θεωρεί ως επιπλέον εμπόδιο για τη μη εφαρμογή της αξιολόγησης, τη δυσκολία των ίδιων των εκπαιδευτικών να εμπλακούν σε κάτι καινούριο κι εκφράζει την προσωπική του θέση, ότι μόνο εάν δοθούν κάποια οικονομικά κίνητρα οι εκπαιδευτικοί θα παροτρυνθούν για να μπουν σε αυτή τη διαδικασία.

Ερώτηση 6: Ποιες, κατά τη γνώμη σας, μπορούν να θεωρηθούν κατάλληλες δικλείδες ασφαλείας για την εφαρμογή μιας αξιόπιστης Αυτοξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου;

Πιστεύετε ότι θα ήταν χρήσιμο, για την εξασφάλιση της αντικειμενικότητας, η ενεργοποίηση κι άλλων εμπλεκόμενων παραγόντων εκτός των εκπαιδευτικών, όπως γονέων και μαθητών στη διαδικασία της Αυτοαξιολόγησης;

Όσον αφορά τις δικλείδες ασφαλείας για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης, δύο από τους ερωτηθέντες εκπαιδευτικούς ανέφεραν ότι ο Σύλλογος Διδασκόντων θα μπορούσε να διαδραματίσει ένα καίριο ρόλο. (Εκπαιδευτικοί Ε΄, Ζ΄). Επιπλέον, όσον αφορά την εμπλοκή άλλων παραγόντων, που δεν έχουν σχέση με τη σχολική μονάδα, υπήρξε διχογνωμία μεταξύ των συμμετεχόντων. Αναφορικά με την εμπλοκή των γονέων, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (60%) δήλωσαν πως διαφωνούν με ένα τέτοιο ενδεχόμενο καθώς οι γονείς είναι συναισθηματικά εμπλεκόμενοι και δε θα μπορούσαν να είναι αντικειμενικοί κατά την αξιολόγησή τους ενώ οι υπόλοιποι δύο εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως συμφωνούν με την εμπλοκή των γονέων, με δεδομένο ότι αυτή γίνεται υπό όρους. Πιο αναλυτικά, ο Εκπαιδευτικός Ε΄ ανέφερε πως η εμπλοκή των γονέων στην αξιολόγηση θα πρέπει να περιορίζεται σε διοικητικά ζητήματα, ενώ ο Εκπαιδευτικός Ζ΄ δήλωσε πως οι γονείς μπορούν να παρέχουν μία γενική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου με βάση τα όσα παρατηρούν από την ακαδημαϊκή πορεία των παιδιών τους.

Αντίστοιχα αποτελέσματα προέκυψαν και αναφορικά με την εμπλοκή των μαθητών στη διαδικασία αυτοαξιολόγησης, αφού τρεις από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς δήλωσαν πως διαφωνούν με ένα τέτοιο ενδεχόμενο καθώς τα παιδιά δε διαθέτουν την απαραίτητη ωριμότητα (Εκπαιδευτικός Δ'), πως είναι συναισθηματικά εμπλεκόμενοι (Εκπαιδευτικός Η') και πως η δική τους, ανεπίσημη, αξιολόγηση γίνεται μέσα στην τάξη (Εκπαιδευτικός ΣΤ'), ενώ ένας εκπαιδευτικός (Ζ') δήλωσε πως συμφωνεί με την εμπλοκή των μαθητών που φοιτούν τουλάχιστον στις μεγαλύτερες τάξεις του Δημοτικού Δ', Ε' και Στ'.

Επιπλέον, δύο από τους συμμετέχοντες στην έρευνα δήλωσαν πως η εμπλοκή εξωτερικών προς τη σχολική μονάδα επιστημονικών φορέων θα μπορούσε να ενισχύσει την αντικειμενικότητα της αυτοαξιολόγησης (Εκπαιδευτικός Η', ΣΤ') καθώς, όπως πρόσθεσε ο εκπαιδευτικός ΣΤ', τα υψηλά τους επιστημονικά προσόντα και η εμπειρία τους στην αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου θα μπορούσαν να τεθούν για την υποστήριξη και μόνο των εκπαιδευτικών κι όχι για την επίκρισή τους. ενώ ο εκπαιδευτικός Η' συμπλήρωσε στην προαναφερθείσα άποψη και την ανάγκη υποβοήθηση από ομάδα ψυχολόγων. Τέλος, σημειώνεται πως ο Εκπαιδευτικός Δ' δήλωσε αντίθετος προς την εμπλοκή οποιουδήποτε φορέα εκτός της σχολικής μονάδας, δεδομένου ότι κάτι τέτοιο θα αναιρούσε την ίδια την έννοια της αυτοαξιολόγησης.

Ερώτηση 7: Ποιους κατά τη γνώμη σας θα θεωρούσατε κατάλληλους να συμμετέχουν σε ομάδες εσωτερικής κι εξωτερικής Αξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου ;

Στα πλαίσια της συγκεκριμένης ερώτησης, η ερευνήτρια παρείχε κάποιες προτεινόμενες απαντήσεις στους ερωτηθέντες ενώ τους ρώτησε εάν είχαν να προσθέσουν και κάποιον άλλο φορέα που δεν είχε αναφερθεί. Η επιλογή που επιλέχθηκε από όλους ανεξαιρέτως τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς ήταν ο «Διευθυντής του Σχολείου» ,ενώ και οι απαντήσεις «Σύλλογος Διδασκόντων» και «Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου- Παιδαγωγικής Ευθύνης» επιλέχθηκαν από τη συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων, ως έμπειρα άτομα με επιστημονικά

προσόντα ,τα οποία έχουν στενή και καθημερινή επαφή με το έργο και τις ανησυχίες των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας(Εκπαιδευτικός ΣΤ'). Επιπλέον, οι απαντήσεις «Ομάδα συναδέλφων», «Επιτροπές Ερευνητικών Κέντρων, εγκεκριμένων από το ΥΠΑΙΘ» και «Ανεξάρτητη Επιτροπή Αξιολογητών» επιλέχθηκαν από δύο εκπαιδευτικούς έκαστη, ενώ οι υπόλοιπες απαντήσεις («Μαθητές», «Γονείς», Πανεπιστημιακές Επιτροπές», «Επιτροπές Συντονιστών του ΠΕΚΕΣ») επιλέχθηκαν μόνο από τον Εκπαιδευτικό Ζ'. Τέλος, ο Εκπαιδευτικός Η' πρότεινε, επιπλέον, τη συμμετοχή ομάδων ψυχολογικής διερεύνησης και ενίσχυσης με στόχο την ψυχολογική υποστήριξη κι ενίσχυση των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή της Αξιολόγησης ως βελτιωτικού εργαλείου κι όχι ως εργαλείου τιμωρίας ή κατάκρισής τους.

Ερώτηση 8: Κατά τη γνώμη σας, η ετεροπαρατήρηση των εκπαιδευτικών μέσα στην τάξη κι η αξιολόγηση του τρόπου και των μεθόδων διδασκαλίας τους από ομάδα συναδέλφων ,μπορεί να συμβάλλει

Στην ενδυνάμωση της συλλογικότητας και της δημιουργίας κλίματος ουσιαστικής συνεργασίας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς

Οι απαντήσεις που δόθηκαν στη συγκεκριμένη ερώτηση από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς κάλυψαν μεγάλο εύρος αφού κυμάνθηκαν από την απάντηση «Συμφωνώ λίγο» έως την απάντηση «Συμφωνώ απόλυτα». Πιο αναλυτικά, ένας εκπαιδευτικός (Δ') δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με την άποψη πως η αξιολόγηση μεταξύ των συναδέλφων μπορεί να λειτουργήσει ενισχυτικά στην ενδυνάμωση της συλλογικότητας και της συνεργατικότητας μεταξύ τους, αφού θεωρεί πως αυτά τα ζητήματα δεν επηρεάζονται από την ετεροπαρατήρηση. Επιπλέον, δύο εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως συμφωνούν αρκετά με την προαναφερθείσα άποψη περί της δημιουργίας κλίματος ουσιαστικής συνεργασίας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς μέσα από την ετεροπαρατήρηση , ωστόσο ο ένας εκπαιδευτικός (Ε') θέτει την προϋπόθεση ο παρατηρητής να είναι σε γνώση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της τάξης και ο άλλος (ΣΤ'') θέτει την προϋπόθεση η ετεροπαρατήρηση κι η αξιολόγηση από τους συναδέλφους να έχει βελτιωτικό και

όχι συγκριτικό σκοπό. Τέλος, οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως συμφωνούν πολύ (H') ή απόλυτα (Z') με τη συγκεκριμένη άποψη και μάλιστα ο Εκπαιδευτικός Η' τη θεωρεί κι ως μία θετική εξέλιξη της αξιολόγησης.

Στη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού μεταξύ τους

Οι εκπαιδευτικοί που έλαβαν μέρος στην έρευνα φάνηκαν πιο επιφυλακτικοί σχετικά με τη συμβολή της ετεροπαρατήρησης στη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού μεταξύ του εκπαιδευτικού προσωπικού. Πιο αναλυτικά, τρεις από τους ερωτηθέντες δήλωσαν πως συμφωνούν αρκετά με την άποψη αυτή (Δ', ΣΤ'', Η'), με τον πρώτο να επισημαίνει ότι η δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού αποτελεί συνάρτηση των ανεπαρκειών του κάθε εκπαιδευτικού, τον δεύτερο να επισημαίνει ότι η δημιουργία ανταγωνισμού θα επέλθει σε περιπτώσεις ανεπαρκούς κατάρτισης των εκπαιδευτικών με κίνδυνο την σύγκριση και τις αρνητικές συνέπειες για τη σχολική κοινότητα, και τον τρίτο να τονίζει ως σημαντικό στόχο της αξιολόγησης την αυτοβελτίωση κι όχι τον αθέμιτο ανταγωνισμό ο οποίος θα δρά ανασταλτικά για τους εκπαιδευτικούς και τη σχολική μονάδα. Από την άλλη, οι εκπαιδευτικοί Ε' και Ζ' δήλωσαν πως συμφωνούν λίγο με την άποψη της δημιουργίας συνθηκών ανταγωνισμού μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Ερώτηση 9: Πιστεύετε ότι ένα σύστημα Αυτοαξιολόγησης θα έπρεπε να συνδέεται με κίνητρα απόδοσης για την επίτευξη ή μη των προκαθορισμένων στόχων της σχολικής μονάδας;

Με μισθολογική αύξηση ,ως θετικό κίνητρο απόδοσης

Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως διαφωνούν με την παροχή του συγκεκριμένου κινήτρου, καθώς είτε σύμφωνα με τον Εκπαιδευτικό Δ' , στον αντίποδα του θετικού μπορεί να λειτουργήσει και το αρνητικό κίνητρο απόδοσης ,είτε δε για τον Εκπαιδευτικό ΣΤ' να διαφωνεί με την λήψη χρηματικής ανταμοιβής για τη συμμετοχή του σε μία διαδικασία που αποσκοπεί στη βελτίωση και ενίσχυση του έργου του, ενώ επιπλέον δύο (2)

εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως είναι επιφυλακτικοί με τη χρήση του εν λόγω κινήτρου επιλέγοντας την απάντηση «Ή συμφωνώ λίγο» ή «Ή συμφωνώ αρκετά». Τέλος, μόνο ένας από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσε πως συμφωνεί απόλυτα με τη χρήση του κινήτρου της μισθολογικής αύξησης.

Με επαγγελματική εξέλιξη , ως θετικό κίνητρο απόδοσης

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων, σε ποσοστό 80% δήλωσαν πως συμφωνούν είτε πολύ (Εκπαιδευτικοί Ε΄, ΣΤ΄, Η΄), είτε απόλυτα (Εκπαιδευτικός Η΄) με τη χρήση του εν λόγω κινήτρου. Ωστόσο, ένας εκπαιδευτικός (Δ΄) διαφώνησε ρητά με τη χρήση του εν λόγω κινήτρου, επισημαίνοντας πως υπάρχουν άλλα σημαντικότερα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών, όπως οι τίτλοι σπουδών και η προϋπηρεσία του.

Με συνεχείς επιμορφώσεις για την επίτευξη των στόχων , ως αρνητικό κίνητρο απόδοσης

Οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα παρουσίασαν σημαντικές διαφοροποιήσεις, αφού κυμάνθηκαν από την απάντηση «Διαφωνώ» έως την απάντηση «Ή συμφωνώ πολύ». Πιο αναλυτικά, ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως διαφωνεί με τη χρήση του συγκεκριμένου κινήτρου, επισημαίνοντας πως θα λειτουργήσει λίγο ως φόβητρο ανεπάρκειας των εκπαιδευτικών κι ένα κινήγι σεμιναρίων ,ενώ υποστηρίζει ότι πρέπει να παρακολουθούν τα σεμινάρια επιμόρφωσης με ελεύθερη βούληση (Εκπαιδευτικός Δ΄), ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως συμφωνεί λίγο με τη χρήση του (Εκπαιδευτικός Ζ΄. Επιπλέον δύο εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως συμφωνούν αρκετά (Εκπαιδευτικοί Ε΄ και Η΄), με τον δεύτερο να επισημαίνει πως η ύπαρξη αρνητικού κινήτρου λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας στην επιτυχή έκβαση της επιμόρφωσης ενώ, τέλος, ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως συμφωνεί πολύ με τη χρήση του συγκεκριμένου κινήτρου.

Με τοποθέτηση σε άλλη θέση , ως αρνητικό κίνητρο απόδοσης

Η χρήση του συγκεκριμένου κινήτρου βρίσκει μάλλον αρνητικούς ή επιφυλακτικούς τους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν στην έρευνα αφού δύο από αυτούς δήλωσαν πως διαφωνούν με τη χρήση του (Εκπαιδευτικοί Δ', ΣΤ'), ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως συμφωνεί λίγο (Εκπαιδευτικός Ε') και δύο εκπαιδευτικοί δήλωσαν πως συμφωνούν αρκετά με τη χρήση του (Εκπαιδευτικοί Ζ', Η'). Πιο αναλυτικά, οι εκπαιδευτικοί που διαφώνησαν με τη χρήση του συγκεκριμένου αρνητικού κινήτρου επεσήμαναν πως, αφενός, η αξιολόγηση δεν πρέπει να έχει τιμωρητικό χαρακτήρα με αντικίνητρα (Εκπαιδευτικός Δ') κι, αφετέρου, ότι η αξιολόγηση θα πρέπει να συνδέεται με την εξέλιξη των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου και όχι με χρηματικά κίνητρα ή αντικίνητρα όπως η τοποθέτηση σε άλλη θέση(Εκπαιδευτικός ΣΤ'). Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός Η' αιτιολόγησε τη μερική συμφωνία του με τη συγκεκριμένη άποψη και εξέφρασε την άποψη ότι εάν ένας εκπαιδευτικός κριθεί μέσω της αξιολόγησης πολλών παραγόντων, ότι δεν είναι κατάλληλος για εργασία σε σχολικό περιβάλλον, θα πρέπει να μεταφερθεί σε άλλη θέση εργασίας (π.χ. διοικητική) προκειμένου να επωφεληθεί τόσο ο ίδιος όσο και το εκπαιδευτικό σύστημα.

Ερώτηση 10: Ποιοι από τους εμπλεκόμενους παράγοντες και ποιοι φορείς κατά τη γνώμη σας δικαιούνται να έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου ;

Στα πλαίσια της συγκεκριμένης ερώτησης, η ερευνήτρια παρείχε κάποιες προτεινόμενες απαντήσεις στους ερωτηθέντες ενώ τους ρώτησε εάν είχαν να προσθέσουν και κάποιον άλλο φορέα που δεν είχε αναφερθεί. Και σε αυτή την περίπτωση, το σύνολο όλων των ερωτηθέντων επέλεξαν την απάντηση «Διευθυντής Σχολείου», ενώ και οι απαντήσεις «Σύλλογος Διδασκόντων» και «Συντονιστές Παιδαγωγικού Έργου-Παιδαγωγικής Ευθύνης» επιλέχθηκαν από το 80% των ερωτηθέντων. Επιπλέον ,ο Εκπαιδευτικός Δ' πρόσθεσε ότι οι πλέον αρμόδιοι πρόσβασης στα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας είναι ο Διευθυντής του σχολείου κι ο Σύλλογος Διδασκόντων, ώστε ο εκπαιδευτικός να

μπορεί να στοχεύει στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου με εμπιστοσύνη κι όχι νιώθοντας επιβαρυνμένος από άλλους αποξενωμένους από την σχολική πραγματικότητα παράγοντες οι οποίοι, ενδεχομένως, να του μεταθέτουν διαρκώς τη μοναδική ευθύνη. Παρόμοια άποψη για ανθρώπους οικείους, άμεσα εμπλεκόμενους με τη σχολική μονάδα για πιο έγκυρα και αξιόπιστα συμπεράσματα, εξέφρασε κι ο Εκπαιδευτικός ΣΤ'. Συνεχίζοντας, οι απαντήσεις «Ερευνητικοί Φορείς του ΥΠΑΙΘ» , «Πανεπιστημιακές Επιτροπές» καθώς και το ίδιο το ΥΠΑΙΘ επιλέχθηκαν από τρεις εκπαιδευτικούς (60%) ενώ δύο εκπαιδευτικοί (40% των ερωτηθέντων) επέλεξαν την απάντηση «Προϊστάμενος Εκπαίδευσης» και «Επιτροπές Συντονιστών του ΠΕΚΕΣ». Τέλος, μόνο ένας εκπαιδευτικός (Ε') ,το 20%, απάντησε ότι τόσο ο Δήμος όσο και οι γονείς δικαιούνται να έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της Αξιολόγησης. Σημειώνεται πως ο Εκπαιδευτικός Ζ' δήλωσε πως και ο ίδιος ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει δικαίωμα πρόσβασης στα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Σχολικού Έργου.

Ερώτηση 11: Κατά τη γνώμη σας, τι είδους επιπτώσεις μπορεί να επιφέρει στους εκπαιδευτικούς η επιπρόσθετη ενασχόλησή τους με την διαδικασία Αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου ,λαμβάνοντας υπ' όψη το ήδη επιβαρυνόμενο διδακτικό κι εκπαιδευτικό τους έργο εντός κι εκτός της τάξης , το οποίο συνεχίζεται και στο σπίτι ,με τη μορφή της καθημερινής προετοιμασίας αλλά και των διορθώσεων των γραπτών εργασιών των μαθητών ;

Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα, σε ποσοστό 60%, δήλωσαν πως διαφωνούν με την άποψη ότι η διαδικασία Αυτοαξιολόγησης θα επιδράσει αρνητικά στους εκπαιδευτικούς επιβαρύνοντας το πρόγραμμά τους, αφού αυτή είτε θα λαμβάνει χώρα περιστασιακά (Εκπαιδευτικός Δ'), είτε θα ενσωματωθεί στο εκπαιδευτικό τους έργο ως επωφελής συνέχεια και μάλιστα με σταθμισμένο τρόπο (Εκπαιδευτικός Ε') κι όχι άτυπα όπως γίνεται σήμερα από όλους, είτε ότι δεν θα λειτουργήσει επιβαρυντικά εντός του εργασιακού ωραρίου εφόσον θα έχει εξελικτικό χαρακτήρα(Εκπαιδευτικός ΣΤ'). Από την άλλη πλευρά, δύο εκπαιδευτικοί (Ζ' , Η'), το 40% των ερωτηθέντων, δήλωσαν πως η βασική επίπτωση

της διαδικασίας Αυτοαξιολόγησης θα είναι η ψυχολογική επιβάρυνση του εκπαιδευτικού μέσω του επιπρόσθετου άγχους που θα επωμιστεί, ενώ ο Εκπαιδευτικός Η' ανέφερε και την απορρόφηση του προσωπικού ελεύθερου χρόνου του εκπαιδευτικού.

Ερώτηση 12: Πιστεύετε ότι οι Εκθέσεις Εσωτερικής κι Εξωτερικής Αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, ,οι οποίες θα εμπεριέχουν αντίστοιχα τετραβάθμιες και δεκαβάθμιες κλίμακες αξιολόγησης, θα οδηγήσουν στον ανταγωνισμό και στην κατηγοριοποίηση των σχολείων , με αρνητικές συνέπειες κάποια στιγμή για τις ανεπαρκείς μονάδες;

Οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους συμμετέχοντες στην έρευνα εκπαιδευτικούς παρουσίασαν πολύ μεγάλες διαφοροποιήσεις αφού κυμάνθηκαν από την απάντηση «Διαφωνώ» έως την απάντηση «Συμφωνώ απόλυτα». Πιο αναλυτικά, ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως συμφωνεί απόλυτα (Εκπαιδευτικός Δ'), είτε ένας εκπαιδευτικός δήλωσε πως συμφωνεί πολύ (Εκπαιδευτικός ΣΤ'') με την άποψη που διατυπώνεται στην ερώτηση. Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις, η χρήση κλιμάκων αξιολόγησης θα λειτουργήσουν επιβαρυντικά για την εξέλιξη των δημόσιων σχολείων υποβαθμισμένων περιοχών, αφού οι εκπαιδευτικοί θα αποφεύγουν να εργαστούν σε αυτά (Εκπαιδευτικός Δ'), ενώ η μη ορθή και συγκριτική εφαρμογή της, θα επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις και περισσότερη υποβάθμιση των ήδη προβληματικών σχολικών μονάδων (Εκπαιδευτικός ΣΤ'). Αντιθέτως, δύο άλλοι εκπαιδευτικοί φαίνεται να διαφωνούν (Εκπαιδευτικός Ε') ή να μη συμφωνούν ιδιαίτερα (Εκπαιδευτικός Ζ') με την προαναφερθείσα άποψη, υποστηρίζοντας μάλιστα ο τελευταίος, πως οι γονείς θα προβούν στην επιλογή του σχολείου τους ,με βάση την όποια αξιολόγηση κι αν έχει λάβει ,εφόσον το παιδί τους ανήκει στο συγκεκριμένο σχολείο. Τέλος, ο εκπαιδευτικός Η' δήλωσε πως συμφωνεί αρκετά με την προαναφερθείσα άποψη του ανταγωνισμού και της κατηγοριοποίησης των σχολείων ,απόρροια της υιοθέτησης των δεκαβάθμιων κλιμάκων ,και αντιπροτείνει τη διενέργεια αξιολόγησης στη βάση ποιοτικής-περιγραφικής ανάλυσης και όχι ποσοτικής.

Ερώτηση 13: Από τη δική σας εμπειρία όταν ήσασταν μαθητής/τρια κι από την εμπειρία των δικών σας παιδιών που πήγαν ή συνεχίζουν να πηγαίνουν στο σχολείο, βρεθήκατε ποτέ στην ανάγκη ύπαρξης μιας διαδικασίας Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου, ως μέτρο βελτίωσης και διασφάλισης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης;

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων, (Εκπαιδευτικοί Δ', Ε', Ζ', Η') σε ποσοστό 80%, (δήλωσαν πως έχουν αναγνωρίσει την αναγκαιότητα της εφαρμογής μίας διαδικασίας αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Σχολικού Έργου, είτε ως μαθητές είτε ως γονείς, είτε ως εκπαιδευτικοί, ενώ μόνο μία εκπαιδευτικός δήλωσε πως μέχρι στιγμής δεν της έχει δημιουργηθεί τέτοια ανάγκη. Πιο αναλυτικά, η εκπαιδευτικός Δ' επεσήμανε την αναγκαιότητα της αυτοαξιολόγησης, επισημαίνοντας ωστόσο, ότι αυτή πρέπει να αποτελεί μία εσωτερική διαδικασία της σχολικής μονάδας, η οποία να περιορίζεται αποκλειστικά στα πλαίσια του σχολείου, σε επίπεδο της διεύθυνσης και μόνο, δίχως την εμπλοκή γονέων και μαθητών λόγω της συναισθηματικής βαθμολογικής τους φόρτισης, ενώ ο Εκπαιδευτικός Ε' τόνισε την ανάγκη ύπαρξης της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης για την επίλυση προβλημάτων, την ενισχυτική ανατροφοδότησή του έργου του δασκάλου και την ποιοτική βελτίωση της σχολικής μονάδας. Επιπλέον, ο Εκπαιδευτικός Ζ' ανέφερε πως η προσωπική του εμπειρία από τη συμμετοχή του σε Περιφερειακό επίπεδο στην επίβλεψη παραδοτέου υλικού από τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης ήταν θετική κι ότι είχε βελτιωτικά αποτελέσματα για τις εμπλεκόμενες σχολικές μονάδες, οι οποίες, σημειωτέον, ήδη ανήκαν στα πολύ καλά ποιοτικά σχολεία και για αυτό και συμμετείχαν στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης. Τέλος ο Εκπαιδευτικός Η' ανέφερε την αρνητική εμπειρία του ως μαθητής, πως δυστυχώς η απουσία διαδικασιών αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου κατά την περίοδο που φοιτούσε στο σχολείο λειτούργησε ανασταλτικά στην προσαρμογή του στο Γυμνάσιο.

Ερώτηση 14: Μήπως έχετε κάτι άλλο να συμπληρώσετε, το οποίο δεν προαναφέρθηκε;

Οι Εκπαιδευτικοί, κλείνοντας τις συνεντεύξεις τους σχετικά με τις απόψεις τους περί της Αξιολόγησης της Σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου , συμπλήρωσαν τα εξής: Η Εκπαιδευτικός Δ΄, τόνισε πως η γενικότερη επιφυλακτικότητά της πάνω στο θέμα της αξιολόγησης οφείλεται, στο ότι το εκπαιδευτικό έργο δεν είναι μια γραμμή παραγωγής για να είναι απαραίτητα μετρήσιμο με δεκαβάθμιες κι εκατονταβάθμιες κλίμακες, λόγω του ψυχισμού των ανθρώπων που εμπλέκονται σε αυτό. Η Εκπαιδευτικός ΣΤ΄, θεωρεί πάρα πολύ σημαντική τη διαδικασία της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, μιας κι είχε την ευκαιρία να υπάρχει στο μεταπτυχιακό της μάθημα σχετικό με την αυτοαξιολόγηση, ωστόσο επισημαίνει πως ο τρόπος και τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν θα καθορίσουν την εξέλιξή της. Τονίζει, ότι ο εκπαιδευτικός, ο οποίος αισθάνεται εκ βαθέων ότι επιτελεί λειτούργημα έχοντας σαν αφετηρία του αλλά και τερματισμό του την ολόπλευρη εξέλιξη των μαθητών του, δεν έχει να φοβάται τίποτα και κανέναν. Σωστή καθοδήγηση, επισημαίνει, ότι χρειάζονται οι εκπαιδευτικοί και όχι κάποιους που θα κρατάνε στεγνές σημειώσεις, εξάγοντας συμπεράσματα. Κλείνοντας, δηλώνει θετική στην αξιολόγηση, με την προϋπόθεση όμως να υπάρχουν οι ιδανικές ευκαιρίες και τα ιδανικά μέσα κι επισημαίνει ότι η αξιολόγηση είναι απαραίτητο να γίνει και στα ανώτερα σχετικά στρώματα κι όχι μόνο στους εκπαιδευτικούς. Στη συνέχεια, ο Εκπαιδευτικός Ζ΄ θεωρεί θετική κι αναγκαία την αξιολόγηση εκτός της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού έργου και των ίδιων των εκπαιδευτικών, οι οποίοι, κατά τα λεγόμενά του, όποιοι κριθούν επανειλημμένα ότι είναι ανεπαρκείς να προσφέρουν, να βρίσκουν άλλον δρόμο. Με αυτόν τον τρόπο, τονίζει, ότι το δημόσιο σχολείο κι οι εκπαιδευτικοί θα αποκτήσουν βελτιωμένη και καλύτερη εικόνα απέναντι στην κοινωνία, η οποία εικόνα, σημειωτέον, είναι σήμερα λίγο παρεξηγημένη,, ιδιαίτερα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, εξαιτίας του μεγάλου προβλήματος, των φροντιστηρίων. Τέλος, η Εκπαιδευτικός Η΄ δηλώνει τη θετική της άποψη για την αξιολόγηση, η οποία ήδη συντρέχει, όπως είπε, κι άτυπα με την καθημερινότητά μας, με την προϋπόθεση να γίνεται σταθμισμένα για να έχει αντικειμενικά κι ουσιαστικά αποτελέσματα και να είναι διασφαλισμένη και σωστά δρομολογημένη σε σχέση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ανάλυση συνεντεύξεων σε σχέση με τους ερευνητικούς άξονες

1. Θεώρηση της αξιολόγησης της εφαρμογής της Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου σε μία σχολική μονάδα

Η πλειοψηφία των Διευθυντών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως έχουν θετική άποψη σχετικά με την εφαρμογή του θεσμού της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και της σχολικής μονάδας, ωστόσο επεσήμαναν ότι αυτή πρέπει να έχει σωστή στόχευση, δηλαδή την ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου και όχι τον ανταγωνισμό μεταξύ σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών. Επιπλέον, τόνισαν τη σημασία της σωστής και επαρκούς ενημέρωσης των εκπαιδευτικών σχετικά με τη διαδικασία. Από την άλλη πλευρά, οι απόψεις των εκπαιδευτικών φάνηκε να είναι πιο διχασμένες με την πλειοψηφία, ωστόσο να δηλώνει πως βλέπει θετικά την προοπτική εφαρμογής του θεσμού της αξιολόγησης. Σημειώνεται πως το ποσοστό που αντιλαμβάνεται την αναγκαιότητα της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου ήταν ακόμα μεγαλύτερο, υποδεικνύοντας ότι οι ενστάσεις των εκπαιδευτικών μπορεί, εν μέρει, να οφείλονται στην έλλειψη διαλόγου κι επίσημης ενημέρωσης και στις ανησυχίες τους σχετικά με τον σκοπό και τον τρόπο εφαρμογής της, την αξιοπιστία και την αξιοκρατία της διαδικασίας.

2. Προηγούμενη ενημέρωση Εκπαιδευτικών κι επιμόρφωση Διευθυντών των σχολικών μονάδων από επιστημονικούς φορείς

Οι Διευθυντές Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως έχουν λάβει ανεπαρκή ενημέρωση σχετικά με τις διαδικασίες αξιολόγησης από διάφορους φορείς, όπως η συντονίστρια εκπαιδευτικού έργου της Περιφέρειας, τα ΠΕΚΕΣ και πριν από χρόνια από τους σχολικούς συμβούλους. Επιπλέον, δήλωσαν πως θεωρούν ανεπαρκές το επίπεδο ενημέρωσης και των υπόλοιπων εκπαιδευτικών. Το ίδιο ανεπαρκές κρίθηκε και από τους εκπαιδευτικούς το επίπεδο ενημέρωσής τους, οι οποίοι ανέφεραν ως πηγές ενημέρωσης τα ΜΜΕ, τα ΦΕΚ, μεταπτυχιακά προγράμματα στα οποία συμμετείχαν κι από ανολοκλήρωτες προηγούμενες διαδικασίες. Συνεπώς, με βάση τις προαναφερθείσες απαντήσεις

κρίνεται ότι τόσο οι Διευθυντές των σχολικών μονάδων όσο και οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν ενημερωθεί επαρκώς από επίσημους φορείς αναφορικά με τις διαδικασίες αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης.

3. Προηγούμενη συμμετοχή σε ομάδες Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας

Το σύνολο των Διευθυντών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως διαθέτουν εμπειρία προηγούμενης συμμετοχής σε ομάδα αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας, ωστόσο και οι τρεις επεσήμαναν πως η διαδικασία υπήρξε διεκπεραιωτική, χωρίς ουσιαστική εμπλοκή των συμμετεχόντων, έμεινε ανολοκλήρωτη και δεν υπήρξε αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της. Από την άλλη πλευρά, όλοι οι εκπαιδευτικοί δεν είχαν ανάλογη εμπειρία, ωστόσο η πλειοψηφία τους δήλωσε πως είχαν συμμετάσχει παλαιότερα, είτε σε επίπεδο Περιφέρειας όπου υπηρετούσε ένας εκπαιδευτικός, είτε όπως δήλωσαν οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί σε σύλλογο διδασκόντων για την αυτοαξιολόγηση, ωστόσο η γενικότερη απόφαση του συλλόγου για αποχή από τις διαδικασίες, λειτούργησε ανασταλτικά στην ολοκλήρωσή της. Συνεπώς, και σε αυτή την περίπτωση, αναφέρθηκε πως δεν υπήρξε καμία αξιοποίηση των όποιων αποτελεσμάτων της διαδικασίας, όπου εν μέρει αυτή πραγματοποιήθηκε.

4. Θεώρηση της θετικής επίδρασης της αξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα

Οι Διευθυντές που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως η διαδικασία της αξιολόγησης θα επιδράσει θετικά κυρίως στους εξής τομείς: αναβάθμιση του διδακτικού και παιδαγωγικού έργου, ενεργό συμμετοχή του εκπαιδευτικού σε προγράμματα και συνεργασίες εντός σχολείου και με άλλες σχολικές μονάδες και συνεχή επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη. Οι βασικότερες θετικές επιπτώσεις της αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, όπως αυτές αναδείχθηκαν μέσα από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών περιλαμβάνουν την αναβάθμιση του διδακτικού και παιδαγωγικού έργου του εκπαιδευτικού, τη συνεχή επιμόρφωση και την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, την ανάδειξη ικανοτήτων

οργάνωσης, συνεργασίας, επικοινωνίας και καινοτομίας και τη βελτίωση και αναβάθμιση της διοίκησης και οργάνωσης της σχολικής μονάδας. Με βάση τα παραπάνω, βλέπουμε πως και οι δύο ομάδες εκπαιδευτικών συμφωνούν πως η αξιολόγηση θα έχει σημαντική θετική επίδραση στους τομείς της αναβάθμισης του διδακτικού και παιδαγωγικού τους έργου και τη συνεχή επιμόρφωση και επαγγελματική εξέλιξη τους ενώ παρατηρείται σημαντική διαφωνία αναφορικά με την επίδραση της αξιολόγησης στον τομέα της αναβάθμισης της οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας.

5. Βασικά εμπόδια για τη μη εφαρμογή της Αυτοαξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα

Η πλειοψηφία των Διευθυντών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως συμφωνούν με όλα τα εμπόδια που πρότεινε η ερευνήτρια, ενώ αυτά στα οποία συμφώνησαν όλοι οι Διευθυντές ήταν η έλλειψη ουσιαστικού διαλόγου πολιτείας κι εκπαιδευτικών για εύρεση κοινής αποδεκτής λύσης και διασφάλισης όρων εφαρμογής και η ελλιπής ενημέρωση των εκπαιδευτικών. Από την άλλη πλευρά, οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν ως βασικότερα εμπόδια τις επιφυλάξεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την αξιοκρατία και αξιοπιστία της διαδικασίας, την έλλειψη επαρκούς ενημέρωσης των εκπαιδευτικών από επίσημους φορείς και η απουσία διαλόγου μεταξύ Πολιτείας και εκπαιδευτικής κοινότητας. Συνάγεται, λοιπόν, ότι το χαμηλό επίπεδο ενημέρωσης των εκπαιδευτικών σχετικά με τις διαδικασίες αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης δρα ανασταλτικά στην εφαρμογή τους.

6. Απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας για αντικειμενική κι αξιόπιστη Αυτοαξιολόγηση

Οι Διευθυντές που συμμετείχαν στην έρευνα διατύπωσαν δύο διαφορετικές απόψεις σχετικά με τις απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας για αντικειμενική κι αξιόπιστη αυτοαξιολόγηση, οι μεν αναφέρθηκαν στη σωστή ενημέρωση των

εκπαιδευτικών σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης από θεσμικά αλλά και συνδικαλιστικά όργανα καθώς και στην ανάδειξη εκλεγμένων επιτροπών κι εκπροσώπων των εκπαιδευτικών, οι δε αναφέρθηκαν στην επιλογή κατάλληλων άμεσα μετρήσιμων δεκτών. Όσον αφορά το ενδεχόμενο εμπλοκής γονέων και μαθητών στη διαδικασία αξιολόγησης, η πλειοψηφία των Διευθυντών δήλωσαν ότι διαφωνούν με αυτό αφού δεν πιστεύουν ότι αυτοί θα μπορούσαν να παρέχουν αντικειμενική αξιολόγηση. Ωστόσο, ένας Διευθυντής δήλωσε πως συμφωνεί με ένα τέτοιο ενδεχόμενο, εάν αφορά μόνο τους μαθητές της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και εάν καλλιεργηθεί μία ορθή κουλτούρα στους γονείς και, κατά επέκταση στην κοινωνία. Από την άλλη πλευρά, οι εκπαιδευτικοί ανέδειξαν ως σημαντική δικλείδα ασφαλείας το Σύλλογο Διδασκόντων. Επιπλέον, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών διαφώνησε με την εμπλοκή των γονέων και των μαθητών στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης, προβάλλοντας αντίστοιχα επιχειρήματα με τους Διευθυντές ενώ ένας εξ αυτών επεσήμανε πως θα ήταν χρήσιμη η εμπλοκή των μεγαλύτερων σε ηλικία μαθητών. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένας από τους εκπαιδευτικούς δήλωσε πως διαφωνεί με την εμπλοκή οποιουδήποτε, εξωτερικού προς τη σχολική μονάδα, παράγοντα στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης. Συμπερασματικά, παρατηρείται διάσταση απόψεων τόσο μεταξύ των δύο ομάδων όσο και μεταξύ των ίδιων των μελών τους σχετικά με τις δικλείδες ασφαλείας που θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν μία αντικειμενική και αξιόπιστη αξιολόγηση. Οι απόψεις των διευθυντών κυμάνθηκαν από εκλεγμένες επιτροπές κι εκλεγμένους εκπροσώπους εκπαιδευτικών έως και μετρήσιμους δείκτες, ενώ οι εκπαιδευτικοί πρόβαλαν το Σύλλογο Διδασκόντων. Ωστόσο, σχετικά με την εμπλοκή των γονέων και μαθητών, οι απόψεις τους φαίνεται να συγκλίνουν προς την απόρριψη ενός τέτοιου ενδεχομένου.

7. Εσωτερικοί κι εξωτερικοί αξιολογητές κι οι τελικοί αποδέκτες της αξιολόγησης

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που συλλέχθηκαν, οι Διευθυντές που συμμετείχαν στην έρευνα επέλεξαν ως καταλληλότερους εσωτερικούς αξιολογητές τον Διευθυντή και τον Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής μονάδας και ως καταλληλότερους εξωτερικούς αξιολογητές τις Επιτροπές Συντονιστών του ΠΕΚΕΣ και τους Συντονιστές

Εκπαιδευτικού Έργου και Εκπαιδευτικής Ευθύνης. Επιπλέον, ως καταλληλότερους αποδέκτες των αναφορών αξιολόγησης επέλεξαν τους προαναφερθέντες παράγοντες καθώς και τον Προϊστάμενο Εκπαίδευσης. Από την άλλη πλευρά, οι εκπαιδευτικοί έδωσαν παρόμοιες απαντήσεις, αφού επέλεξαν τους ίδιους εσωτερικούς αξιολογητές τον Διευθυντή και τον Σύλλογο Διδασκόντων και ως καταλληλότερους εξωτερικούς αξιολογητές επέλεξαν τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου-Εκπαιδευτικής Ευθύνης. Μάλιστα, τους ίδιους φορείς επέλεξαν και ως καταλληλότερους αποδέκτες των αναφορών αξιολόγησης. Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι μεγάλο ποσοστό των εκπαιδευτικών επέλεξαν ως κατάλληλους αποδέκτες, τις Ερευνητικές Επιτροπές του ΥΠΑΙΘ και τις Πανεπιστημιακές Επιτροπές. Με βάση όλα τα παραπάνω, φάνηκε πως οι Διευθυντές και οι εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν σχεδόν ταυτόσημες απόψεις σχετικά με τους αξιολογητές και τους αποδέκτες της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού έργου.

8. Σύνδεση της Αυτοαξιολόγησης με κίνητρα απόδοσης

Όσον αφορά τα κίνητρα με τα οποία πιστεύουν ότι πρέπει να συνδέεται η αυτοαξιολόγηση, η πλειοψηφία των Διευθυντών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως συμφωνούν με το θετικό κίνητρο της επαγγελματικής εξέλιξης και το αρνητικό κίνητρο των συνεχών επιμορφώσεων για την επίτευξη των στόχων μιας σχολικής μονάδας ενώ διαφωνούν με το κίνητρο της μισθολογικής εξέλιξης και την τοποθέτηση σε άλλη θέση εργασίας. Επιπλέον, οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών κινήθηκαν στα ίδια πλαίσια με την πλειοψηφία τους να δηλώνουν θετικοί στο θετικό κίνητρο της επαγγελματικής εξέλιξης και το αρνητικό κίνητρο των συνεχών επιμορφώσεων, ενώ εξέφρασαν τη διαφωνία τους με τη χρήση των υπόλοιπων κινήτρων. Γενικά, οι εκπαιδευτικοί της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης διαφωνούν με τη σύνδεση της αξιολόγησης με χρηματικά κίνητρα και με την τοποθέτηση σε άλλη θέση εργασίας. Ωστόσο, για το τελευταίο αρκετοί από τους συμμετέχοντες επεσήμαναν ότι ενδεχομένως να αποτελεί μία λύση που θα είναι ευνοϊκή τόσο για το εκπαιδευτικό σύστημα όσο και για τη σχολική μονάδα.

9. Το επιπρόσθετο έργο της Αυτοαξιολόγησης

Το σύνολο των Διευθυντών που συμμετείχαν στην έρευνα φάνηκαν να προβληματίζονται σχετικά με τις επιπτώσεις που η ενασχόληση των εκπαιδευτικών με τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης θα επιφέρει στο καθημερινό τους πρόγραμμα, κυρίως όσον αφορά τον επιπρόσθετο φόρτο εργασίας. Ωστόσο, η πλειοψηφία των Διευθυντών δήλωσαν πως οι επιπτώσεις αυτές αναμένεται να είναι προσωρινές. Από την άλλη πλευρά, οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών διαφοροποιήθηκαν σε σχέση με αυτές των Διευθυντών αφού η πλειοψηφία τους δήλωσε πως δεν πιστεύουν πως η ενασχόληση των εκπαιδευτικών με τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης θα επιβαρύνει το καθημερινό τους πρόγραμμα, ενώ οι υπόλοιποι δήλωσαν ως βασική επίπτωση το επιπρόσθετο άγχος και όχι τον επιπλέον φόρτο εργασίας. Συμπερασματικά, οι Διευθυντές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης φαίνεται να ανησυχούν περισσότερο για τον επιπλέον φόρτο εργασίας που συνεπάγεται η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης, ενώ η βασική ανησυχία των εκπαιδευτικών φαίνεται να είναι το άγχος που τους δημιουργεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

10. Οι κλίμακες της αξιολόγησης κι ο κίνδυνος

Οι δύο από τους Διευθυντές Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα σημείωσαν πως η χρήση τετραβάθμιων και δεκαβάθμιων κλιμάκων αξιολόγησης μπορεί πραγματικά να επιφέρει αρνητικές συνέπειες στα σχολεία που θα λάβουν χαμηλή αξιολόγηση αφού αυτά μπορεί να οδηγηθούν τελικά στο κλείσιμο. Την ίδια άποψη εξέφρασαν και δύο από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα επισημαίνοντας ότι ακόμα και οι εκπαιδευτικοί ενδέχεται να αποφεύγουν τα σχολεία που κρίνονται ως ανεπαρκή καθώς κι ότι το βασικότερο πρόβλημα θα προκύψει για τα σχολεία που βρίσκονται σε υποβαθμισμένες περιοχές. Από την άλλη πλευρά, ένας Διευθυντής επεσήμανε πως οι αρνητικές αυτές συνέπειες θα προκύψουν μόνο στην περίπτωση όπου η αξιολόγηση δε θα εφαρμοστεί με το σωστό τρόπο. Σχετικά με αυτό, ένας εκπαιδευτικός πρότεινε πως

η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων θα πρέπει να γίνει με περιγραφικές και όχι ποσοτικές μεθόδους προκειμένου να αποφευχθούν οι δυσάρεστες συνέπειες για τα σχολεία που θα παρουσιάσουν αδυναμίες. Τέλος, δύο από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως δεν πιστεύουν πως η χρήση κλιμάκων αξιολόγησης θα επιδράσει αρνητικά στη βιωσιμότητα ορισμένων, πιο αδύναμων, σχολικών μονάδων. Σε γενικές γραμμές, όπως προκύπτει από την ανάλυση των συνεντεύξεων, η χρήση τετραβάθμιων και δεκαβάθμιων κλιμάκων αξιολόγησης δημιουργεί ανησυχία στους εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία σχετίζεται με το ενδεχόμενο να οδηγήσει σε κατηγοριοποίηση των σχολικών μονάδων και, τελικά, σε απειλή της βιωσιμότητάς τους, ειδικότερα ,όταν η Αξιολόγηση δεν έχει το σωστό προσανατολισμό.

3. Γενικό συμπέρασμα ανάλυσης συνεντεύξεων

Η πλειοψηφία των Διευθυντών κι Εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν τη θετική τους άποψη σχετικά με την εφαρμογή του θεσμού της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και της σχολικής μονάδας, με την προϋπόθεση να βασίζεται σε αντικειμενικά κι αξιόπιστα κριτήρια και να έχει ως στόχο την ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου κι όχι τον ανταγωνισμό μεταξύ των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών. Τόσο οι Διευθυντές των σχολικών μονάδων όσο και οι εκπαιδευτικοί συμφωνούν ότι δεν έχουν ενημερωθεί επαρκώς από επίσημους φορείς αναφορικά με τις διαδικασίες αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης. Το σύνολο των Διευθυντών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν πως διαθέτουν εμπειρία προηγούμενης συμμετοχής σε ομάδα αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας, η οποία όμως έμεινε ανολοκλήρωτη και δεν υπήρξε αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της, σε αντίθεση με τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι δεν είχαν ανάλογη εμπειρία λόγω της γενικότερης απόφασης του συλλόγου για αποχή από τις διαδικασίες αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί συμφώνησαν στο ότι η αξιολόγηση θα έχει σημαντική θετική επίδραση στους τομείς της αναβάθμισης του διδακτικού και παιδαγωγικού

τους έργου καθώς και στη συνεχή επιμόρφωση κι επαγγελματική τους εξέλιξη .Βασικό εμπόδιο για τη μη εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης αποτελεί, κατά γενική άποψη , το χαμηλό επίπεδο ενημέρωσης των εκπαιδευτικών σχετικά με τις διαδικασίες αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης. Όσον αφορά τις δικλείδες ασφαλείας που θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν μία αντικειμενική και αξιόπιστη αξιολόγηση οι διευθυντές πρότειναν είτε εκλεγμένες επιτροπές, είτε εκλεγμένους εκπροσώπους εκπαιδευτικών ,είτε μετρήσιμους δείκτες, ενώ οι εκπαιδευτικοί πρότειναν τον Σύλλογο Διδασκόντων ενώ δε συμφωνούν κατά πλειοψηφία με την εμπλοκή των γονέων και μαθητών. Σχετικά με τους αξιολογητές ,οι Διευθυντές κι οι Εκπαιδευτικοί επέλεξαν ως καταλληλότερους εσωτερικούς αξιολογητές τον Διευθυντή και τον Σύλλογο Διδασκόντων και ως καταλληλότερους εξωτερικούς αξιολογητές τις Επιτροπές Συντονιστών του ΠΕΚΕΣ και τους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου και Εκπαιδευτικής Ευθύνης. Όσον αφορά τη σύνδεση της αυτοαξιολόγησης με κίνητρα απόδοσης οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί της έρευνας δήλωσαν πως συμφωνούν με το θετικό κίνητρο της επαγγελματικής εξέλιξης και το κίνητρο των συνεχών επιμορφώσεων σε περίπτωση που υπολείπονται από τους στόχους ,διαφωνούν όμως με τη σύνδεση της αξιολόγησης με χρηματικά κίνητρα ή και με τοποθέτηση σε άλλη θέση εργασίας. Σχετικά με τις επιβαρυντικές επιπτώσεις που συνεπάγεται η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί τις θεωρούν προσωρινές και διαχειρίσιμες εντός του ωραρίου εργασίας τους, και δήλωσαν ως βασική επίπτωση το επιπρόσθετο άγχος και όχι τον επιπλέον φόρτο εργασίας. Τέλος ,όπως προκύπτει από την ανάλυση των συνεντεύξεων, δημιουργεί ανησυχία στους εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης η χρήση τετραβάθμιων και δεκαβάθμιων κλιμάκων αξιολόγησης η οποία σχετίζεται με το ενδεχόμενο να οδηγήσει σε κατηγοριοποίηση των σχολικών μονάδων και, τελικά, σε απειλή της βιωσιμότητάς τους, ειδικότερα όταν η Αξιολόγηση δεν έχει τον σωστό προσανατολισμό.

4. Προτάσεις

Όπως προκύπτει από όσα αναλύθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια της παρούσας εργασίας, οι διαδικασίες Αξιολόγησης και Αυτοαξιολόγησης του Εκπαιδευτικού

Έργου αποτελούν σημαντικά εργαλεία για την αναβάθμιση της λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος και, γενικά, της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου. Η άποψη αυτή επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι, παρ'όλες τις επιφυλάξεις τους, οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα φάνηκε να υιοθετούν θετική στάση απέναντι στο θεσμό της αξιολόγησης. Ωστόσο, ο εν λόγω θεσμός, παρά τις αλληπάλληλες νομοθετικές ρυθμίσεις δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα καθολικά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Συνεπώς, προκειμένου να επιτευχθεί η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν ορισμένα ζητήματα τα οποία, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς αποτελούν τροχοπέδη στη διαδικασία αυτή.

Αρχικά, μία βασική επιφύλαξη των εκπαιδευτικών σχετίζεται με τον προσανατολισμό της αξιολόγησης και την αμφισβήτηση εκ μέρους τους ότι αυτή θα αποβλέπει στην ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου και όχι στη δημιουργία ανταγωνισμού μεταξύ σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών καθώς και ότι η εφαρμογή της θα αποτελέσει μία αξιοκρατική διαδικασία και όχι εργαλείο προώθησης πολιτικών σκοπιμοτήτων. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι συγκεκριμένες επιφυλάξεις των εκπαιδευτικών κρίνεται σημαντική η εκπόνηση ενός εθνικού στρατηγικού σχεδίου για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού έργου μέσω της αξιολόγησης με βασική προϋπόθεση ότι το εν λόγω σχέδιο θα αποτελέσει προϊόν ευρείας συναίνεσης των πολιτικών δυνάμεων της χώρας. Αυτό θα εξασφαλίσει την απρόσκοπτη εφαρμογή του σχεδίου και την επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων ανεξάρτητα από τις ενδεχόμενες μεταβολές της πολιτικής εξουσίας στη χώρα. Επιπλέον, η επίτευξη ευρείας πολιτικής συναίνεσης θα διασφαλίσει την αξιοκρατία της διαδικασίας.

Επιπροσθέτως, προκειμένου να επιτευχθεί η συναίνεση του εκπαιδευτικού προσωπικού στην εφαρμογή της αξιολόγησης είναι σημαντικό να υπάρξει ουσιαστικός διάλογος μεταξύ αυτών και της Πολιτείας αναφορικά με τους βασικούς άξονες ανάπτυξης του θεσμού της αξιολόγησης και τα σημεία στα οποία πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή. Αντιθέτως, όταν η Πολιτεία επιλέγει τη μονομερή κατάρτιση και προώθηση σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων χωρίς προηγούμενη διαβούλευση με τα εμπλεκόμενα μέρη, αφενός, αντιμετωπίζει την καχυποψία και

τις αντιδράσεις των συνδικαλιστικών οργάνων των εκπαιδευτικών και, αφετέρου, χάνει την ευκαιρία να αξιοποιήσει τις παρατηρήσεις των ατόμων που γνωρίζουν άμεσα τα δυνατά και αδύναμα σημεία του εφαρμοζόμενου εκπαιδευτικού συστήματος.

Τέλος, εξίσου σημαντική κρίνεται η επικοινωνία του εθνικού οράματος για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, με ιδιαίτερη έμφαση στους εκπαιδευτικούς. Μέσω της ενδεδειγμένης ενημέρωσης των επαγγελματιών της εκπαίδευσης είναι δυνατό να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του θεσμού και η αποκομιδή των μέγιστων δυνατών οφελών σχετικά με την αναβάθμιση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Γ. ΠΗΓΕΣ

1. Σαΐτη Άννα (2008)-Εκπαιδευτική αξιολόγηση-Παιδαγωγική επιμόρφωση εκπαιδευτικών ΟΑΕΔ
2. Βασιλοπούλου Ελένη (2015) –Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στο σημερινό συγκείμενο Διπλωματική Εργασία
3. Τράπεζα φιλολογικών θεμάτων- Εξετάσεις 2014 -Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Λυκείου
4. Γραμματικόπουλος Βασίλειος-Εκπαιδευτική Αξιολόγηση Μοντέλα Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
5. Δημητρακοπούλου Ιωάννα -Θεωρίες παρακίνησης ανθρώπινου δυναμικού και εφαρμογή τους στο χώρο της υγείας-Διπλωματική Εργασία
6. Ουρανία Πετροπούλου, Αικατερίνη Κασσιμάτη , Συμεών Ρετάλης-Σύγχρονες μορφές εκπαιδευτικής αξιολόγησης με αξιοποίηση εκπαιδευτικών τεχνολογιών”
7. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ(2012) Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση-Τόμος Ι :Βασικό πλαίσιο-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα, (2012)
8. Ξανθή Χουλιάρα -« Η Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών οργανισμών και ιδρυμάτων, η συστημική θεωρία και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο»
9. Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου-Τάνια Κολυμπάρη-(2017) Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου στα δίκτυα της τεχνογραφειοκρατικής πολιτικής.
10. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο(2009) - Πρόταση για τον σχεδιασμό και την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού έργου- Διατμηματική Επιτροπή για τη μορφωτική αυτοτέλεια του Λυκείου και τον διάλογο για την Παιδεία
11. Παναγιώτης Μαντάς ,Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Ζαχαρούλα Ταβουλάρη, Σχολική Σύμβουλος Π.Ε. Θεόδωρος Δαλαβίκας-Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου
12. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ(-4.5.2002) Άρθρο :Οι 17 δείκτες αξιολόγησης
13. Νίκος Ανδρεαδάκης -ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ : Η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων στην χώρα μας σήμερα- ΚΕΦ.7
14. Οικονομίδου Ζωή-Αξιολόγηση σχολικής μονάδας
15. Η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας - Ε. Σοφού
16. Ε. Κατσαρού -Μ.Δεδούλη Π.Ι.(2008) Επιμόρφωση και Αξιολόγηση στο χώρο της

Εκπαίδευσης

17. Βλάχος Γεώργιος-Αποτελεσματικός εκπαιδευτικός Ποιοτική διδασκαλία
18. Κώστας Θεριανός -Βασιλική Μπρίνια- Ανάλυση SWOT και ανάλυση PEST του περιβάλλοντος μιας Σχολικής Μονάδας Εμπειρική - Κοινωνιολογική προσέγγιση
19. Αντωνάκη Χαρίκλεια-Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων σε Επιχειρήσεις και Οργανισμούς-Η Περίπτωση της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευση
20. ΦΕΚ 1340/2002 Καθήκοντα Διευθυντών, Υποδιευθυντών, Συλλόγου Διδασκόντων
21. Άρθρο: Γιατί απέτυχαν οι Έλληνες μαθητές στο διεθνές τεστ αξιολόγησης PISA 10/12/2016 Πηγή: iefimerida.gr
22. Άρθρο Παιδεία: «Κάτω από τη βάση» οι μαθητές στην Ελλάδα σε βασικά γνωστικά αντικείμενα σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ ,3-12-2019-Πηγή:protothema
23. Αντωνίου Μ. (2017). Συγκριτική προσέγγιση και ανάλυση των συστημάτων αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου κα του εκπαιδευτικού προσωπικού της Ελλάδας και χωρών του εξωτερικού – Οι σύγχρονες τάσεις στον τομέα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης. (διπλωματική εργασία). Αιγάλεω: Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά.
24. Βασιλοπούλου, Ε. (2015). Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα στο σημερινό συγκείμενο. (διπλωματική εργασία). Κόρινθος: Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
25. Νίκα, Μ. (2008). Τα κριτήρια και οι διαδικασίες αξιολόγησης των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης και της επιλογής των στελεχών στην Ελλάδα και την Αγγλία: συγκριτική μελέτη. (Διδακτορική Διατριβή). Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)
26. Σκλείδα, Σ. (2012). Η διδασκαλία της κλασικής γραμματείας στην ιταλική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Συγκριτική θεώρηση με τα αντιστοίχως ισχύοντα στην ελληνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. (διδακτορική διατριβή). Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
27. Smoczyńska, A. (2014). The system of education in Poland. Warsaw: Foundation for the Development of the Educational System, Polish Eurydice Unit.
28. Συλλογικός προγραμματισμός, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο. ΦΕΚ20.1.21- Τεύχος Β΄ 140
29. Αξιολόγηση Σχολικών Μονάδων Συλλογικός Προγραμματισμός Εσωτερικής και Εξωτερικής Αξιολόγησης του Έργου των Σχολικών Μονάδων Ι.Ε.Π. –Σχολικό Έτος 2021

Δ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

I. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ/ΝΤΡΙΑΣ

Καλημέρα/σπέρα σας, ονομάζομαι Παπαγιαννοπούλου Καλλιόπη. Είμαι εκπαιδευτικός δασκάλα ΠΕ70 και μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, στο ΜΠΤ «Οικονομικά της Εκπαίδευσης». Το θέμα της διπλωματικής μου εργασίας είναι: «**Η Αξιολόγηση της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου**».

Στο πλαίσιο της διπλωματικής μου εργασίας, διεξάγεται μία έρευνα, αναφορικά με το ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και της Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης που θα ακολουθήσει, θα σας δοθεί ένα ερωτηματολόγιο , ανώνυμο ,χωρίς να αποκαλυφθεί η ταυτότητά σας ,το οποίο έχει σα σκοπό να καταγράψει:

A. τα δημογραφικά σας χαρακτηριστικά

B. τις απόψεις σας, μέσα από ένα σύνολο συνδυαστικών ερωτήσεων, ανοικτού και κλειστού τύπου. Σε κάποιες ερωτήσεις θα χρειαστεί να απαντήσετε με κλίμακα διαβάθμισης Likert .

Σας ενημερώνω, ότι η συνέντευξη πρόκειται να ηχογραφηθεί και να καταγραφεί.

Συμφωνείτε στη διαδικασία καταγραφής των απόψεών σας, με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου και παράλληλα με τη μαγνητοφώνηση της συνέντευξης ;

Δεν συμφωνώ

Συμφωνώ

.....

Σας ευχαριστώ πολύ, προκαταβολικά, για τη διάθεσή σας να με βοηθήσετε.

Α.ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ /Ή ΣΧΟΛΕΙΟ	<input type="text"/>							
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ ☐	ΓΥΝΑΙΚΑ ☐						
ΗΛΙΚΙΑ	25-30 ☐	30-35 ☐	35-40 ☐	40-45 ☐	45-50 ☐	50-55 ☐	55-60 ☐	60-65 ☐
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΑΓΑΜΟΣ/Η ☐	ΕΓΓΑΜΟΣ/Η ☐	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/Η ☐	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ <input type="text"/>				
				ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ <input type="text"/>				
				ΛΥΚΕΙΟΥ <input type="text"/>				
				ΑΕΙ <input type="text"/>				
ΕΤΗ ΠΡΟΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ <input type="text"/>								
ΘΕΣΗ	ΜΟΝΙΜΟΣ/Η ☐	ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ/ΤΡΙΑ ☐	ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΣ/Α ☐					
ΚΑΤΟΧΟΣ ΘΕΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	<input type="text"/>							
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΠΤΥΧΙΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ☐	Β΄ ΠΤΥΧΙΟ ΑΕΙ ☐	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ☐	ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ☐	ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ☐			
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	<input type="text"/>							

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ	<input type="text"/>
ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ	<input type="text"/>

B . ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ**I. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ/ΝΤΡΙΑΣ**

1. Ποια είναι η άποψή σας για την εφαρμογή της Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου σε μια σχολική μονάδα ;
- Αρνητική Μάλλον αρνητική Ούτε αρνητική/ούτε θετική Μάλλον θετική Θετική
2. Ως Διευθυντής/ντρια έχετε επιμορφωθεί σχετικά με την εφαρμογή της Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου σε μια σχολική μονάδα; Ποιος ήταν ο επιστημονικός φορέας επιμόρφωσης σας;
- Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Απόλυτα
-
-
3. Έχετε ποτέ συμμετάσχει σε ομάδα Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας και πώς εξελίχθηκε η όλη διαδικασία ;
-
-
-
4. Πιστεύετε ότι είναι ενήμεροι οι εκπαιδευτικοί γενικά πάνω στο θέμα της αξιολόγησης και συγκεκριμένα στη σημασία της συλλογικής εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας;
- Καθόλου ενήμεροι Λίγο ενήμεροι Μέτρια ενήμεροι Πολύ ενήμεροι Απόλυτα ενήμεροι
5. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα έχει θετική επίδραση η εσωτερική συλλογική διαδικασία Αξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου;
- Στην αναβάθμιση του διδακτικού και παιδαγωγικού έργου του εκπαιδευτικού
- Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα
- Στον περιορισμό των φαινομένων χαλάρωσης κι αδιαφορίας εντός κι εκτός της τάξης

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Στην ενεργό συμμετοχή και δράση του εκπαιδευτικού σε προγράμματα και συνεργασίες, εντός σχολείου αλλά και με άλλα σχολεία

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Στη συνεχή επιμόρφωση και την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Στην ανάδειξη ικανοτήτων οργάνωσης, συνεργασίας, επικοινωνίας και καινοτομίας

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Στη βελτίωση κι αναβάθμιση της οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

Στην καλλιέργεια κλίματος αυτοδέσμευσης και συλλογικής συνευθύνης για βελτίωση του σχολικού έργου

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Στην ποιοτική αναβάθμιση ολόκληρης της σχολικής μονάδας

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

6. **Ποια θεωρείτε ότι είναι κατά τη γνώμη σας έως σήμερα, τα πιο βασικά εμπόδια για τη μη εφαρμογή της αξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα;**

Οι ανησυχίες των εκπαιδευτικών ως προς την αξιολόγηση, για τυχόν μείωση της αυτονομίας του διδακτικού

έργου τους και για ενίσχυση της παθητικής συμμόρφωσής τους σε ανωτέρους

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Οι επιφυλάξεις των εκπαιδευτικών για αναξιοκρατικές διαδικασίες και προώθηση εκπαιδευτικών που συνδέονται με άλλου είδους σχέσεις με τους αξιολογητές

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Ο φόβος χειρισμού της αξιολόγησης ως 'γρανάζι ελέγχου' από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, με συνέπειες μισθολογικές αλλά κι απολύσεις των εκπαιδευτικών

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Η έλλειψη ενημέρωσης των εκπαιδευτικών πάνω σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο εφαρμογής της αξιολόγησης με αξιοκρατικά κι αντικειμενικά κριτήρια

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Η έλλειψη ουσιαστικού διαλόγου πολιτείας κι εκπαιδευτικών για εύρεση κοινής αποδεκτής λύσης και διασφάλισης όρων εφαρμογής

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Οι έντονες αντιδράσεις των αντιπολιτευόμενων κομμάτων κι οι απεργίες των συνδικαλιστικών οργανώσεων

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Άλλη αιτία

7. Ποιες ,κατά τη γνώμη σας , μπορούν να θεωρηθούν κατάλληλες δικλείδες ασφαλείας για την εφαρμογή μιας αξιόπιστης Αυτοξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου;
 Πιστεύετε ότι θα ήταν χρήσιμο ,για την εξασφάλιση της αντικειμενικότητας , η ενεργοποίηση κι άλλων εμπλεκόμενων παραγόντων εκτός των εκπαιδευτικών , όπως γονέων και μαθητών στη διαδικασία της Αυτοαξιολόγησης ;

.....

.....

8. Ποιους κατά τη γνώμη σας θα θεωρούσατε κατάλληλους να συμμετέχουν σε ομάδες εσωτερικής κι εξωτερικής Αξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου ;

Τα Διευθυντή του σχολείου	☐	Πανεπιστημιακές Επιτροπές	☐
Το Σύλλογο Διδασκόντων	☐	Επιτροπές Ερευνητικών Κέντρων, εγκεκριμένων από το ΥΠΑΙΘ	☐
Μία ομάδα συναδέλφων	☐	Επιτροπές συντονιστών, του ΠΕΚΕΣ	☐
Τους μαθητές	☐	Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου - Παιδαγωγικής Ευθύνης	☐
Τους γονείς	☐	Μία Ανεξάρτητη Επιτροπή Αξιολογητών	☐
Κάτι άλλο.....		

9. Πιστεύετε ότι η ενεργοποίηση της από «κάτω προς τα πάνω» αξιολόγησης , μπορεί να συμβάλλει θετικά στην ποιοτική αναβάθμιση της σχολικής μονάδας ;

Δεν συμφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ αρκετά	Συμφωνώ Πολύ	Συμφωνώ απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

10. Πιστεύετε ότι ένα σύστημα αυτοαξιολόγησης θα έπρεπε να συνδέεται με κίνητρα απόδοσης ως προς την επίτευξη ή μη των προκαθορισμένων στόχων της σχολικής μονάδας ;

Με μισθολογική αύξηση ,ως θετικό κίνητρο απόδοσης

Δεν συμφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ αρκετά	Συμφωνώ Πολύ	Συμφωνώ απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

Με επαγγελματική εξέλιξη , ως θετικό κίνητρο απόδοσης

Δεν συμφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ αρκετά	Συμφωνώ Πολύ	Συμφωνώ απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

Με συνεχείς επιμορφώσεις για την επίτευξη των στόχων , ως αρνητικό κίνητρο απόδοσης

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Με τοποθέτηση σε άλλη θέση , ως αρνητικό κίνητρο απόδοσης

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Κάτι άλλο.....

11. Ποιοι από τους εμπλεκόμενους παράγοντες και ποιοι φορείς κατά τη γνώμη σας δικαιούνται να έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας ;

Ο Διευθυντής του σχολείου	☐	Ο Προϊστάμενος Εκπαίδευσης	☐
Ο Σύλλογος Διδασκόντων	☐	Πανεπιστημιακές Επιτροπές	☐
Οι μαθητές	☐	Η Επιτροπή συντονιστών του ΠΕΚΕΣ	☐
Οι γονείς	☐	Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου - Παιδαγωγικής Ευθύνης	☐
Η τοπική κοινωνία	☐	Το ΥΠΑΙΘ	☐
Ο Δήμος	☐	Ο οποιοσδήποτε από τις αναρτήσεις στην ιστοσελίδα του σχολείου	☐
Ερευνητικοί φορείς του ΥΠΑΙΘ	☐		
Κάποιος άλλος.....			

12. Πώς μπορεί να εξασφαλιστεί η αντικειμενικότητα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε σχολικές τάξεις ή και σε σχολεία διαφορετικών ταχυτήτων, οι οποίοι έχουν να αντιμετωπίσουν δύσκολες συνθήκες διαχείρισης μαθητών και τάξεων ,τόσο μαθησιακά όσο και παιδαγωγικά, με μαθητές με οικογενειακά ,οικονομικά αλλά και κοινωνικά προβλήματα, τα οποία αναμφίβολα επηρεάζουν τις σχολικές τους επιδόσεις αλλά και την κοινωνική τους συμπεριφορά;

.....
.....

13. Κατά τη γνώμη σας, τι είδους επιπτώσεις μπορεί να επιφέρει στους εκπαιδευτικούς η επιπρόσθετη ενασχόλησή τους με την διαδικασία Αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου

,λαμβάνοντας υπ' όψη το ήδη επιβαρυμένο διδακτικό κι εκπαιδευτικό τους έργο εντός κι εκτός της τάξης , το οποίο συνεχίζεται και στο σπίτι ,με τη μορφή της καθημερινής προετοιμασίας αλλά και των διορθώσεων των γραπτών εργασιών των μαθητών ;

.....
.....

14. **Πιστεύετε ότι οι Εκθέσεις Εσωτερικής κι Εξωτερικής Αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, ,οι οποίες θα εμπεριέχουν αντίστοιχα τετραβάθμιες και δεκαβάθμιες κλίμακες αξιολόγησης, θα οδηγήσουν στον ανταγωνισμό και στην κατηγοριοποίηση των σχολείων , με αρνητικές συνέπειες κάποια στιγμή για τις ανεπαρκείς μονάδες;**

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Σε κάτι άλλο.....

15. **Μήπως έχετε κάτι άλλο να συμπληρώσετε ,το οποίο δεν προαναφέρθηκε;**

.....
.....
.....

Σας ευχαριστώ πολύ για τον διαθέσιμο χρόνο σας !

II. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Καλημέρα/σπέρα σας, ονομάζομαι Παπαγιαννοπούλου Καλλιόπη. Είμαι εκπαιδευτικός δασκάλα ΠΕ70 και μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, στο ΜΠΤ «Οικονομικά της Εκπαίδευσης». Το θέμα της διπλωματικής μου εργασίας είναι: **«Η Αξιολόγηση της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου»**.

Στο πλαίσιο της διπλωματικής μου εργασίας, διεξάγεται μία έρευνα, αναφορικά με το ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και της Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης που θα ακολουθήσει, θα σας δοθεί ένα ερωτηματολόγιο , ανώνυμο ,χωρίς να αποκαλυφθεί η ταυτότητά σας ,το οποίο έχει σα σκοπό να καταγράψει:

A. τα δημογραφικά σας χαρακτηριστικά

B. τις απόψεις σας, μέσα από ένα σύνολο συνδυαστικών ερωτήσεων, ανοικτού και κλειστού τύπου. Σε κάποιες ερωτήσεις θα χρειαστεί να απαντήσετε με κλίμακα διαβάθμισης Likert .

Σας ενημερώνω, ότι η συνέντευξη πρόκειται να ηχογραφηθεί και να καταγραφεί.

Συμφωνείτε στη διαδικασία καταγραφής των απόψεών σας, με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου και παράλληλα με τη μαγνητοφώνηση της συνέντευξης ;

Δεν συμφωνώ

Συμφωνώ

.....

Σας ευχαριστώ πολύ, προκαταβολικά, για τη διάθεσή σας να με βοηθήσετε.

Α. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ /'Η ΣΧΟΛΕΙΟ	<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>							
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ ☐	ΓΥΝΑΙΚΑ ☐						
ΗΛΙΚΙΑ	25-30 ☐	30-35 ☐	35-40 ☐	40-45 ☐	45-50 ☐	50-55 ☐	55-60 ☐	60-65 ☐
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΑΓΑΜΟΣ/Η ☐	ΕΓΓΑΜΟΣ/Η ☐	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ/Η ☐	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ☐	ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ☐	ΛΥΚΕΙΟΥ ☐	ΑΕΙ ☐	
ΕΤΗ ΠΡΟΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ			<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>					
ΘΕΣΗ	ΜΟΝΙΜΟΣ/Η ☐	ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ/ΤΡΙΑ ☐	ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΣ/Α ☐					
ΚΑΤΟΧΟΣ ΘΕΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	<input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>							
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΠΤΥΧΙΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ☐	Β' ΠΤΥΧΙΟ ΑΕΙ ☐	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ☐	ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ☐	ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ☐			

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	<input type="text"/>
ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ	<input type="text"/>
ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ	<input type="text"/>

B. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

II. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

1. Ποια είναι η άποψή σας για την εφαρμογή της Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Έργου σε μια σχολική μονάδα ;
- Αρνητική Μάλλον αρνητική Ούτε αρνητική/ούτε θετική Μάλλον θετική Θετική
2. Είστε επαρκώς ενήμερος/η για τη διαδικασία εφαρμογής της Αυτοξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου;
- Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Απόλυτα
3. Έχετε ποτέ συμμετάσχει σε ομάδα Αυτοξιολόγησης σχολικής μονάδας και πώς εξελίχθηκε η όλη διαδικασία ;
-
-
-
4. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα έχει θετική επίδραση η εσωτερική συλλογική διαδικασία Αξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου;
- Στην αναβάθμιση του διδακτικού και παιδαγωγικού έργου του εκπαιδευτικού
- Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα
- Στον περιορισμό των φαινομένων χαλάρωσης κι αδιαφορίας εντός κι εκτός της τάξης
- Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα
- Στην ενεργό συμμετοχή και δράση του εκπαιδευτικού σε προγράμματα και συνεργασίες εντός σχολείου αλλά και με άλλα σχολεία
- Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Στη συνεχή επιμόρφωση και την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Στην ανάδειξη ικανοτήτων οργάνωσης , συνεργασίας, επικοινωνίας και καινοτομίας

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Στη βελτίωση κι αναβάθμιση της οργάνωσης και διοίκησης της σχολικής μονάδας

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Πάρα πολύ

Στην καλλιέργεια κλίματος αυτοδέσμευσης και συλλογικής συνευθύνης για βελτίωση του σχολικού έργου

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Στην ποιοτική αναβάθμιση ολόκληρης της σχολικής μονάδας

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

5. **Ποια θεωρείτε ότι είναι κατά τη γνώμη σας έως σήμερα , τα πιο βασικά εμπόδια για τη μη εφαρμογή της αξιολόγησης σε μια σχολική μονάδα;**

Οι ανησυχίες των εκπαιδευτικών ως προς την αξιολόγηση, για τυχόν μείωση της αυτονομίας του διδακτικού έργου τους και για ενίσχυση της παθητικής συμμόρφωσής τους σε ανωτέρους

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Οι επιφυλάξεις των εκπαιδευτικών για αναξιοκρατικές διαδικασίες και προώθηση εκπαιδευτικών που συνδέονται με άλλου είδους σχέσεις με τους αξιολογητές

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Ο φόβος χειρισμού της αξιολόγησης ως ' γρανάζι ελέγχου' από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, με συνέπειες μισθολογικές αλλά κι απολύσεις των εκπαιδευτικών

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Η έλλειψη ενημέρωσης των εκπαιδευτικών πάνω σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο εφαρμογής της αξιολόγησης με αξιοκρατικά κι αντικειμενικά κριτήρια

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Η έλλειψη ουσιαστικού διαλόγου πολιτείας κι εκπαιδευτικών για εύρεση κοινής αποδεκτής λύσης και διασφάλισης όρων εφαρμογής

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Οι έντονες αντιδράσεις των αντιπολιτευόμενων κομμάτων κι οι απεργίες των συνδικαλιστικών οργανώσεων

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Άλλη αιτία

.....

.....

6. Ποιες ,κατά τη γνώμη σας , μπορούν να θεωρηθούν κατάλληλες δικλείδες ασφαλείας για την εφαρμογή μιας αξιόπιστης Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου;
- Πιστεύετε ότι θα ήταν χρήσιμο ,για την εξασφάλιση της αντικειμενικότητας , η ενεργοποίηση κι άλλων εμπλεκόμενων παραγόντων εκτός των εκπαιδευτικών , όπως γονέων και μαθητών στη διαδικασία της Αυτοαξιολόγησης ;
-

7. Ποιους κατά τη γνώμη σας θα θεωρούσατε κατάλληλους να συμμετέχουν σε ομάδες εσωτερικής κι εξωτερικής Αξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου ;

Τον Διευθυντή του σχολείου	☐	Πανεπιστημιακές Επιτροπές	☐
Το Σύλλογο Διδασκόντων	☐	Επιτροπές Ερευνητικών Κέντρων, εγκεκριμένων από το ΥΠΑΙΘ	☐
Μία ομάδα συναδέλφων	☐	Επιτροπές συντονιστών, του ΠΕΚΕΣ	☐
Τους μαθητές	☐	Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου - Παιδαγωγικής Ευθύνης	☐
Τους γονείς	☐	Μία Ανεξάρτητη Επιτροπή Αξιολογητών	☐
- Κάτι άλλο.....

8. Κατά τη γνώμη σας, η ετεροπαρατήρηση των εκπαιδευτικών μέσα στην τάξη κι η αξιολόγηση του τρόπου και των μεθόδων διδασκαλίας τους από ομάδα συναδέλφων ,μπορεί να συμβάλλει

Στην ενδυνάμωση της συλλογικότητας και της δημιουργίας κλίματος ουσιαστικής συνεργασίας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς

Δεν συμφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ αρκετά	Συμφωνώ Πολύ	Συμφωνώ απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

Στη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού μεταξύ τους

Δεν συμφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ αρκετά	Συμφωνώ Πολύ	Συμφωνώ απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

9. Πιστεύετε ότι ένα σύστημα Αυτοαξιολόγησης θα έπρεπε να συνδέεται με κίνητρα απόδοσης για την επίτευξη ή μη των προκαθορισμένων στόχων της σχολικής μονάδας;

Με μισθολογική αύξηση ,ως θετικό κίνητρο απόδοσης

Δεν συμφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ αρκετά	Συμφωνώ Πολύ	Συμφωνώ απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

Με επαγγελματική εξέλιξη , ως θετικό κίνητρο απόδοσης

Δεν συμφωνώ	Συμφωνώ λίγο	Συμφωνώ αρκετά	Συμφωνώ Πολύ	Συμφωνώ απόλυτα
☐	☐	☐	☐	☐

Με συνεχείς επιμορφώσεις για την επίτευξη των στόχων , ως αρνητικό κίνητρο απόδοσης

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Με τοποθέτηση σε άλλη θέση , ως αρνητικό κίνητρο απόδοσης

Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα

Με κάτι άλλο.....

.....

10 Ποιοι από τους εμπλεκόμενους παράγοντες και ποιοι φορείς κατά τη γνώμη σας δικαιούνται να έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου ;

Ο Διευθυντής του σχολείου

Ο Προϊστάμενος Εκπαίδευσης

Ο Σύλλογος Διδασκόντων

Πανεπιστημιακές Επιτροπές

Οι μαθητές

Η Επιτροπή συντονιστών του ΠΕΚΕΣ

Οι γονείς

Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου - Παιδαγωγικής Ευθύνης

Η τοπική κοινωνία

Το ΥΠΑΙΘ

Ο Δήμος

Ο οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος με τις αναρτήσεις της ιστοσελίδας του σχολείου

Ερευνητικοί φορείς του ΥΠΑΙΘ

Κάποιος άλλος.....

.....

11 Κατά τη γνώμη σας, τι είδους επιπτώσεις μπορεί να επιφέρει στους εκπαιδευτικούς η επιπρόσθετη ενασχόλησή τους με την διαδικασία Αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας και του Εκπαιδευτικού Έργου ,λαμβάνοντας υπ' όψη το ήδη επιβαρυνόμενο διδακτικό κι εκπαιδευτικό τους έργο εντός κι εκτός της τάξης , το οποίο συνεχίζεται και στο σπίτι ,με τη μορφή της καθημερινής προετοιμασίας αλλά και των διορθώσεων των γραπτών εργασιών των μαθητών ;

.....

.....

12	<p>Πιστεύετε ότι οι Εκθέσεις Εσωτερικής κι Εξωτερικής Αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, ,οι οποίες θα εμπεριέχουν αντίστοιχα τετραβάθμιες και δεκαβάθμιες κλίμακες αξιολόγησης, θα οδηγήσουν στον ανταγωνισμό και στην κατηγοριοποίηση των σχολείων , με αρνητικές συνέπειες κάποια στιγμή για τις ανεπαρκείς μονάδες;</p> <p>Δεν συμφωνώ Συμφωνώ λίγο Συμφωνώ αρκετά Συμφωνώ Πολύ Συμφωνώ απόλυτα</p> <p>☐ ☐ ☐ ☐ ☐</p> <p>Σε κάτι άλλο.....</p> <p>.....</p>
13	<p>Από τη δική σας εμπειρία όταν ήσασταν μαθητής/τρια κι από την εμπειρία των δικών σας παιδιών που πήγαν ή συνεχίζουν να πηγαίνουν στο σχολείο, βρεθήκατε ποτέ στην ανάγκη ύπαρξης μιας διαδικασίας Αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας κι Εκπαιδευτικού Έργου, ως μέτρο βελτίωσης και διασφάλισης της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης;</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
14	<p>Μήπως έχετε κάτι άλλο να συμπληρώσετε ,το οποίο δεν προαναφέρθηκε;</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Σας ευχαριστώ πολύ για τον διαθέσιμο χρόνο σας !